

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΜΕΤΑΜΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
EXECUTIVE MBA

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
Η κρίση και η διαχείριση της αλλαγής
στα Ευρωπαϊκά κόμματα

Ονοματεπώνυμο φοιτήτριας : **Φλώρα Μαλασίδα**
Επιβλέπων Καθηγητής : **Χάρης Μ. Βλάδος**

Αθήνα 2022

Εγώ, η Φλώρα Μαλασίδη δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα διπλωματική εργασία αποτελεί δικό μου έργο. Όσες πηγές έχουν αντληθεί από άλλες βιβλιογραφίες, άρθρα, πρόσωπα, ή διαδικτυακές πηγές παρατίθενται επαρκώς και καταλλήλως τόσο στο τρέχον κείμενο της διπλωματικής όσο και στη σχετική παράθεση των πηγών. Επιπλέον, με σεβασμό προς τον Καθηγητή μου και το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, δηλώνω ότι γνωρίζω τις κυρώσεις του Νόμου περί λογοκλοπής και σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι τα όσα δηλώνω δεν έχουν πραγματοποιηθεί με τον σωστό τρόπο, δύναται η δυνατότητα αφαίρεσης του τίτλου σπουδών.

Η Υπογράφουσα

Φλώρα Μαλασίδη

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Δηλώνω υπεύθυνα ότι ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά μετάφραση ή διασκευή του όλου περιεχομένου της παρούσας διπλωματικής εργασίας με οποιονδήποτε τρόπο. Η έγκριση της διπλωματικής μου εργασίας από το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Executive MBA του Πανεπιστημίου Αιγαίου δεν υποδηλώνει απαραίτητως και την αποδοχή των απόψεων μου από το τμήμα.

Ευχαριστίες

Η παρούσα διπλωματική εργασία αποτελεί ένα σημαντικό ερευνητικό έργο για εμένα, καθώς η ενασχόληση μου με τα δρώμενα της πολιτικής και ειδικότερα της κεντροδεξιάς είναι κομμάτι της ζωής μου. Ευχαριστώ θερμά τον αξιόλογο και εργατικό καθηγητή μου κ. Χάρη Βλάδο για τις πολύτιμες συμβουλές του και το εξαιρετικό έργο του ειδικά στον τομέα του της στρατηγικής, της τεχνολογίας και του management , το οποίο αποτέλεσε για μένα τη βασική πηγή έμπνευσης για να προχωρήσω στη συγκεκριμένη εργασία και να κάνω το ένα βήμα παραπάνω στον τρόπο που αφουγκράζομαι και προσφέρω τις σκέψεις και την αγάπη μου στην ενασχόληση μου με την πολιτική.

Η εργασία μου, με πολύ αγάπη και συγκίνηση, είναι αφιερωμένη στον αείμνηστο αδερφό μου και πρότυπό μου, τον Λευτέρη.

**Η κρίση και η διαχείριση της αλλαγής
στα Ευρωπαϊκά κόμματα**

Πίνακας Βραχυγραφιών	7
Περίληψη	8
Λέξεις κλειδιά.....	8
Εισαγωγή	9
Βιβλιογραφική Επισκόπηση	11
1. Κρίση και διαχείριση αλλαγής	11
1.2. Η αλλαγή σε όρους παγκοσμιοποίησης.....	11
1.3. Η αλλαγή σε όρους παγκόσμιας οικονομικής κρίσης	12
1.4. Η αλλαγή σε όρους ψηφιακής εποχής.....	12
1.5. Η αλλαγή σε όρους προσφυγικού κύματος.....	12
1.6. Η αλλαγή σε όρους covid-19.....	13
1.7. Η αλλαγή σε όρους ρωσοουκρανικού πολέμου.....	13
1.2. Κρίση και διαχείριση αλλαγής σε ευρωπαϊκά κόμματα	14
1.2.1. Οργανόγραμμα πολιτικών ομάδων και κομμάτων	14
Η πολιτική ομάδα του Ε.Λ.Κ.....	14
1.2.2. Πολιτικά Κόμματα - μέλη του Ε.Λ.Κ.....	16
Νέα Δημοκρατία.....	16
Χριστιανοδημοκρατική Ένωση.....	18
Δημοκρατικός Συναγερμός	19
1.3. Πως διαχειρίστηκαν τις κρίσιμες αλλαγές οι ευρωπαϊκοί θεσμοί	21
2. Σύμφωνα με τις κρίσιμες αλλαγές που διαδραματίστηκαν από το 2000 και μετά πως μετεξελίχθηκαν σε όρους Stra.Tech.Man. τα κόμματα του ΕΛΚ : Νέα Δημοκρατία, Χριστιανοδημοκρατική Ένωση και Δημοκρατικός Συναγερμός	22
2.1. Η προσέγγιση Stra.Tech.Man.	22
2.1.1. Νέα Δημοκρατία	23
2.1.2. Χριστιανοδημοκρατική Ένωση	28
2.1.3. Δημοκρατικός Συναγερμός.....	31
Μεθοδολογία.....	33
Αποτελέσματα	34
Συζήτηση	35
Συμπεράσματα	39

Παράρτημα	40
Βιβλιογραφικές αναφορές - Πηγές.....	57

Πίνακας Βραχυγραφιών

- ✚ Α.Ε.Π. – Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
- ✚ Δ.Ν.Τ. – Διεθνές Νομισματικό Ταμείο
- ✚ Δις – Δισεκατομμύρια
- ✚ Δ.Σ. – Διοικητικό Συμβούλιο
- ✚ Ε.Ε. – Ευρωπαϊκή Ένωση
- ✚ Ε.Λ.Κ – Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα
- ✚ Ε.Κ.Τ. – Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
- ✚ ΕΛ.ΣΤΑΤ. – Ελληνική Στατιστική Αρχή
- ✚ Η.Π.Α – Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
- ✚ Μ.Μ.Ε. – Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
- ✚ Ν.Δ. – Νέα Δημοκρατία
- ✚ Ο.Ο.Σ.Α – Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
- ✚ ΠΑ.ΣΟ.Κ. – Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα
- ✚ ΣΥ.ΡΙ.ΖΑ. – Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς
- ✚ Ε.Ο.Κ.Α. – Εθνική Οργάνωση Κυπρίων Αγωνιστών
- ✚ ΔΗ.ΣΥ. – Δημοκρατικός Συναγερμός
- ✚ CDU - Christian Democratic Union of Germany
- ✚ CSU - Christlich-Soziale Union in Bayern
- ✚ SPD - Sozialdemokratische Partei Deutschlands

Περίληψη

Η παρούσα διπλωματική εργασία έχει στόχο να αναδείξει την οργανωτική μετεξέλιξη των ευρωπαϊκών κεντροδεξιών κομμάτων τα τελευταία 20 χρόνια.

Από το 2000 και μετά τα ευρωπαϊκά κόμματα ήρθαν αντιμέτωπα με πολλαπλών ειδών αλλαγές. Παγκοσμιοποίηση, παγκόσμια οικονομική κρίση του 2008, ψηφιακή εποχή, το προσφυγικό κύμα του 2015, Covid-19¹, εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, δημιούργησαν νέα δεδομένα και στο χώρο της πολιτικής. Άλλαξαν ριζικά, θα τολμούσαμε να πούμε, πολλές από τις πτυχές ενός ευρωπαϊκού συστημικού κόμματος, ανατρέποντας σε αρκετές περιπτώσεις ακόμα και τους πιο βασικούς τρόπους λειτουργίας ενός συστημικού πολιτικού κόμματος.

Με την παρούσα εργασία θα ερευνήσουμε πως διαχειρίστηκαν αυτήν την αλλαγή τρία πολιτικά κόμματα τα οποία ανήκουν στο Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα. Συγκεκριμένα, θα έχουμε τη δυνατότητα να εστιάσουμε στην στρατηγική, στην οργανωτική δομή και στο μάνατζμεντ που ακολούθησαν τα κόμματα αυτά, με σκοπό να ανταπεξέλθουν σε αυτές τις παγκόσμιες κρίσεις και προκλήσεις και να κρατήσουν σταθερή την αξιοπιστία τους προς την κοινωνία. Τα κόμματα με τα οποία θα εξελιχθεί η έρευνα μας είναι η Νέα Δημοκρατία της Ελλάδας, η Χριστιανοδημοκρατική Ένωση της Γερμανίας και ο Δημοκρατικός Συναγερμός της Κύπρου. Η επιλογή των συγκεκριμένων κομμάτων πραγματοποιήθηκε καθώς, αν και τα τρία είναι μέλη της ίδιας Ευρωκοινοβουλευτικής Ομάδας, έχουν διαπιστωθεί σημαντικές διαφορές ως προς την πορεία που ακολούθησαν κατά το χρονικό διάστημα που εκτυλίσσονταν όλες αυτές οι αλλαγές. Επομένως, με την παρούσα εργασία θα έχουμε τη δυνατότητα να αναλύσουμε τα δεδομένα και να συγκρίνουμε την μετεξέλιξη τους σε όλη αυτήν την πορεία.

Τέλος, η παρούσα εργασία έχει ως βασικό στόχο να αναδείξει τη διαχείριση και την εξέλιξη τριών κομμάτων, να προωθήσει ένα μήνυμα προς όλα τα κόμματα του Ευρωκοινοβουλίου ότι οι παγκόσμιες αλλαγές επιτάσσουν πολλές φορές την εσωτερική και εξωτερική αναδιοργάνωση ενός πολιτικού κόμματος ώστε να μπορέσει το πολιτικό κόμμα να προσαρμοστεί στα δεδομένα της σύγχρονης ευρωπαϊκής κοινωνίας και να προχωρήσει σε σημαντικές καινοτομίες.

Λέξεις κλειδιά

Καινοτομία, διαχείριση, αλλαγή, κρίση, πρόκληση, Ευρώπη, ευρωπαϊκά κόμματα, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα, πολιτικό κόμμα, πολιτική ομάδα, παγκοσμιοποίηση, παγκόσμια οικονομική κρίση 2008, ψηφιακή εποχή, προσφυγικό 2015, μεταναστευτικό 2015, Covid-19, εισβολή Ρωσίας σε Ουκρανία, Στρατηγική, Τεχνολογία, Management, Νέα Δημοκρατία, Ελλάδα, Χριστιανοδημοκρατική Ένωση, Γερμανία, Δημοκρατικός Συναγερμός, Κύπρος, CDU, ΝΔ, ΔΗΣΥ

¹ Ο Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας (2020) ανακοίνωσε ότι στην πόλη Wuhan, επαρχία Hubei, στην Κίνα εμφανίστηκε συρροή κρουσμάτων πνευμονίας. Στις 9 Ιανουαρίου 2020 οι υγειονομικές αρχές της Κίνας ανακοίνωσαν ότι πρόκειται για νέο στέλεχος κορονοϊού.

Εισαγωγή

Οι τελευταίες δυο δεκαετίες αποτελούν αποδεδειγμένα την πιο μεταβαλλόμενη και ανατρεπτική περίοδο. Η παγκόσμια κοινότητα ήρθε αντιμέτωπη με πολλαπλές κρίσεις και προκλήσεις που άλλαξαν τη ροή της καθημερινότητας της κοινωνίας μας. Σε όλες αυτές τις καταστάσεις τα πολιτικά κόμματα σε παγκόσμιο επίπεδο κλήθηκαν να πάρουν σημαντικές αποφάσεις, οι οποίες καθόρισαν το μέλλον της εκάστοτε κοινωνίας.

Κατά τη διάρκεια της νέας χιλιετίας του 2000 και συγκεκριμένα το 2008, εμφανίζεται μια παγκόσμια οικονομική κρίση, η οποία έφερε όχι μόνο οικονομικά προβλήματα αλλά και κοινωνική και πολιτική αναταραχή. Μάλιστα είναι χαρακτηριστικό ότι αποτελεί την πιο σοβαρή οικονομική - χρηματοπιστωτική κρίση μετά την παγκόσμια οικονομική ύφεση του 1929 και θεωρείται ως η δεύτερη χειρότερη ύφεση όλων των εποχών. Όσον αφορά την Ευρώπη, πολλές από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπήκαν σε καθεστώς ενισχυμένης εποπτείας και οι κυβερνήσεις κλήθηκαν να αλλάξουν ριζικά κεφάλαια από την προγραμματική τους περίοδο. Παράλληλα, με αυτήν την κρίση βρισκόταν ήδη σε εξέλιξη η παγκοσμιοποίηση, η οποία είχε δημιουργήσει υψηλές προσδοκίες στην κοινωνία χωρίς όμως εκείνη να έχει αντιληφθεί πλήρως την κοινωνική και οικονομική αναταραχή που έμελλε να ερχόταν.

Ακολούθησαν δύσκολα χρόνια και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κλήθηκε να πάρει αποφάσεις με διττή σημασία. Από τη μία οι αποφάσεις ήταν αναγκαίες για να αντιμετωπιστεί η οικονομική δυσχέρεια, από την άλλη ήταν πραγματικά δύσκολα εφαρμοστέες και πολλές φορές μη αποδεκτές από την κοινωνία. Το Ε.Λ.Κ. κλήθηκε να πάρει σημαντικές αποφάσεις, οι οποίες άλλαξαν το προφίλ και τη στρατηγική αρκετών πολιτικών κομμάτων όπως και αυτών που διερευνούμε στην παρούσα εργασία.

Λίγα χρόνια αργότερα, κυρίως από το 2013 και μετά, η ψηφιακή εποχή έρχεται στο προσκήνιο και διαμορφώνει νέα δεδομένα και για τα πολιτικά κόμματα. Οι νέες δυνατότητες που εμφανίζονται, όπως οι ψηφιακές συνεδριάσεις, η δυνατότητα της εγγραφής νέων μελών ψηφιακά και η ηλεκτρονική ψηφοφορία, αναδιαμορφώνουν ριζικά το προφίλ των συστημικών κομμάτων και δημιουργούν νέους στρατηγικούς ορίζοντες, γεγονός που επιταχύνει ραγδαία και την ενημέρωση της κοινωνίας για τις πολιτικές εξελίξεις.

Σε αυτό το υψηλά προσδοκώμενο σκηνικό, εμφανίζεται το 2015 ένα ραγδαία αυξανόμενο προσφυγικό - μεταναστευτικό ρεύμα. Σχεδόν αμέσως γίνεται το μεγαλύτερο πρόβλημα στην Ε.Ε. οδηγώντας σε αδιέξοδα την ευρωπαϊκή πολιτική για τη μετανάστευση. Η μαζική εισροή Σύριων προσφύγων αλλά και η παράνομη εισροή μεταναστών από τρίτες χώρες σε ευρωπαϊκό έδαφος προκάλεσε την κατάρρευση των ευρωπαϊκών συνόρων και μια νέα αμφισβήτηση του ευρωπαϊκού πολιτικού συστήματος.

Λίγα χρόνια αργότερα, το 2019, εμφανίζεται ο covid-19. Ένας ταχύτατα μεταδιδόμενος ιός που γρήγορα αλλάζει για ακόμα μια φορά τα δεδομένα. Η ψηφιακή εποχή γίνεται καθημερινότητα και όλα τα πολιτικά κόμματα αναπτύσσουν τη στρατηγική τους μέσω των διαδικτυακών πλατφορμών.

Παράλληλα και ενώ η πανδημία βρίσκεται σε ύφεση, γεγονός που δίνει τη δυνατότητα στα πολιτικά κόμματα να επανέλθουν και στην δια ζώσης πραγματικότητα, ένα νέο γεγονός δημιουργεί αναταραχή και πολιτική πόλωση στην Ε.Ε.. Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία το 2022 αναμορφώνει ταχύτατα το κοινωνικοοικονομικό σκηνικό. Τα κόμματα του Ευρωκοινοβουλίου ανακατευθύνουν τη στρατηγική τους και δημιουργούν μια νέα μαζική πολιτική εκστρατεία υπέρ της Ουκρανίας.

Η ροή των εξελίξεων φέρνει στο επίκεντρο τα πολιτικά κόμματα. Η κυβερνητική ή η αντιπολιτευτική τους θέση, τα καθιστά υπεύθυνα να λάβουν αποφάσεις και να τοποθετηθούν δημόσια για γεγονότα που καθορίζουν το μέλλον κάθε κοινωνίας. Τα κεντροδεξιά πολιτικά κόμματα επιλέχθηκαν από χώρες όπως η Ελλάδα, η Γερμανία και η Κύπρος, που αν και μέλη του Ε.Λ.Κ ακολούθησαν κατά την διάρκεια όλων αυτών των προκλήσεων διαφορετική στρατηγική που επαναπροσδιόρισε τον μέχρι πρότινος ρόλο τους τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και διεθνές επίπεδο.

Με αυτήν την εργασία ερευνάται πως τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα αντιμετωπίζουν τις κρίσιμες αλλαγές της παγκόσμιας κοινότητας. Πιο συγκεκριμένα θα ανακαλύψουμε πως τα πολιτικά κόμματα της κεντροδεξιάς που βρίσκονται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο επίκεντρο δηλαδή των αποφάσεων για όλη την Ευρώπη, επαναχαράσσουν την στρατηγική τους και αναδιαμορφώνουν το εσωτερικό και εξωτερικό τους περιβάλλον.

Η απάντηση που δίνεται με την παρούσα διπλωματική εργασία αναμένεται να αποτελέσει τη βάση για μελλοντική έρευνα σχετικά με την κρίση και τη διαχείριση της αλλαγής στο εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον ακόμα και των πιο παλαιών συστημικών κομμάτων.

Για να καταλήξουμε σε αυτό το συμπέρασμα ακολουθήσαμε τα εξής βήματα:

- (α) Διερεύνηση των αλληπάλληλων κρίσεων από το 2000 και μετά με εστίαση στα κεντροδεξιά πολιτικά κόμματα της Ε.Ε.
- (β) Ανάλυση του τρόπου διαχείρισης των πολιτικών κομμάτων
- (γ) Καταγραφή και ανάλυση της εξελικτικής πορείας των πολιτικών κομμάτων σε όρους Stra.Tech.Man.
- (δ) Εισαγωγή των απαραίτητων συμπερασμάτων και των κατευθύνσεων για τη διεξαγωγή μελλοντικής έρευνας

Βιβλιογραφική Επισκόπηση

1. Κρίση και διαχείριση αλλαγής

1.1. Η προσέγγιση του ορισμού της αλλαγής

Η αλλαγή συνιστά μια δυναμική διαδικασία. Μια μεταβατική εξέλιξη που δύναται να καθορίσει ριζικά το μέλλον μας. Κατά τον Alvin Toffler αποτελεί μια αναπάντεχα απρόσμενη διαδικασία με την οποία το μέλλον εισβάλλει στη ζωή μας. Θα μπορούσαμε να πούμε με απλά λόγια ότι ανατρέπει την υπάρχουσα κατάσταση ή ότι προκαλεί ριζικές παρεμβάσεις που οδηγούν είτε σε θετικά είτε σε αρνητικά αποτελέσματα.

Η αλλαγή είναι μια διαδικασία που μπορεί να εφαρμοστεί σε κάθε οργανισμό που αποτελείται από έμψυχο δυναμικό και έχει δυνατότητα εξέλιξης. Τέτοιου είδους οργανισμοί είναι και τα πολιτικά κόμματα, οι πολιτικές παρατάξεις. Μάλιστα, οι συγκεκριμένοι οργανισμοί απαρτίζονται από ενεργά μέλη και έχουν διάρκεια στο χρόνο και ακριβώς αυτή η «διάρκεια ζωής τους» είναι κατά βάση συνυφασμένη με τον όρο αλλαγή. Πώς όμως αυτή η αλλαγή επηρεάζει το εσωτερικό και εξωτερικό τους περιβάλλον; Και πώς τα μέλη του οργανισμού διαχειρίζονται αυτήν την αλλαγή; (Mann, 2011) (Saviotti & Pyka, 2004)

Τα τελευταία 20 χρόνια η παγκόσμια κοινότητα καλείται να αντιμετωπίσει μια συνεχώς μεταβαλλόμενη κατάσταση, μια ακολουθία πολλαπλών αλλαγών. Η Παγκοσμιοποίηση, η παγκόσμια οικονομική κρίση του 2008, η ψηφιακή εποχή, το προσφυγικό κύμα του 2015, ο covid-19 και η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία είναι οι συνεχόμενες κρίσεις και προκλήσεις οι οποίες ανακατευθύνουν διαρκώς την οικονομική, την κοινωνική και την πολιτική συνοχή κάθε χώρας με αποτέλεσμα η πολιτεία να καλείται να λάβει σημαντικές αποφάσεις.

Σύμφωνα με την προσέγγιση Stra.Tech.Man. αξίζει να σημειωθεί ότι εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο κάθε «ζωντανός» οργανισμός πορεύεται σε αυτήν την κρίσιμη αλλαγή αλλά και πως διαμορφώνεται τελικά μέσα από τις τρεις δομικές εξελισσόμενες σφαίρες του, τη στρατηγική, την τεχνολογία και τη διαχείριση. Η καινοτομία του εκάστοτε οργανισμού δίνει και τη μοναδική απάντηση. Με τη Stra.Tech.Man οι οργανισμοί δημιουργούν νέες άμυνες και νέες προοπτικές. Επωφελούνται και επιβιώνουν μέσα στο εξελισσόμενο κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον. Επομένως, αν και η διαδρομή φαντάζει εξαιρετικά δύσβατη, η Ευρώπη αλλάζει με ταχύτατους ρυθμούς δείχνοντας άγνοια για την κρίση που έρχεται. (Vlados, 2004) (Vlados, 2012) (Βλάδος et al., 2019)

1.2. Η αλλαγή σε όρους παγκοσμιοποίησης

Από τις αρχές της νέας χιλιετίας, του 2000, μπορούμε να αντιληφθούμε πως η παγκοσμιοποίηση είχε ήδη αρχίσει να δημιουργεί νέα δεδομένα, νέες αλλαγές σε ένα σύνθετο και διεπιστημονικό πεδίο έρευνας. Αυτό προκύπτει από το γεγονός ότι η παγκοσμιοποίηση ήταν και παραμένει μέχρι και σήμερα μια ανεξάντλητη αλλαγή, μια κοινωνικοοικονομική πραγματικότητα υπό συνεχή εξέλιξη που αναδιαμορφώνει διαρκώς τους ορίζοντές της. Ένα ευρύ σύμπλεγμα διάφορων μορφών αλλαγής, οι οποίες διαδραματίζονται ταυτόχρονα στον οικονομικό, πολιτικό,

κοινωνικό και περιβαλλοντικό τομέα. Αυτή η εξελικτική διαδικασία αλλάζει ριζικά το παγκόσμιο σύστημα και ειδικά την τελευταία 20ετία αντικαθιστά πολλά από τα δεδομένα. (Vlados & Chatzinikolaou, 2019)

1.3. Η αλλαγή σε όρους παγκόσμιας οικονομικής κρίσης

Το καλοκαίρι του 2007, η Bear Stearns² άρχισε να εμφανίζει σημαντική ύφεση εξαιτίας της μαζικής κατοχής αξιωμένων τίτλων εγγυημένων δανειακών υποχρεώσεων. Οι τίτλοι αυτοί βασιζόνταν στα αξιόχρεα στεγαστικά δάνεια χαμηλής εξασφάλισης και εφόσον η τράπεζα δεν μπορούσε να εξυπηρετήσει τις υποχρεώσεις της προς τους πιστωτές της αναγκάστηκε να ρευστοποιήσει τα περιουσιακά της στοιχεία. Κατά αυτόν τον τρόπο έκανε την εμφάνισή της η χρηματοπιστωτική κατάρρευση των Η.Π.Α., η οποία σταδιακά επηρέασε όλες τις χώρες του κόσμου, αποτελώντας πλέον την παγκόσμια οικονομική κρίση του 2007. Η κρίση αυτή αποτέλεσε και την πρώτη μεγάλη κοινωνική και πολιτική αλλαγή στη σύγχρονη κοινωνία και έμελλε να είναι η πιο τραυματική ειδικά για την πρώτη δεκαετία του 2000. Οι σκέψεις για το πως έφτασε ο παγκόσμιος χάρτης σε αυτό το σημείο ήταν πάρα πολλές. Κάποιοι εναπόθεταν τις ευθύνες στον Alan Greenspan³, κάποιοι στους «κακούς» πιστωτές, κάποιοι στην αδυναμία των Κυβερνήσεων, κάποιοι στους πολίτες. Το μόνο σίγουρο ήταν ότι υπήρχε αδιέξοδο και έπρεπε σύντομα να βρεθεί μια λύση για την αποφυγή της πτώχευσης. (Βλάδος, 2017)

1.4. Η αλλαγή σε όρους ψηφιακής εποχής

Τα τελευταία 10 χρόνια, η παγκόσμια κοινότητα έχει αφομοιώσει στην καθημερινότητά της, τις νέες τεχνολογίες. Έχει εισέλθει σε μια νέα εποχή, την ψηφιακή, αποκτώντας τη δυνατότητα να λαμβάνει κάθε πληροφορία μέσα σε λίγα μόλις δευτερόλεπτα. Η αλλαγή αυτή συνιστά την πιο γρήγορα κοινωνικά αποδεκτή διαδικασία που έχει παρατηρηθεί στην σύγχρονη εποχή. Κάθε πολίτης με τα ψηφιακά εργαλεία, είτε με κινητό ή laptop είτε με διαδικτυακές πλατφόρμες με τις οποίες ξεπερνά γραφειοκρατικά εμπόδια, μπορεί άμεσα, γρήγορα και εύκολα να εξυπηρετήσει τις ανάγκες του, να ενημερωθεί και να διασκεδάσει. Το γεγονός αυτό αναμφίβολα έχει διευκολύνει την καθημερινότητα όλων μας αλλά έχει δημιουργήσει σε ένα βαθμό κοινωνική αποξένωση. (Tom Chatfield, 2013)

1.5. Η αλλαγή σε όρους προσφυγικού κύματος

Από το 2015, με την εμφάνιση του προσφυγικού – μεταναστευτικού ρεύματος, η παγκόσμια κοινότητα και ειδικά η κοινότητα της Ευρώπης εισήλθε σε ένα καθεστώς αλλαγής με διττή σημασία. Από τη μία πλευρά, η προσφυγική κρίση, κατά την οποία εισέρχονταν πρόσφυγες από χώρες που γινόταν πόλεμος και από την άλλη η μεταναστευτική κρίση, κατά την οποία εισέρχονταν μετανάστες παράνομα με κάθε είδους πρόφαση. Η κατάσταση αυτή άλλαξε

² Σύμφωνα με τη CNN business (2018) η Bear Stearns ήταν μια επενδυτική τράπεζα με ευρεία δράση στην έκδοση και διαπραγμάτευση κινητών αξιών. Βρέθηκε σε δεινή θέση το 2008 ως απόρροια της οικονομικής κρίσης και πωλήθηκε στην JPMorgan Chase. Η πώση της εταιρείας ήταν ένα προοίμιο για την κατάρρευση της αγοράς διαχείρισης κινδύνου και της βιομηχανίας επενδυτικών τραπεζών της Γουόλ Στριτ τον Σεπτέμβριο του 2008. Τον Ιανουάριο του 2010, η JPMorgan διέκοψε τη χρήση του διακριτικού τίτλου της Bear Stearns.

³ Σύμφωνα με τη Federal Reserve History (χ.χ.) ο Alan ήταν μερικανός οικονομολόγος που διετέλεσε πρόεδρος της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των Ηνωμένων Πολιτειών Federal Reserve από το 1987 έως το 2006.

ριζικά το κοινωνικό περιβάλλον. Δημιούργησε καταστάσεις χειραγώγησης, διαπραγμάτευσης και αλλαγές ακόμα και στους ίδιους τους θεσμούς της κοινωνίας. Χρειάστηκε να γίνουν βελτιώσεις και καινοτόμες διαδικασίες προκειμένου όχι μόνο οι άνθρωποι που εισέρχονταν στη χώρα αλλά και η ίδια η κοινωνία, να προσαρμοστούν σε ένα νέο περιβάλλον. Μια νέα θα λέγαμε κοινωνία, όπου οι άνθρωποι έρχονται αντιμέτωποι με επιλογές για την ευημερία τους, που υπόκειται σε περιορισμούς και σε διάφορες μορφές χειραγώγησης και καλούνται να αντιμετωπίσουν καθημερινές προκλήσεις οι οποίες πολλές φορές αντικρούουν τη συνηθισμένη υπάρχουσα κατάσταση. Με λίγα λόγια, μέχρι και σήμερα που συνεχίζει να υφίσταται – αν και σε μικρότερο βαθμό – το προσφυγικό-μεταναστευτικό, η κατάσταση αυτή έκανε αρκετές μεταβολές τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό περιβάλλον σε όλη την κοινωνία, με αποτέλεσμα οι αλλαγές αυτές να επιβάλλουν ακόμα και δύσκολες για την ευημερία των πολιτών αλλαγές. (Ekren, 2017)

1.6. Η αλλαγή σε όρους covid-19

Η πανδημία covid-19 έχει επηρεάσει τη ζωή των ανθρώπων σε ολόκληρο τον πλανήτη. Αποτελεί μια υγειονομική κρίση, η οποία έχει αλλάξει όλες τις πτυχές της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ζωής κάθε ανθρώπου. Η Κυβέρνηση της Ιαπωνίας, η οποία παρακολουθεί τις εξελίξεις της πανδημίας από την πρώτη στιγμή, λόγω του ότι ήταν η πρώτη χώρα που είχε εμφανίσει το πρώτο κρούσμα κορονοϊού, έχει δηλώσει ότι η covid-19 έχει δημιουργήσει την Κοινωνία 5.0. Μια υπερ-έξυπνη κοινωνία θα λέγαμε διαφορετικά που ενοποίησε την φυσική παρουσία με την εικονική – ψηφιακή παρουσία. Η κατάσταση αυτή άλλαξε ξαφνικά την καθημερινότητα των πολιτών. Παρά το γεγονός ότι στην έναρξη της οι άνθρωποι απομονώθηκαν, στην πορεία –όπως αποδείχθηκε– απέκτησαν την ευκαιρία να ζήσουν μια ζωή με περισσότερη άνεση, αυξάνοντας περισσότερο τα ποσοστά δημιουργίας, ανταλλαγής και γνώσης. Επομένως, αν και η πανδημία αποτέλεσε και αποτελεί ένα τεράστιο υγειονομικό πρόβλημα, αναβάθμισε την ποιότητα της ζωής των ανθρώπων και διευκόλυνε την καθημερινότητά τους ειδικά με την αναγκαιότητα της χρήσης νέων ψηφιακών μέσων. (Kamgul et al., 2021)

1.7. Η αλλαγή σε όρους ρωσοουκρανικού πολέμου

Με την έναρξη του ρωσοουκρανικού πολέμου στις 24 Φεβρουαρίου 2022 δημιουργήθηκαν πολλαπλές αλλαγές στην εθνοπολιτισμική σφαίρα της κοινωνίας. Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία έχει διαμορφώσει μια νέα γεωπολιτική κατάσταση κυρίως στην Ε.Ε., διαταράσσοντας τις παγκόσμιες αγορές και ωθώντας την τιμή του πετρελαίου και του φυσικού αερίου σε υψηλά επίπεδα, αναγκάζοντας πολλές χώρες να επανεξετάσουν τα ενεργειακά τους αποθέματα. Σήμερα, υπάρχουν ενδείξεις ότι αυτή η ενεργειακή κρίση που προκλήθηκε από τη Ρωσία προκάλεσε οικονομική ύφεση σε όλη την Ευρώπη. Η κατάσταση αυτή άλλαξε το κοινωνικοπολιτικό και οικονομικό σκηνικό, επιβάλλοντας ριζικές μεταβολές. Η Ευρωπαϊκή οικονομία είναι πλέον ακόμα πιο εύθραυστη μιας και προέρχεται από μια μακροχρόνια οικονομική κρίση, στην οποία αν και έχουν δοθεί τίτλοι τέλους, ο απόηχος της σε συνδυασμό με την πανδημία και το πληθωριστικό ρεύμα αποτελούν τη νέα πρόκληση της

κοινωνίας, καθιστώντας τις Κυβερνήσεις να λάβουν μέτρα αναταράσσοντας για ακόμα μια φορά τα μέχρι τώρα δεδομένα της κοινωνίας. (Chyrkon, 2022) (Hercegovna, 2022)

1.2. Κρίση και διαχείριση αλλαγής σε ευρωπαϊκά κόμματα

Όλες αυτές οι κρίσεις και οι προκλήσεις που βίωσε και βιώνει η ευρωπαϊκή κοινότητα ανέπτυξαν ένα αρκετά συγκρουσιακό περιβάλλον τόσο στην κοινωνία κάθε χώρας όσο και στη μεταξύ τους συνεργασία. Οι εκάστοτε Κυβερνήσεις κλήθηκαν να λάβουν μέτρα με σκοπό να ανακτήσουν όσο το δυνατόν γρηγορότερα την κοινωνική συνοχή και ευημερία, καθώς ο συνδυασμός αυτός επέβαλε πολλές φορές αντίθετες πολιτικές για τη λειτουργία του κάθε κράτους. Μέσα σε μία εικοσαετία, η Ευρώπη έγινε αποδέκτης των πιο κρίσιμων αλλαγών της σύγχρονης ιστορίας, αντιμετωπίζοντας :

- > την ανεξάντλητη αλλαγή της παγκοσμιοποίησης με ταυτόχρονες μεταβολές στον οικονομικό, πολιτικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό τομέα.
- > την παγκόσμια οικονομική κρίση του 2007 προκαλώντας τη μεγάλη κοινωνική και πολιτική αλλαγή στη σύγχρονη κοινωνία.
- > την αναδιοργάνωση της καθημερινής ζωής με την εφαρμογή των ψηφιακών – τεχνολογικών μέσων.
- > τις ριζικές αλλαγές στο κοινωνικό περιβάλλον από την προσφυγική – μεταναστευτική κρίση.
- > την υγειονομική κρίση ως ευκαιρία ανάπτυξης της Κοινωνίας 5.0.
- > την αναδιοργάνωση του κοινωνικοπολιτικού και οικονομικού σκηνικού με αφορμή τον ρωσοουκρανικό πόλεμο

Αξίζει να προσεγγίσουμε αυτές τις αλλαγές επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον μας στην πολιτική που ακολούθησαν τα πολιτικά κόμματα της Ελλάδας, της Γερμανίας και της Κύπρου για να διαχειριστούν τις νέες εξελίξεις.

1.2.1. Οργανόγραμμα πολιτικών ομάδων και κομμάτων

Η πολιτική ομάδα του Ε.Λ.Κ.

Η Κοινοβουλευτική Ομάδα του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος (ΕΛΚ) αποτελεί τη μεγαλύτερη και παλαιότερη ομάδα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Μάλιστα είναι η μεγαλύτερη από τις οκτώ πολιτικές ομάδες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Τα μέλη των πολιτικών ομάδων εκλέγονται κάθε πέντε έτη με τη διεξαγωγή εκλογών σε κάθε κράτος - μέλος της Ε.Ε. και οργανώνονται σύμφωνα με το πολιτικό κόμμα στο οποίο ανήκουν με σκοπό να μπορούν να ανήκουν σε μία πολιτική ομάδα. Οι εκπρόσωποί του, είναι οι ευρωβουλευτές, οι οποίοι διασφαλίζουν ουσιαστικά τα συμφέροντα κάθε χώρας σε νομοθετικά και πολιτικά ζητήματα ευρωπαϊκού επιπέδου. Το ΕΛΚ σήμερα έχει 176 μέλη, προερχόμενα από όλα τα κράτη μέλη της Ευρώπης.

Το ΕΛΚ ιδρύθηκε στις 8 Ιουλίου 1976. Ένα κεντροδεξιό ευρωπαϊκό πολιτικό κόμμα, του οποίου η ιστορία ξεκινά από τους ιδρυτές της Ευρώπης Robert Schuman, Alcide De Gasperi και Konrad Adenauer. Ο σημερινός Πρόεδρος του

Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος είναι ο Μάνφρεντ Βέμπερ, ο οποίος προέρχεται από τη Χριστιανοκοινωνική Ένωση της Βαυαρίας.

Το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα εκπροσωπείται στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο από επτά Αρχηγούς Κυβερνήσεων:

1. τον Καγκελάριο Καρλ Νεχάμερ, ο οποίος προέρχεται από το Αυστριακό Λαϊκό Κόμμα
2. τον Πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη, ο οποίος προέρχεται από τη Νέα Δημοκρατία της Ελλάδας
3. τον Πρωθυπουργό Αντρέι Πλένκοβιτς, ο οποίος προέρχεται από την Κροατική Δημοκρατική Ένωση
4. τον Πρόεδρο Νίκο Αναστασιάδη, ο οποίος προέρχεται από τον Δημοκρατικό Συναγερμό της Κύπρου
5. τον Πρωθυπουργό Αρτούρς Κρισιάνις Καρίνς, ο οποίος προέρχεται από την Ενότητα της Λετονίας
6. τον Πρόεδρο Κλάους Γιοχάνις, ο οποίος προέρχεται από το Εθνικό Φιλελεύθερο Κόμμα της Ρουμανίας
7. τον Πρωθυπουργό Ουλφ Κρίστερσον, ο οποίος προέρχεται από το Κόμμα Μετριοπαθών της Σουηδίας

Παράλληλα συμμετέχει με δέκα επιτρόπους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

1. την Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, η οποία προέρχεται από την Χριστιανοδημοκρατική Ένωση της Γερμανίας
2. τον Εκτελεστικό Αντιπρόεδρο, Επίτροπο Εμπορίου, Βάλντις Ντομπρόβσκις, ο οποίος προέρχεται από την Ενότητα της Λετονίας
3. την Αντιπρόεδρο, Επίτροπος Δημοκρατίας και Δημογραφικού, Ντούμπραβκα Σούιτσα, η οποία προέρχεται από την Κροατική Δημοκρατική Ένωση
4. τον Αντιπρόεδρο, Επίτροπο Προώθησης του Ευρωπαϊκού Τρόπου Ζωής, Μαργαρίτη Σχοινά, ο οποίος προέρχεται από τη Νέα Δημοκρατία της Ελλάδας
5. τον Επίτροπο Προϋπολογισμού και Διοίκησης, Γιοχάνες Χαν, ο οποίος προέρχεται από την Αυστριακό Λαϊκό Κόμμα
6. την Επίτροπο Καινοτομίας, Έρευνας, Πολιτισμού, Εκπαίδευσης και Νεολαίας, Μαρίγια Γκάμπριελ, ο οποίος προέρχεται από τους Πολίτες για την Ευρωπαϊκή Ανάπτυξη της Βουλγαρίας
7. την Επίτροπο Υγείας και Ασφάλειας Τροφίμων, Στέλλα Κυριακίδου, η οποία προέρχεται από το Δημοκρατικός Συναγερμός της Κύπρου
8. την Επίτροπο Μεταφορών, Αντίνα Βαλεάν, η οποία προέρχεται από το Εθνικό Φιλελεύθερο Κόμμα της Ρουμανίας
9. τον Επίτροπο Γειτονίας και Διεύρυνσης, Όλιβερ Βάρχεϊ, ο οποίος προέρχεται από τους Ανεξάρτητους της Ουγγαρίας
10. την Επίτροπο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών και Ένωσης Κεφαλαιαγορών, Μάιριντ Μαγκκίνες, η οποία προέρχεται από το Φίνε Γκελ της Ιρλανδίας

Τον Ιανουάριο του 2022, η Ρομπέρτα Μέτσολα Τεντέσκο Τρίκκας, η οποία προέρχεται πολιτικά από το Εθνικό Κόμμα της Μάλτας και είναι μέλος του ΕΛΚ, εκλέχθηκε Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου έως το 2024 και μάλιστα με απόλυτη πλειοψηφία 458 ψήφων. Το γεγονός αυτό ενισχύει ακόμα περισσότερο την παρουσία του ΕΛΚ

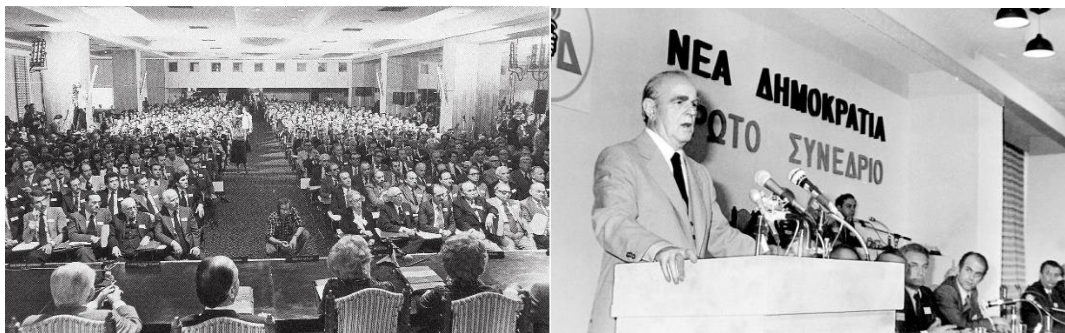
στην σύγχρονη ευρωπαϊκή ιστορία, προωθώντας παράλληλα την ενότητα και τη συνεργασία μεταξύ των περισσότερων μελών του ΕΛΚ, λόγω και της πλειοψηφίας της εκλογής.

Συνοψίζοντας, η κοινοβουλευτική ομάδα του ΕΛΚ αποτελεί μια κεντροδεξιά ομάδα που έχει θέσει ως στόχο μια ισχυρότερη Ευρώπη, βασισμένη στους ανθρώπους της και στην ανάπτυξη της οικονομίας της, την μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο. («Our History», 2022) («Οι πολιτικές ομάδες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, 2022) (Δελτίο Τύπου Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, 2022)

1.2.2. Πολιτικά Κόμματα - μέλη του Ε.Λ.Κ.

Νέα Δημοκρατία

Η Νέα Δημοκρατία είναι το φιλελεύθερο πολιτικό κόμμα της Ελλάδας. Ένα από τα δύο κυρίαρχα κόμματα στο πολιτικό σκηνικό της ελληνικής επικράτειας από την μεταπολίτευση και μετά και ανήκει στη μεγάλη πολιτική οικογένεια των κεντροδεξιών κομμάτων της Ευρώπης. Ιδρύθηκε στις 4 Οκτωβρίου 1974 από τον Εθνάρχη Κωνσταντίνο Καραμανλή⁴, ενώ σημερινός πρόεδρος του κόμματος και Πρωθυπουργός της Ελλάδας είναι ο Κυριάκος Μητσοτάκης⁵. Από την ιδρυτική της διακήρυξη η ΝΔ έχει θέσει ως βασικές αρχές την ελευθερία, τη δημοκρατία, την κοινωνική δικαιοσύνη και την ευημερία⁶. Μέχρι και σήμερα έχει συμβάλει καταλυτικά στην ισχυροποίηση των δημοκρατικών θεσμών, στην κοινωνική πρόοδο, στην οικονομική ανάπτυξη, και στον ευρωπαϊκό προσανατολισμό της χώρας. Μάλιστα, όσον αφορά το τελευταίο, είναι η παράταξη που πέτυχε την ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και παραμένει έως σήμερα σταθερά προσανατολισμένη στο όραμα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Εικόνες 1&2 : «Το πρώτο συνέδριο της Νέας Δημοκρατίας πραγματοποιήθηκε στην Κασσάνδρα της Χαλκιδικής» (5-7 Μαΐου 1979)

Πηγή: ΙΔΡΥΜΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

⁴ Το 1976, η Νέα Δημοκρατία προχώρησε στην εσωτερική της οργάνωση, με κορυφαία διαδικασία το Προσυνέδριο της Χαλκιδικής τον Απρίλιο του έτους αυτού, όπου συζητήθηκαν προτάσεις για το καταστατικό και τους κανονισμούς λειτουργίας των κομματικών οργανώσεών της. Ο **Κωνσταντίνος Καραμανλής** τόνισε : « Τα κόμματα για να εκπληρώσουν την αποστολή τους πρέπει : Πρώτον, να έχουν σαφή ιδεολογία και σταθερό προσανατολισμό. Δεύτερον, να κατέχονται από υψηλό αίσθημα ευθύνης. Τρίτον, να είναι δημοκρατικά οργανωμένα. »

⁵ Το 2022, ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, από το βήμα του 14ου Συνεδρίου της ΝΔ τόνισε ότι : «*Πυξίδα μας είναι η ευημερία του πολίτη με πολλή δουλειά για τους επόμενους 12 μήνες και για ακόμη 4 χρόνια. Η ΝΔ έχει σχέδιο 8ετίας και όραμα 10ετίας* »

⁶ Ο Εθνάρχης Καραμανλής προσδιόρισε τους άξονες της ιδεολογίας της Νέας Δημοκρατίας. Ο κυριότερος ήταν εκείνος που ο ιδρυτής του κόμματος περιέγραψε ως « ριζοσπαστικό φιλελευθερισμό », τον οποίο τοποθετούσε « *μεταξύ του παραδοσιακού φιλελευθερισμού και του δημοκρατικού σοσιαλισμού*»: από τη μια, προσήλωση στις αρχές της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας και της ελεύθερης λειτουργίας της αγοράς, από την άλλη, ρυθμιστική παρέμβαση του κράτους για την άμβλυση των ταξικών ανισοτήτων και την επιδίωξη του υψηλότερου δυνατού επιπέδου κοινωνικής δικαιοσύνης. « *Αδέσμευτη από δογματισμούς και μεσσιανισμούς* », εξηγήσε ο Καραμανλής, « *η Νέα Δημοκρατία διατηρεί τη δυνατότητα να προσφεύγει στις προσφορότερες κάθε φορά λύσεις, ακόμη και στις πιο ριζοσπαστικές, που απαγορεύονται από τα συμφέροντα του έθνους. Γι' αυτό και δεν εντάσσεται στο ανεδαφικό και παραπλανητικό σχήμα Δεξιά – Κέντρο – Αριστερά* ».

Αξίζει μάλιστα να αναφερθεί ότι έχει χαρακτηριστεί ως η παράταξη που έκλεισε τις πολιτικές πληγές του ταραχώδους παρελθόντος και επέβαλε την ισονομία και ισοπολιτεία, καταργώντας κάθε διάκριση με βάση τις πολιτικές πεποιθήσεις των πολιτών. Είτε στην κυβέρνηση, είτε στην αντιπολίτευση, στηρίζει την υγιή επιχειρηματικότητα και την ατομική πρωτοβουλία. Η Νέα Δημοκρατία υπηρέτησε ως κυβέρνηση από το 1974 μέχρι το 1980 με πρωθυπουργό τον ιδρυτή της Κωνσταντίνο Καραμανλή και έως τις εκλογές του 1981 με τον Γεώργιο Ράλλη, από το 1990 μέχρι το 1993 με πρωθυπουργό τον Κωνσταντίνο Μητσοτάκη, από το 2004 μέχρι το 2009 με πρωθυπουργό τον Κώστα Καραμανλή, από το 2012 μέχρι το 2015 με πρωθυπουργό τον Αντώνη Σαμαρά και από το 2019 με πρωθυπουργό τον Κυριάκο Μητσοτάκη. Ειδικά όσον αφορά το εκλογικό αποτέλεσμα της Κυριακής 7^{ης} Ιουλίου 2019 όλα τα μεγάλα διεθνή μέσα ενημέρωσης αναφέρονται στη ΝΔ κάνοντας λόγο για νίκη και επιστροφή της συντηρητικής παράταξης στο τιμόνι της χώρας αλλά και στις προκλήσεις που θα κληθεί να αντιμετωπίσει η κυβέρνηση της ΝΔ. Αξίζει να παραθέσουμε την παρακάτω εικόνα:

Εικόνα 3 : «Η νίκη της ΝΔ σηματοδοτεί το τέλος του αριστερού λαϊκισμού», είναι ο τίτλος ρεπορτάζ του CNN στο οποίο τονίζεται ότι για πρώτη φορά μετά από μια δεκαετία οικονομικής κρίσης (Αθήνα, 7 Ιουλίου 2019)

Πηγή CNN

Παράλληλα, η ΝΔ είναι το κόμμα που υπερασπίζει διαχρονικά την εθνική κυριαρχία και τα εθνικά δίκαια. Μάλιστα, ο Κυριάκος Μητσοτάκης στις 15/02/2022 διεμήνυσε σε ομιλία του στη Βουλή ότι «Η άμυνα της χώρας είναι ο υπέρτατος αυτοσκοπός για αυτή την παράταξη»⁷.

Το κόμμα εκπροσωπείται στη Βουλή των Ελλήνων από 156 βουλευτές και βρίσκεται στην κυβέρνηση σήμερα. Στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εκπροσωπείται από 7 ευρωβουλευτές, οι οποίοι συμμετέχουν στην ομάδα του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος. Επίσης, η Νέα Δημοκρατία είναι μέλος του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος, της Κεντρίας Δημοκρατικής Διεθνούς και της Διεθνούς Δημοκρατικής Ένωσης. (Καταστατικό Νέας Δημοκρατίας, 2022) (Ιδρυτική Διακήρυξη ΝΔ, 2022) (Labropoulou CNN, 2019)

⁷ Ο Κυριάκος Μητσοτάκης στην ομιλία του για το νομοσχέδιο που αφορά τις συμβάσεις για τις φρεγάτες Belharrag και τα μαχητικά Rafale μεταξύ της σημαντικής αναφοράς του για την άμυνα ως αυτοσκοπό της χώρας, επικρίνει τον ΣΥΡΙΖΑ για ένα « κοινοβουλευτικό μίξερ » που καταλήγει στο παρών ενώ παράλληλα έστειλε μήνυμα στην Τουρκία ότι «η πόρτα μας είναι κλειστή σε κάθε απειλή και το παράθυρο είναι ανοιχτό σε κάθε διάλογο με βάση τη διεθνή νομιμότητα».

Η Χριστιανοδημοκρατική Ένωση είναι το χριστιανικό κόμμα της Γερμανίας, του οποίου η ιστορία ξεκινά λίγο μετά τη λήξη του πολέμου το 1945. Στον απόηχο του πολέμου, οι Εθνικοσοσιαλιστές άφησαν στο πέρασμα τους εκατομμύρια δολοφονημένους και εκατομμύρια αστέγους. Σε αυτήν την κρίσιμη συγκυρία δημιουργήθηκε ο προβληματισμός για την πορεία του χριστιανισμού και των δυτικών αξιών. Ο πρώτος Πρόεδρος ήταν ο Κόνραντ Αντενάουερ (1950-1966), ενώ ο σημερινός Πρόεδρος από τις 31 Ιανουαρίου του 2022 είναι ο Φρίντριχ Μερτς. Ο στόχος του νέου CDU ήταν να συγκεντρώσει όλες τις χριστιανικές δυνάμεις, Καθολικούς, Προτεστάντες και Μεταρρυθμιστές, σε μια ένωση με χριστιανική, δημοκρατική και ομοσπονδιακή βάση. Αυτές οι βασικές αξίες αποτελούν και τη βάση της ένωσης από το 1949 μέχρι και σήμερα.

Τα ιδρυτικά μέλη του CDU αποτελούνταν κυρίως από πρώην μέλη του καθολικού Κόμματος του Κέντρου, του Γερμανικού Δημοκρατικού Κόμματος, του Γερμανικού Εθνικού Λαϊκού Κόμματος, και του Γερμανικού Λαϊκού Κόμματος. Πολλά από αυτά τα πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένου του ιδρυτή του CDU Berlin, Αντρέας Χέρμες και του μελλοντικού τότε καγκελάρου της Γερμανίας Κόνραντ Αντενάουερ, φυλακίσθηκαν για συμμετοχή στην Γερμανική Αντίσταση κατά την δικτατορία των Ναζί, των οποίων η βασική αιτία ανόδου ήταν η διχόνοια μεταξύ των δημοκρατικών κομμάτων. Επομένως, η δημιουργία μια κεντρικής θα λέγαμε ένωσης – ομάδας ήταν κομβικής σημασίας. Η ένωση αυτή είχε καταλυτική συνδρομή στις ελληνογερμανικές σχέσεις.

Εικόνα 4 : Καραμανλής και Αντενάουερ υπογράφουν διμερές ελληνογερμανικό πρωτόκολλο συνεργασίας, παρουσία και του Αβέρωφ. Στις διαπραγματεύσεις για τις γερμανικές αποζημιώσεις έγινε προσπάθεια να μη διαταραχθούν οι ελληνογερμανικές σχέσεις κυρίως για οικονομικούς, αλλά και για πολιτικούς λόγους. (Βόννη, Νοέμβριος 1958)

Πηγή: Ίδρυμα «Κωνσταντίνος Κ. Καραμανλής».

Εικόνα 5 : Μητσοτάκης & Merz κατά τη διάρκεια της συζήτησης για τη στενή συνεργασία των κομμάτων της Χριστιανοδημοκρατίας στους κόλπους του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος. ο κ. Merz εξέφρασε τις θετικές απόψεις που για ευρωπαϊκά θέματα και ζητήματα ιδιαίτερου ελληνικού ενδιαφέροντος. Συζητήθηκαν ακόμα οι προοπτικές των ελληνογερμανικών σχέσεων, ενώ ο Μητσοτάκης ενημέρωσε το συνομιλητή του για την ελληνική ενεργειακή πολιτική στην περιοχή της νοτιοανατολικής Ευρώπης. (Μόναχο, Φεβρουάριος 2022)

Πηγή: Αρχείο Πρωθυπουργού Κ.Μητσοτάκη

Για τη σύγχρονη ιστορία, αξίζει να επισημάνουμε ότι υπό την προεδρεία του Βόλφγκανγκ Σόιμπλε και υπό την προεδρεία της Άνγκελα Μέρκελ, το CDU αναπτύχθηκε και αναδιοργανώθηκε από την αλλαγή της χιλιετίας με σκοπό να ανταποκριθεί στις νέες προκλήσεις του 21ου αιώνα. Η οικολογική και η κοινωνική προσέγγιση για την οικονομία της αγοράς που ξεκίνησε υπό τον Πρόεδρο Χέλμουτ Κολ στα μέσα της δεκαετίας του 1980, επεκτάθηκε υπό την Άνγκελα Μέρκελ προωθώντας μια βιώσιμη ενεργειακή μετάβαση στη Γερμανία αλλά και μια σύγχρονη αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο. Επιπλέον, δόθηκε μεγάλη σημασία στην ψηφιοποίηση, την εκπαίδευση και την εργασία στη Γερμανία. (history of the CDU, 2022) Η πορεία αυτή απέδειξε ότι το CDU είναι το κόμμα της κεντροδεξιάς το οποίο προσαρμόζεται στα δεδομένα της σύγχρονης εποχής κρατώντας όμως ως παρακαταθήκη τις βάσεις των ιδρυτών του.

Με τον Γερμανικό Βασιικό Νόμο του 1949 ιδρύθηκε το Bundestag, η Ομοσπονδιακή Βουλή. Πρακτικά η Γερμανία κυβερνάται από το Bundestag και το Bundesrat, το Ομοσπονδιακό Συμβούλιο, δηλαδή την Κάτω και Άνω Βουλή αντίστοιχα. Το Bundestag εκλέγει 151 βουλευτές ενώ το Bundesrat 22 βουλευτές. Η ομάδα CDU/CSU στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι μέλος του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος και αποτελείται από 23 μέλη του CDU και 6 μέλη του CSU. (Current, 2022)

Δημοκρατικός Συναγερμός

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός (ΔΗ.ΣΥ.) είναι το κεντροδεξιό πολιτικό κόμμα της Κύπρου, το οποίο από την ιδρυτική του διακήρυξη μέχρι και σήμερα έχει ως αρχές την δημοκρατία, την ελευθερία, την αδελφότητα, την κοινωνική δικαιοσύνη και την Κυβέρνηση του λαού από το λαό για το λαό. Παράλληλα όσον αφορά το κυπριακό πρόβλημα αναφέρεται στην ιδρυτική του διακήρυξη ότι η επίλυση του θα επιτευχθεί από τη συνεργασία και την κοινή γνώμη Ελλάδας και Κύπρου.

Ο ΔΗ.ΣΥ. ιδρύθηκε στις 4 Ιουλίου 1976 από αξιωματούχους, στελέχη και μέλη του Ενιαίου Κόμματος, της Προοδευτικής Παράταξης και άλλους πολιτικούς παράγοντες, με πρωτοβουλία του πρώην Προέδρου της Βουλής και πρώην Προέδρου της Δημοκρατίας Γλαύκου Κληρίδη⁸, ο οποίος διατέλεσε και Πρόεδρος από την ίδρυσή του έως το 1993. Η ιδρυτική του διακήρυξη αναφέρει χαρακτηριστικά ότι με τον ΔΗΣΥ ενσωματώθηκαν τον Ιανουάριο του 1977 το Δημοκρατικό Εθνικό Κόμμα (ΔΕΚ) και το Δεκέμβριο του 1987 η Νέα Δημοκρατική Παράταξη (ΝΕΔΗΠΑ).

⁸ Ο Γλαύκος Κληρίδης στις 14 Νοέμβριου 2013 στο έκτακτο συνέδριο του ΔΗΣΥ, απηύθυνε δραματική έκκληση στους συνέδρους να πουν «ναι» στο δημοψήφισμα, διότι ένα «όχι» θα οδηγήσει με μαθηματική ακρίβεια στη διχοτόμηση της Κύπρου. «Βάζω το χέρι στο Ιερό Ευαγγέλιο ότι κάμνω αυτές τις εκτιμήσεις χωρίς να έχω κανένα συμφέρον. Δεν έχω περιουσία στα κατεχόμενα ή οποιαδήποτε άλλο και εύχομαι να διαψευστούν οι εκτιμήσεις μου. Όμως είμαι 85 χρόνων και προτιμώ να αποδημήσω εις Κύριον, παρά να δω αυτό το τέλος των αγώνων του κυπριακού λαού».

Το 1993, Πρόεδρος του κόμματος εξελέγη ο Γιαννάκης Μάτσης⁹, αγωνιστής της Ε.Ο.Κ.Α. και ιδρυτικό μέλος του Δημοκρατικού Συναγερμού, που στο παρελθόν βρισκόταν στη θέση του αναπληρωτή προέδρου. Στις 8 Ιουνίου 1997 εκλέγεται Πρόεδρος του ΔΗ.ΣΥ ο Νίκος Αναστασιάδης¹⁰, θέση στην οποία επανεξελέγη το 1999, το 2003 και το 2006. Στις 11 Μαΐου του 2013 εξελέγη Πρόεδρος του κόμματος ο Αβέρωφ Νεοφύτου¹¹, θέση στην οποία επανεξελέγη το 2018.

Εικόνα 6 : Συνάντηση του προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Γλ. Κληρίδη και του αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης κ. Κ. Καραμανλή σχετικά με το σχέδιο Ανάν για το Κυπριακό και το κατά πόσο θα αποβεί επ' ωφέλεια της ελληνοκυπριακής πλευράς και κυρίως το αν το συνταγματικό «μόρφωμα» που εισηγείται ο ΟΗΕ θα αποδειχθεί βιώσιμο για την πορεία της νήσου. (Νοέμβριος 2002, Αθήνα) Πηγή:in.gr

Εικόνα 7 : Η επιθετική ρητορική της Τουρκίας, το Κυπριακό και οι εξελίξεις στο ενεργειακό πεδίο βρέθηκαν στο επίκεντρο της συνάντησης που είχαν ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης και ο πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, Νίκος Αναστασιάδης. (17.06.2022, Προεδρικό Μέγαρο της Λευκωσίας) Πηγή : naftemporiki.gr

⁹ Στις 3 Μαρτίου 2022, ο Γιαννάκης Μάτσης, βρέθηκε στο οίκημα Arif Hasan Tahsin, στην κατεχόμενη Λευκωσία, ενώπιον μεγάλου αριθμού Τουρκοκυπρίων (μεταξύ των οποίων ο Σερτάρ Ντενκτάς), μιλώντας για την προοπτική λύσης του Κυπριακού. Εξήγησε πως η λύση του Κυπριακού που βασίζεται στον εθνικό διαχωρισμό του πληθυσμού, χρονολογείται από την εποχή της βρετανικής αποικιοκρατίας. Καταφέρθηκε κατά της προοπτικής επίλυσης του ζητήματος « στη βάση της ΔΔΟ με πολιτική ισότητα» (θέση που επανέλαβε τον Σεπτέμβριο του 2021 ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ)

¹⁰ Σε εφ' όλης συνέντευξη που παραχώρησε στον τηλεοπτικό σταθμό Σίγμα και την εκπομπή "Χωρίς Περιστροφές", ο Πρόεδρος Νίκος Αναστασιάδης τόνισε ότι η λύση του Κυπριακού δεν παύει να είναι κάτι που ήταν το όραμά του. Και κατέληξε : "Την ίδια ώρα, και βεβαίως δεν μπορώ παρά να απολογηθώ για λάθη που έπραξα αλλά να πω και πόσο περήφανος νιώθω, γιατί θα παραδώσω μια Κύπρο, ένα Κράτος σύγχρονο, με θεσμούς και εύχομαι εκείνοι που θα με διαδεχθούν να συνεχίσουν την ίδια πορεία, αφήνοντας μάλιστα το κληροδότημα "Η Κύπρος το Αύριο".

¹¹ Σε συνέντευξη που παραχωρεί στο Αθηναϊκό - Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων στις 20/11/2022, εν όψει της διεξαγωγής των Προεδρικών εκλογών στην Κύπρο, ο κ. Νεοφύτου αναφέρεται στο ζήτημα της Ενέργειας, καθώς και στην ένταξη της Κύπρου στο ΝΑΤΟ, ως δύο παράγοντες που μπορούν να επιδράσουν καταλυτικά, όπως λέει, στη λύση του Κυπριακού «Θα πράξω ότι είναι ανθρωπίνως δυνατόν για να φτάσουμε στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων και σε λύση του Κυπριακού, δηλώνει ο υποψήφιος για την Προεδρία της Κυπριακής Δημοκρατίας και Πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού Αβέρωφ Νεοφύτου.»

Ένας από τους σημαντικούς σταθμούς στην ιστορία του ΔΗΣΥ είναι η διακήρυξη του κόμματος για την Ευρωδημοκρατία στις 12 Δεκεμβρίου 1998, πρόταση την οποία έθεσε το ίδιο το κόμμα με σκοπό να αναδιαμορφώσει τις αρχές του στα νέα δεδομένα τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Νωρίτερα όμως από αυτό το γεγονός, ο ΔΗΣΥ είχε ήδη σημειώσει μια μακρά πορεία σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Από το 1979 είναι μέλος της Ένωσης Ευρωπαίων Χριστιανοδημοκρατών (E.U.C.D.) και της Ένωσης Ευρωπαίων Δημοκρατών (E.D.U.), το 1982 της Διεθνούς Ένωσης Χριστιανοδημοκρατών (C.D.I.) και το 1983 της Διεθνούς Ένωσης Δημοκρατών (I.D.U.) της οποίας μάλιστα είναι ιδρυτικό μέλος. Παράλληλα, στην πιο σύγχρονη πολιτική του πορεία, ο ΔΗΣΥ είναι μέλος του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος από το 1994.

Όσον αφορά την κοινοβουλευτική δραστηριότητα, ο ΔΗΣΥ στις βουλευτικές εκλογές του 2021 εξέλεξε δεκαεπτά βουλευτές στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Ενώ στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις Κυπριακές ευρωεκλογές του 2019, εξέλεξε δύο ευρωβουλευτές. (Διακήρυξη αρχών 4 Ιουλίου 1976, 2022 & Ιστορία, 2022)

1.3. Πως διαχειρίστηκαν τις κρίσιμες αλλαγές οι ευρωπαϊκοί θεσμοί

Η Ευρώπη αποτελεί μια μεγάλη οικογένεια. Μια ομάδα που χάρις την Ευρωπαϊκή Ένωση μοιράζεται κοινές αξίες, κοινούς προβληματισμούς και παράγει μια κοινή πολιτική, ικανή να θέσει τις χώρες της Ε.Ε. στο επίκεντρο. Αυτήν την πολιτική καλούνται να ακολουθήσουν και να συνθέσουν με νέες ιδέες τα πολιτικά κόμματα του Ευρωκοινοβουλίου. Από την αρχή της νέας χιλιετίας, αυτής του 2000, η πολιτική αυτή ήρθε αντιμέτωπη με διάφορες κρίσεις και προκλήσεις, οι οποίες δημιούργησαν έντονο πολιτικό σκηνικό όπως παγκοσμιοποίηση, οικονομική κρίση του 2008, ψηφιακή εποχή, πανδημία covid-19, ρωσοουκρανικός πόλεμος.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για να προχωρήσει στο σχεδιασμό μιας πολιτικής με κίνητρο την ευρωπαϊκή σταθερότητα οργανώνεται και συνδιαμορφώνει με πολιτικές ομάδες¹², στις οποίες οι βουλευτές συμμετέχουν με βάση την πολιτική τους τοποθέτηση. Σήμερα υπάρχουν επτά πολιτικές ομάδες στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Οι ομάδες αυτές είναι :

- Κοινοβουλευτική Ομάδα του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος (Χριστιανοδημοκράτες)
- Ομάδα της Προοδευτικής Συμμαχίας των Σοσιαλιστών και Δημοκρατών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
- Renew Europe Group
- Ομάδα των Πρασίνων / Ευρωπαϊκή Ελεύθερη Συμμαχία
- Ομάδα Ταυτότητας και Δημοκρατίας
- Ομάδα των Ευρωπαίων Συντηρητικών και Μεταρρυθμιστών
- Ομάδα της Αριστεράς στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο - GUE/NGL

¹² Σύμφωνα με την ΕΕ για να σχηματιστεί μια πολιτική ομάδα απαιτούνται τουλάχιστον 23 βουλευτές που πρέπει να εκπροσωπούν τουλάχιστον το ένα τέταρτο του συνόλου των κρατών μελών. Απαγορεύεται η ένταξη σε περισσότερες από μία πολιτικές ομάδες. Ορισμένοι βουλευτές δεν ανήκουν σε καμία πολιτική ομάδα και στην περίπτωση αυτή ανήκουν στους μη εγγεγραμμένους βουλευτές.

Με τη συμβολή και των πολιτικών ομάδων, η Ευρωπαϊκή Ένωση προσπάθησε να αντιμετωπίσει αυτές τις κρίσεις με κοινή στρατηγική και τη συμμετοχή όλων των κρατών – μελών της. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της έχουν ήδη θεσπίσει μηχανισμούς διασυνωριακής συνεργασίας και αλληλεγγύης για την καλύτερη δυνατή διαχείριση των κρίσεων και την κοινωνική και πολιτική σταθεροποίηση. Όσον αφορά την οικονομική κρίση, η νομισματική πολιτική μεταβιβάστηκε σε ευρωπαϊκό επίπεδο μέσω της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, ενώ η δημοσιονομική πολιτική παρέμεινε στο εθνικό επίπεδο (Kutlay, 2011). Όσον αφορά το μεταναστευτικό – προσφυγικό και την πανδημία, η ΕΕ ενεργοποίησε τον μηχανισμό PCR για την αντιμετώπιση της μεταναστευτικής κρίσης και της έξαρσης της νόσου COVID-19, ενώ το Συμβούλιο της Ευρώπης εξέδωσε στις 23 Νοεμβρίου 2021 συμπεράσματα για την ενίσχυση της ετοιμότητας, της ικανότητας αντίδρασης και της ανθεκτικότητας απέναντι σε μελλοντικές κρίσεις έχοντας ως βαρόμετρο τα διδάγματα από τη μεταναστευτική κρίση και την πανδημία COVID-19. Στην προσπάθεια σταθεροποίησης του ευρωπαϊκού πολιτικού κλίματος, η Επιτροπή φον ντερ Λάιεν, η οποία πήρε και το όνομά της από την Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ούρσουλα Γκέρτρουντ φον ντερ Λάιεν, εισηγήθηκε μια σειρά από φιλόδοξους στόχους για το μέλλον της Ευρώπης. Οι στόχοι αυτοί αφορούσαν την κλιματική ουδετερότητα της έως το 2050, τη δυνατότητα να γίνει η δεκαετία του 2020 η ψηφιακή δεκαετία της Ευρώπης και τη δυνατότητα να γίνει η Ευρώπη ισχυρότερη στον κόσμο με την εφαρμογή μιας προσέγγισης περισσότερο γεωπολιτικής. Επιπλέον, με την επιτροπή αυτή οργανώθηκε ένα συγκεκριμένο σχέδιο για την ανάκαμψη της ευρωπαϊκής οικονομίας. Όπως αναφέρει και η έκθεση της επιτροπής, το NextGenerationEU —το σχέδιο ανάκαμψης το οποίο πρότεινε η Επιτροπή, το οποίο συμφωνήθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και υποβλήθηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και σε όλα τα κράτη μέλη— πρότεινε νέους ορίζοντες στην ιστορία της ΕΕ. Μάλιστα, χαρακτηρίστηκε ως ο ακρογωνιαίος λίθος του μεγαλύτερου έως σήμερα μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού της ΕΕ, και σε συνδυασμό τα κονδύλιά τους ανέρχονται σε 1,8 τρισ. Ευρώ. (Επιτροπή φον ντερ Λάιεν : Ένας χρόνος μετά., χ.χ.) (Πώς η ΕΕ ανταποκρίνεται στις κρίσεις και γίνεται πιο ανθεκτική, χ.χ.)

2. Σύμφωνα με τις κρίσιμες αλλαγές που διαδραματίστηκαν από το 2000 και μετά πως μετεξελίχθηκαν σε όρους Stra.Tech.Man. τα κόμματα του ΕΛΚ : Νέα Δημοκρατία, Χριστιανοδημοκρατική Ένωση και Δημοκρατικός Συναγερμός

2.1. Η προσέγγιση Stra.Tech.Man.

Η προσέγγιση Stra.Tech.Man αφορά τη σύνθεση στρατηγικής-τεχνολογίας-μάνατζμεντ σε έναν οργανισμό ή μια επιχείρηση. Ειδικότερα λειτουργεί ως ένα συμβουλευτικό όργανο το οποίο, κατά τη διάρκεια της «ζωής» ενός οργανισμού ή μιας επιχείρησης, ερευνά τις αλλαγές κοινωνικού, οικονομικού και πολιτικού χαρακτήρα στις εξελισσόμενες σφαίρες της στρατηγικής, της τεχνολογίας και του μάνατζμεντ. Σκοπός της τεχνικής αυτής είναι να καταγραφούν οι αντιδράσεις – αλλαγές του οργανισμού, ο τρόπος διαχείρισης των εκάστοτε καταστάσεων, η αναδιαμόρφωση της στρατηγικής του αλλά και η τεχνολογική του εξέλιξη σε συνθήκες κρίσεων. Η διαδικασία αυτή θα οδηγήσει άμεσα στη διεξαγωγή γόνιμων συμπερασμάτων όσον αφορά την εξελικτική πορεία οργανισμών και

επιχειρήσεων αλλά και στη καταγραφή παραδειγμάτων καινοτομίας που ενδεχομένως να προσφέρουν λύση σε μελλοντικές καταστάσεις. Σε κάθε περίπτωση αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο για κάθε επιχειρηματία ή διευθύνων ενός οργανισμού και κάθε στέλεχος επιχείρησης ή οργανισμού που επιθυμεί να μελετήσει τη στρατηγική, την τεχνολογία και το μάντζμεντ ενός οργανισμού ή μιας επιχείρησης σε περιόδους μεγάλων κρίσεων και να καταλήξει σε γόνιμα συμπεράσματα. (Charis Vlados, χ.χ.)

2.1.1. Νέα Δημοκρατία

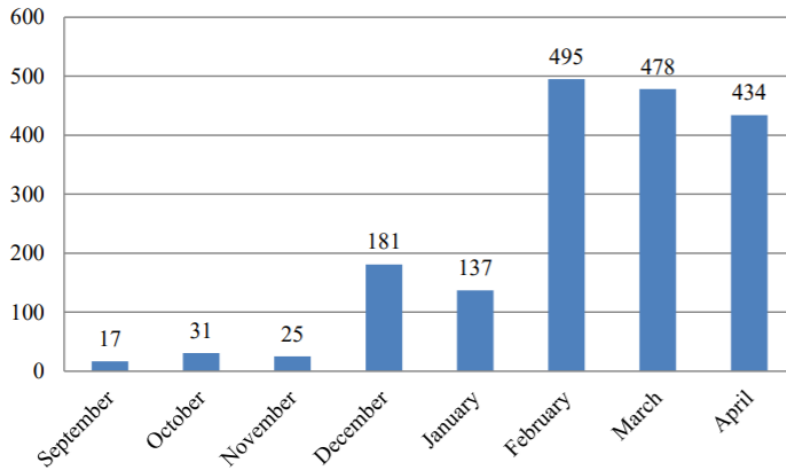
Κατά τη διάρκεια της 20ετίας και ειδικά λίγα χρόνια μετά την εμφάνιση της οικονομικής κρίσης, που ουσιαστικά αποτελεί και την πρώτη μεγάλη κρίση για τη σύγχρονη ιστορία με εξαιρετικά μεγάλο κοινωνικό αποτύπωμα, η Νέα Δημοκρατία κλήθηκε να αντιμετωπίσει διαδοχικές κρίσεις. Ως ένας «ζωντανός» οργανισμός, οι κρίσεις άλλαξαν σημαντικές πτυχές του εσωτερικού και του εξωτερικού περιβάλλοντος της Νέας Δημοκρατίας.

Την περίοδο 2008-2009, η ΝΔ ήταν το κυβερνών κόμμα στην Ελλάδα με τον Κώστα Καραμανλή¹³ να διανύει τη δεύτερη συνεχή θητεία του ως Πρωθυπουργός. Η οικονομική κρίση που είχε ήδη ξεκινήσει, είχε πράγματι πυροδοτήσει μια κρίση εμπιστοσύνης σε όλη την ευρωζώνη. Ο Καραμανλής έπρεπε να λάβει γρήγορα αποφάσεις για τη στρατηγική της χώρας και παράλληλα να κρατήσει «όρθιο» το ιστορικό κόμμα της κεντροδεξιάς παράταξης. Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της Eurostat το έλλειμμα της χώρας μας το 2008 ήταν στο 9,4% του ΑΕΠ και το 2009 έφτασε στο 15,4%. Μάλιστα, σε διάρκεια έξι ετών, 2008-2013 το ΑΕΠ σημείωσε δραματική πτώση περίπου 24,9%, μια από τις μεγαλύτερες πτώσεις στην ιστορία του ΟΟΣΑ και η μεγαλύτερη στην Ευρωζώνη. Αξίζει να δούμε τον πίνακα 2., καθώς σύμφωνα με την λογική ο πιο αβέβαιος μήνας για την Ελλάδα θα έπρεπε να ήταν ο Μάρτιος ή ο Απρίλιος – δεδομένου ότι τον Απρίλιο αποφαιζόταν η στήριξη της χώρας μας, πάραυτα, ο Φεβρουάριος εμφανίζει το υψηλότερο ποσοστό. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει ότι τα διεθνή μέσα είχαν αφουγκραστεί την αβεβαιότητα του κόσμου αναφορικά με την κρίση αρκετό καιρό πριν τη λήψη των αποφάσεων.

Λίγους μήνες μετά, τα αποτελέσματα της αβεβαιότητας αυτής διατυπώνονται στο εκλογικό σώμα. Όχι τόσο λόγω της διαχείρισης της ΝΔ αλλά κυρίως γιατί το ελληνικό εκλογικό σώμα συνηθίζει να αναδιαμορφώνει την άποψη του σε κάθε κοινωνική αναταραχή. Ως απόρροια αυτού λοιπόν, το ΠΑ.ΣΟ.Κ. διαδέχεται τη Ν.Δ. για τη διακυβέρνηση της χώρας. Ο πίνακας 3. μας δείχνει ότι οι προεκλογικές δεσμεύσεις του τότε Πρωθυπουργού Γεώργιου Παπανδρέου για οικονομική ανανέωση και κοινωνική πολιτική αναθεωρήθηκαν σχεδόν αμέσως μετά την εκλογή του, με την Ελληνική Κυβέρνηση να καταφεύγει στη βοήθεια του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για τη λήψη μέτρων δημοσιονομικής εξυγίανσης. Το πρώτο μνημόνιο σηματοδοτεί μια δραματική αλλαγή της πολιτικής που ανατρέπει το αναπτυξιακό μοντέλο της μεταπολίτευσης, γεγονός που οδήγησε τη ΝΔ να επικεντρωθεί σε μια σταθερή αντιπολιτευτική γραμμή ενάντια στη μνημονιακή πολιτική, παίρνοντας με το μέρος της αρκετούς ψηφοφόρους που είχαν εισχωρήσει στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. (HSBC, 2012)

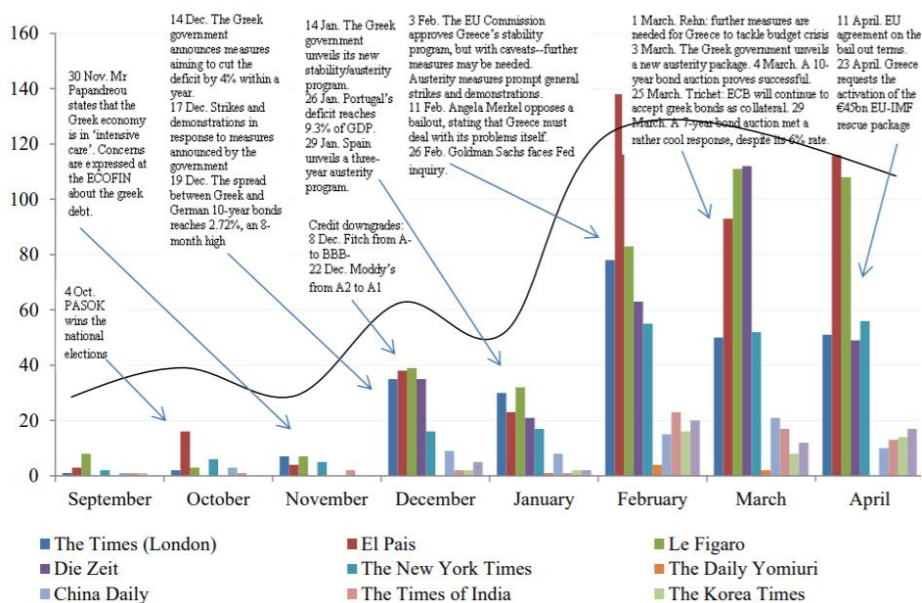
¹³ Ο Πρωθυπουργός λίγο πριν τις εκλογές του 2009 έκανε δήλωση στα ΜΜΕ της επικράτειας θέτοντας τρεις προϋποθέσεις για την υπέρβαση της οικονομικής κρίσης: Πολιτικό βάρος, ξεκάθαρες κουβέντες και υπευθυνότητα. Ο κ. Καραμανλής χαρακτήρισε ξεχωριστή την εποχή που διανύουμε και έθεσε εκ νέου το δίλημμα υπευθυνότητα ή ανευθυνότητα, μηδενισμός και επένδυση στην γκρίζα σκανδαλολογία.

Πίνακας 1 Αναφορές στην ελληνική οικονομία από διεθνείς εφημερίδες κατά τη διάρκεια απόφασης στήριξης της Ελλάδας από τους εταίρους

Πηγή: Institute of International Relations Institute of International Relations

Πίνακας 2 Καταγραφές του διεθνούς τύπου για την Ελληνική Οικονομική Κρίση

Πηγή: Institute of International Relations Institute of International Relations & Centre for International Political Economy – ACIPE, 2010

Όλες αυτές οι ανακατατάξεις δημιούργησαν πολύπλοκα αποτελέσματα στο κομματικό τοπίο, με το ΠΑ.ΣΟ.Κ. να καταγράφει τις μεγαλύτερες απώλειες ψήφων. Σύμφωνα με την μελέτη του Καζάκου¹⁴, «η επικρατούσα υπόθεση είναι ότι οι ψηφοφόροι «τιμωρούν» με την ψήφο τους τα κόμματα που κυβερνούν ανεξάρτητα από τον ιδεολογικό τους προσανατολισμό – αριστερό ή δεξιό – όταν η οικονομία διολισθαίνει σε ύφεση ή βαθύτερη κρίση». (Καζάκος 2011) Αξίζει να επισημάνουμε ότι η ΝΔ παρά το γεγονός ότι έγινε αντιπολίτευση, το κοινό των ψηφοφόρων τη

¹⁴ Βλ. περισσότερα στο Καζάκος 2011

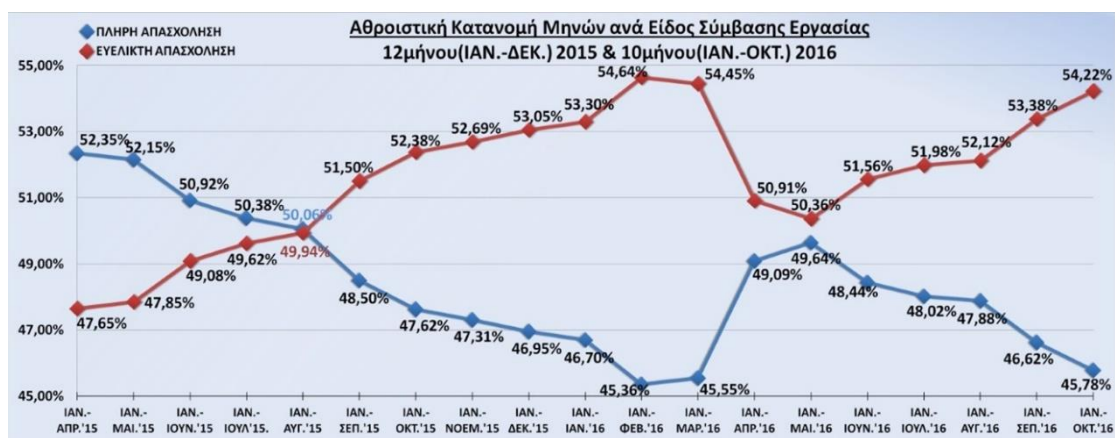
θεωρούσε ως το πιο αξιόπιστο κόμμα καθώς παρέμενε σταθερή στις πολιτικές της δηλώσεις για την παραμονή της χώρας στο ευρώ και στην ευρωπαϊκή πολιτική. Κατά τη διάρκεια της αντιπολιτευτικής περιόδου γινόταν αντιληπτό ότι οι ψηφοφόροι στην ελληνική επικράτεια αναδιαμόρφωναν τη ψήφο τους, την αντάλλαξαν θα μπορούσαμε να πούμε μεταξύ των δυο επικρατέστερων κομμάτων. Η λογική αυτή αύξησε το ενδεχόμενο πολυκομματικής διακυβέρνησης, κάτι το οποίο έγινε καθώς αν και η ΝΔ νίκησε στις εκλογές του 2012 με τον Πρόεδρο της Αντώνη Σαμαρά ο οποίος συνειδητά ακολουθούσε την στρατηγική του κοινωνικού φιλελευθερισμού, δεν μπορούσε να σχηματίσει Κυβέρνηση. Το ποσοστό του 18,85%, το οποίο είναι και το μικρότερο στην ιστορία του κόμματος, οδήγησε σύντομα σε κυβέρνηση συμμαχίας των κομμάτων ΝΔ, ΠΑΣΟΚ και ΔΗΜΑΡ. Η λύση αυτή, αν και αναγκαία για τον σχηματισμό κυβέρνησης αποδείχθηκε μοιραία καθώς το κόμμα είχε ήδη οδηγηθεί λόγω της συνολικής δυσχερούς συγκυρίας σε εσωτερική αναδιοργάνωση. Ο πρόεδρος της ΝΔ, προσπάθησε να κρατήσει την υπόσχεση του προς τον ελληνικό λαό και να δημιουργήσει θετικό κλίμα, ειδικά στο εσωτερικό του κόμματος. Εστίασε στις προεκλογικές δεσμεύσεις και συγκεκριμένα εκτός από την κοινωνική πολιτική και την οικονομική ανάπτυξη, στο πρόβλημα των λαθρομεταναστών και στην προστασία των συνόρων. (Πολιτικές Αφηγήσεις, 2018)

Πάραυτα στις πρόωρες εκλογές του 2015, η ΝΔ γίνεται δεύτερο κόμμα και η αριστερά με τον ΣΥ.ΡΙΖ.Α. και τον Αλέξη Τσίπρα κυβερνούν την Ελλάδα. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με τη συντριπτική κάθοδο του ΠΑ.ΣΟ.Κ., αναζωπυρώνει έντονα την κοινωνική αναταραχή. Η νίκη του ΣΥΡΙΖΑ «σημαίνει ότι η Ευρωζώνη μένει στα μισά του δρόμου στη διαδικασία επίλυσης της κρίσης κρατικού χρέους», επισημαίνει ο Γιόργκ Κρέμερ, υπογραμμίζοντας ότι «εντείνεται η πίεση προς την ΕΚΤ να καλύψει τα άλυτα προβλήματα μέσω μαζικής υποτίμησης του ευρώ». Την ίδια στιγμή που ο Χόλγκερ Σμίντινγκ, επικεφαλής οικονομολόγος της Berenberg Bank χαρακτήρισε το αποτέλεσμα των ελληνικών εκλογών «Πιθανή καταστροφή για την Ελλάδα, αλλά όχι για την Ευρώπη». (naftemporiki, 2015) Μερικούς μήνες μετά ο ΣΥΡΙΖΑ συμμαχεί με τους ΑΝ.ΕΛ. με σκοπό να διεκδικήσει την κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Η συμμαχία αυτή διακρίνεται αρκετά επωφελής για τη ΝΔ, καθώς όχι μόνο δεν τηρούν τα όσα υποσχέθηκαν αλλά η λαϊκίστικη πολιτική της δήθεν κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης καταρρίπτονται πλήρως. Η Νέα Δημοκρατία έρχεται στο προσκήνιο με καθημερινά δελτία τύπου, εμφανίσεις εκπροσώπων της σε Βουλή και ΜΜΕ, παρουσιάζοντας με στοιχεία αυτά τα λάθη. Ο Υπεύθυνος του Τομέα Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης της Νέας Δημοκρατίας, βουλευτής Κυκλάδων, κ. Γιάννης Βρούτσος, παραθέτει με δήλωση του στα ΜΜΕ την κατάσταση που επικρατεί στην αγορά εργασίας. Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα 3, διαπιστώνεται ότι εξελίξεις στην αγορά εργασίας, σύμφωνα με τα στοιχεία του πληροφοριακού συστήματος “ΕΡΓΑΝΗ”, είναι πλέον δραματικές.

Πιο συγκεκριμένα, στο ξεκίνημα του 2015 η πλήρης απασχόληση κυριαρχούσε με ποσοστό 52,35% έναντι των ευέλικτων μορφών απασχόλησης με 47,65%. Μέσα σε χρόνια υπάρχει πλήρης ανατροπή στην αγορά εργασίας με τις ευέλικτες μορφές απασχόλησης να είναι πλέον κυρίαρχες με ποσοστό 54,22% έναντι 45,78% της πλήρους απασχόλησης. (Η Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ – ΑΝΕΛ γκρέμισε την αγορά εργασίας, 2016) Ενώ παράλληλα, Στις 31 Μαρτίου του 2016, ο πρώην Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, Γιώργος Προβόπουλος δηλώνει ότι «το μείγμα της δημοσιονομικής πολιτικής είναι λάθος. Γιατί στηρίζεται κυρίως στους φόρους. Μόνο με ανάπτυξη μπορείς να

ξεφύγεις αλλά οι φόροι δεν είναι η συνταγή για την ανάπτυξη. Το αντίθετο». (European Commission, 2018 & IOBE, 2019)

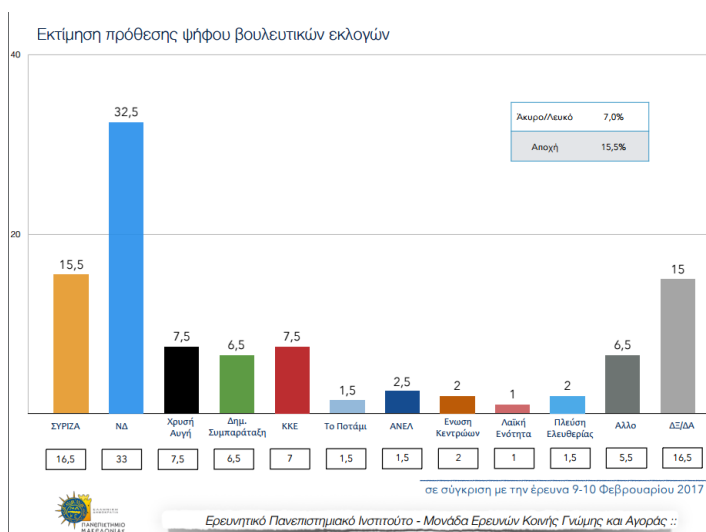
Πίνακας 3 στοιχεία του πληροφοριακού συστήματος “ΕΡΓΑΝΗ”

Πηγή ΝΔ

Όλα αυτά διαδραματίζονται ενώ έχει έρθει στην επιφάνεια η κρίση του προσφυγικού – μεταναστευτικού. Ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας Κυριάκος Μητσοτάκης στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του Κόμματος το 2016 επεσήμανε : «Το 2015, εισήλθαν στην Ευρώπη λίγο παραπάνω από ένα εκατομμύριο πρόσφυγες και μετανάστες. Από αυτούς, 873.000 πέρασαν από την Ελλάδα και μόλις 153.000 από την Ιταλία. Το 2015, λοιπόν, 6 φορές περισσότεροι επέλεξαν να μπουν στην Ευρώπη από την Ελλάδα από ό,τι στην Ιταλία. Στην Ιταλία, μάλιστα, υπήρξε και απόλυτη μείωση του συνολικού αριθμού των προσφύγων και των μεταναστών.» (Ομιλία του Προέδρου της ΝΔ Κ.Μητσοτάκη στην ΚΟ, 2016) Οι αστοχίες και τα τραγικά λάθη της Κυβέρνησης πλέον ΣΥΡΙΖΑ και η εργαλειοποίηση του προσφυγικού – μεταναστευτικού προβλήματος από τον ΣΥΡΙΖΑ έφερε ξανά στο εκλογικό προσκήνιο τη ΝΔ. Η δημοσκόπηση του Πανεπιστημίου Μακεδονίας καταγράφει προβάδισμα 17 μονάδων της Νέας Δημοκρατίας έναντι του ΣΥΡΙΖΑ.

Πίνακας 3 Πρόθεση ψήφου βουλευτικών εκλογών 2018

Πηγή CNN Greece

Εν προκειμένω, η στρατηγική της ΝΔ πέρα από την καλή χρήση του μάνατζμεντ συνδύαζε και την καινοτομία και αυτό γιατί χάρασσε κάτι νέο και φρέσκο στην μέχρι τώρα ισχύουσα λογική της αντιπολίτευσης. Όπως αναφέρει και ο Καθηγητής μου κ. Βλάδος στο βιβλίο του «Παγκόσμια κρίση, καινοτομία και διαχείριση της αλλαγής, Η οπτική Stra.Tech.Man» στο παράδειγμα του δικού του καθηγητή στο Παρίσι με την καινοτομία του αρτοποιού σ' ένα χωριό του Παρισιού, «για να ξεχωρίσει από τον ανταγωνιστή του δημιουργεί την ευλογημένη μπαγκέτα, αλλάζει δηλαδή την αλυσίδα παραγωγής του βάζοντας έναν πάστορα. Και για να γίνω πιο σαφής η καινοτομία βρίσκεται καθαρά στην αποδοχή της αγοράς. Συγκεκριμένα όπως αναφέρει και ο ίδιος «οι πελάτες απολαμβάνουν μεγαλύτερη χρησιμότητα και ικανοποίηση, ο αρτοποιός μεγαλύτερα κέρδη.» (Βλάδος, 2017) Κάτι αντίστοιχο έκανε και ο Κυριάκος Μητσοτάκης και το σύνολο της ομάδας της Νέας Δημοκρατίας ασκώντας καινοτόμα αντιπολίτευση και όχι στείρα κριτική, οδηγώντας το 2018 τη Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ έπειτα από ανεπανόρθωτα λάθη σε εκλογές. Πολύ σύντομα η κεντροδεξιά επανέρχεται και επικρατεί στην Ελλάδα. Το 2019, με ποσοστό σχεδόν 34% στις ευρωεκλογές και σχεδόν 40% στις εθνικές εκλογές, η ΝΔ είναι ξανά πρώτο κόμμα με Πρωθυπουργό τον Κυριάκο Μητσοτάκη. Η ΝΔ ξεκινά να παράγει έργο με μια μεταρρυθμιστική πολιτική η οποία έχει κοινωνικό πρόσημο και γνώμονα την εθνική ασφάλεια. Το θετικό αποτύπωμα στην κοινωνία έμελλε πολύ σύντομα να διασπαστεί με την εμφάνιση της πανδημίας covid-19. Ο Τσίπρας στο Συνέδριο του Ελληνο-Αμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου το Δεκέμβριο του 2020 έλεγε πως «η Ελλάδα ήταν η μοναδική χώρα της Ε.Ε. που συνάντησε την ύφεση πριν τη συναντήσει η πανδημία». (YouTube, 2017) Γεγονός που διαψεύδεται όχι από την ΝΔ αλλά από την ΕΛΣΤΑΤ όπου επιβεβαίωσε ότι μέχρι και το 1ο τρίμηνο του 2020 η οικονομία αναπτυσσόταν (+0,4%), ενώ αντίθετα η Ευρωζώνη ήταν ήδη σε ύφεση (-3,7%). Ο ΣΥΡΙΖΑ σε ανακοινώσεις και δηλώσεις των εκπροσώπων του αρχίζει να διχάζει το λαό. Άραγε αυτό είναι καινοτομία; Η μήπως μια προσπάθεια μετατροπής των ιδεών του κόμματος σε αξίες και ιδανικά; Πάντως σίγουρα είναι και αυτή ένα είδος στρατηγικής. Αντίθετα, η ΝΔ ενώ θα περιμέναμε να έρθει σε διαμάχη, ακολουθεί μια μετρημένη πολιτική με έμφαση στην ασφάλεια της υγείας του πολίτη και καταφέρνει στην ύφεση της πανδημίας το 2021 να βγει σχεδόν αλώβητη. (Παύλου, 2021)

Πίνακας 4 Πρόθεση ψήφου βουλευτικών εκλογών 2019

Πηγή MRB

Στο σημείο αυτό αξίζει να επισημάνουμε ότι ενώ η Ελλάδα επανέρχεται σιγά σιγά στην κανονικότητα, η ενεργειακή κρίση που ξεσπά με την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία φέρνει και πάλι την Ελλάδα αλλά και ολόκληρη την Ευρώπη σε αναταραχή. Η ΝΔ συνεδριάζει τακτικά με τα στελέχη και τα μέλη της. Μάλιστα, με πρωτοβουλία μάλιστα του Μητσοτάκη πραγματοποιείται καθημερινή διαδικτυακή ενημέρωση προς τα στελέχη και τα μέλη του κόμματος για την πορεία της πολιτικής που θα ακολουθήσει η κυβέρνηση, προωθώντας την εξωστρέφεια του κόμματος.

Όπως διαπιστώνουμε, οι δημοσιονομικές προσαρμογές με ή χωρίς μεταρρυθμίσεις οδηγούν όχι μόνο σε απώλεια της κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας αλλά και σε αλλαγές στην κομματική σύνθεση των κυβερνήσεων και του κοινοβουλίου, ειδικά σε κόμματα όπως η ΝΔ που υποστήριξε μια προσαρμοστική πολιτική. Ο κύκλος των διαδοχικών κρίσεων επηρέασε την ΝΔ τόσο οργανωτικά όσο και εκλογικά. Λειτουργήσε όμως κυκλικά και παρά τις αντιξοότητες των κρίσεων αλλά και τις εσωτερικές προστριβές κατάφερε όχι μόνο να παραμείνει όρθια αλλά να αποτελέσει το κινητήριο μοχλό για την ανάπτυξη ολόκληρου του κράτους.

2.1.2. Χριστιανοδημοκρατική Ένωση

Η Γερμανία αποτελεί μια από τις κυρίαρχες χώρες στο ευρωπαϊκό και παγκόσμιο χώρο. Είναι η δεύτερη μεγαλύτερη σε πληθυσμό χώρα της Ευρώπης και η πρώτη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς επίσης και μία από τις σημαντικότερες βιομηχανικές και ανεπτυγμένες χώρες του κόσμου. Διαχρονικά τα μέλη της Κυβέρνησης και οι Εκπρόσωποί της είναι από τα βασικά στελέχη των ευρωπαϊκών οργάνων τα οποία λαμβάνουν αποφάσεις για το μέλλον των κρατών της Ευρώπης. Ειδικά μάλιστα κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης του 2008, η Άνγκελα Μέρκελ ήταν Πρόεδρος της Χριστιανοδημοκρατικής Ένωσης της Γερμανίας (CDU) και παράλληλα η πρώτη γυναίκα Καγκελάριος της Γερμανίας, θητείες που κατείχε για 18 και 16 συνεχόμενα έτη αντίστοιχα. Όπως αντιλαμβάνεστε, η ίδια αποτέλεσε έναν από τους βασικούς ηγέτες των σύγχρονων ευρωπαϊκών κρατών. Αναμενόμενο ήταν επομένως και το CDU να αποτελέσει ένα από τα κυρίαρχα πολιτικά κόμματα τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε παγκόσμιο χάρτη. (Müller et al, 2022)

Το CDU μαζί με το Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα της Γερμανίας (SPD) αποτελούν τα δύο μεγαλύτερα κόμματα της Γερμανίας που συνθέτουν την Κυβέρνηση Συνασπισμού, την οποία ηγήθηκε η Καγκελάριος Μέρκελ. Κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης του 2008, η πολιτική που ακολούθησε η Κυβέρνηση χαρακτηρίστηκε ότι ήταν ως επί το πλείστον επηρεασμένη από την κυρίαρχη γερμανική νεοκλασική οικονομική σκέψη, μια πειθαρχημένη οικονομική πολιτική στρατηγική. Επισημάνθηκε μάλιστα ότι το CDU αφουγκράστηκε τη δημοσιονομική απειθαρχία ως βασική αιτία της κρίσης του δημόσιου χρέους και γι' αυτόν το λόγο θέσπισε μέτρα λιτότητας και δημοσιονομικής επιτήρησης ως μια προσπάθεια αύξησης της παραγωγικότητας και της ανάπτυξης της Ευρώπης γενικότερα. Η Μέρκελ κατάφερε να θεσπίσει μια πολιτική που χαρακτηρίστηκε ως αυστηρή. Αυτή η πολιτική όμως κράτησε το CDU στην εξουσία με ποσοστό 34,6% παρά τη διαφορά μόλις μιας μονάδας από τους σοσιαλδημοκράτες. Ιδιαίτερα με βάση το Σύμφωνο Euro-Plus που συμφωνήθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το

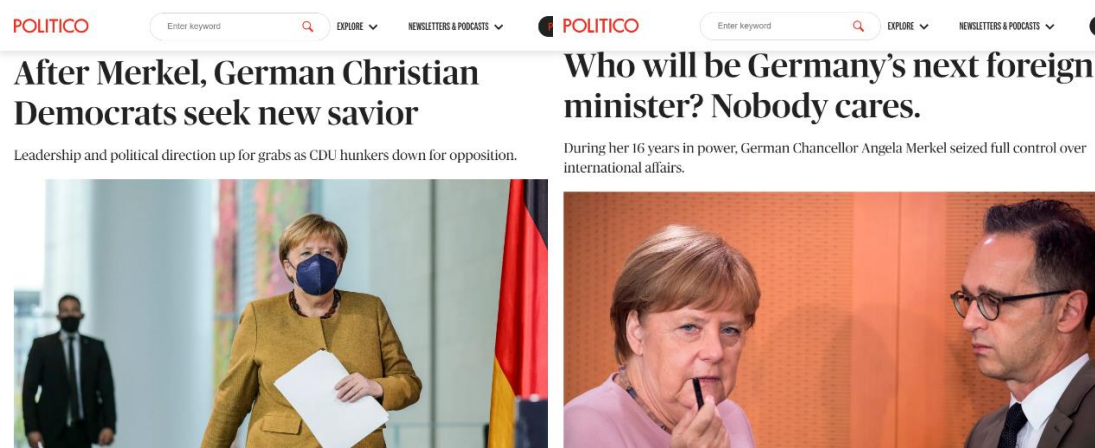
2011, το CDU βασίστηκε στη Συνθήκη του Μάαστριχτ για σημαντικές μεταρρυθμίσεις υποστηρίζοντας μια ανεξάρτητη ΕΚΤ και μια ευρωπαϊκή πολιτική για την εθνική αντιμετώπιση της κάθε χώρας ξεχωριστά, κάτι στο οποίο προχώρησε η Γερμανία βγαίνοντας ως η ισχυρότερη ευρωπαϊκή χώρα από την οικονομική κρίση, όπως αποδείχθηκε αργότερα. Μέσω αυτής της πολιτικής, το CDU θα μπορούσαμε να πούμε ότι καινοτόμησε. Ακολούθησε μια ισχυρή πολιτική, έναν κόντρα ρόλο προς αρκετά κράτη μέλη και θεσμούς, που με βάση την εκλογική του συνέχεια χαρακτηρίστηκε ορθός. (Sebastian Dullien & Ulrike Guérot, 2012) Το 2013 μάλιστα συγκεντρώνει το 42% της πρόθεσης ψήφου του γερμανικού πληθυσμού, το υψηλότερο μάλιστα ποσοστό από το 2005 μέχρι εκείνη τη χρονιά. (politico, 2022)

Λίγα χρόνια αργότερα και ενώ η παγκόσμια οικονομική κρίση στις χώρες της ευρωζώνης βρίσκεται σε τροχιά ανάκαμψης, ξεσπά μια ανθρωπιστική κρίση, αυτή του προσφυγικού μεταναστευτικού. Το χρονικό διάστημα 2015 – 2016, η Γερμανία πρωταγωνιστεί και σε αυτήν την κρίση καθώς είναι η μόνη χώρα της ΕΕ που δέχτηκε σχεδόν ένα εκατομμύριο μετανάστες μέσα σε λίγους μήνες. Το CDU ανέλαβε συγκεκριμένες πολιτικές για την μεταναστευτική κρίση οι οποίες ήταν καθοριστικές για την Καγκελαρία της Angela Merkel. Η κατάσταση όμως αυτή τροφοδότησε και ακραίας μορφής πολιτικές και ειδικά της ακροδεξιάς Εναλλακτικής πολιτικής για τη Γερμανία (AfD). Η περίοδος αυτή ήταν και η πιο κρίσιμη για την κυβερνητική συμμαχία των κεντροδεξιών κομμάτων CDU και CSU, καθώς το πρώτο ανήκει στην πολιτική περισσότερο του κέντρου και υπό την απόλυτη θα λέγαμε καθοδήγηση της Μέρκελ και το δεύτερο περισσότερο στο χώρο της λαϊκής δεξιάς και οι διαφωνίες τους ως προς τον προσφυγικό πληθυσμό που πρέπει να δεχθεί η Γερμανία ήταν αρκετά έντονες. Αξίζει να αναφέρουμε μάλιστα ότι το 2000, με την κυβέρνηση του Schröder το CDU αντιτάχθηκε στο πρόγραμμα της Πράσινης Κάρτας υποστηρίζοντας ότι η Γερμανία πρέπει να προσλαμβάνει Γερμανούς εργαζόμενους αντί για αλλοδαπούς. Η στρατηγική του CDU με αφορμή το μεταναστευτικό έχει διττή σημασία. Αφενός ότι το κόμμα της κεντροδεξιάς αναδιαμόρφωσε την πολιτική του ανάλογα με τα προβλήματα της σύγχρονης εποχής και αφετέρου ότι μένει πιστό στις αρχές της εμπιστοσύνης του ανωτέρου αρχηγού του κόμματος. (Isabelle Hertner, 2021) Πάραυτα ο γερμανικός λαός το 2018 έθεσε το κόμμα στο 35% και η κυβέρνηση σχηματίστηκε από τη συνεργασία των κομμάτων CDU, CSU και SPD. (politico, 2022)

Την χρονική περίοδο 2019 -2020 όπου η πανδημία βρίσκονταν στην ακμή της, το CDU και η Μέρκελ επικοινωνήσαν την covid-19 στο γερμανικό λαό μέσω μιας μεγάλης εκστρατείας με ομιλίες, δηλώσεις τύπου, βίντεο podcast επικεντρώνοντας την στρατηγική τους στα πλαίσια αλληλεγγύης τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η εκστρατεία ήταν πραγματικά τόσο πετυχημένη που τα επίπεδα εμβολιασμού στη Γερμανία ήταν πραγματικά στα υψηλότερα ποσοστά, φέρνοντας και πάλι το CDU στο 40 %.(Stefan Wurster, 2022)

Το καλοκαίρι του 2021 η Μέρκελ ανακοινώνει ότι αποχωρεί από την πολιτική σκηνή και το CDU πέφτει σταδιακά τους θερινούς μήνες στο 24%. (politico, 2022) Ο γερμανικός λαός πάρα τις φιλόδοξες πολιτικές της Μέρκελ και την κάθετη αντίδρασή της σε πολλές αποφάσεις, πίστεψε στην καγκελαρία και το κεντροδεξιό κόμμα και θεώρησε πως ειδικά από την εποχή της οικονομικής κρίσης ήταν η μόνη που μπορούσε να θέσει τη Γερμανία ψηλά σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο. Στις εκλογές του Σεπτεμβρίου, η συμμαχία CDU και CSU χάνει τις εκλογές με ποσοστό

24,1% και 50 έδρες λιγότερες. Μετά την τέταρτη συνεχόμενη κυβέρνηση στην οποία ήταν καγκελάριος η Άνγκελα Μέρκελ και τα κόμματα CDU, CSU στην πρώτη γραμμή, μετά από 16 χρόνια η αποχώρηση έφερε πραγματικά συντριπτικό αποτέλεσμα με την άνοδο στην εξουσία του SPD. Χαρακτηριστικά ήταν και τα δημοσιεύματα της εποχής που παρατίθενται παρακάτω, τα οποία δείχνουν ότι τόσο το κόμμα των χριστιανοδημοκρατών όσο και η ίδια η Γερμανία ήταν πλήρως συνυφασμένη με την πολιτική της Άνγκελα Μέρκελ, κάτι το οποίο δεν έχει επιτύχει κανένας ευρωπαίος πολιτικός στην σύγχρονη ιστορία. Αύτη είναι μια πραγματική καινοτομία στην πολιτική σκηνή. (Thorsten Faas & Tristan Klingelhöfer, 2022)

Εικόνες 8 & 9 Δημοσιεύματα του politico για την αποχώρηση της Μέρκελ (2021)

Πηγή politico

Στις 24 Φεβρουαρίου 2022, η Ρωσία εισέβαλε στην Ουκρανία, όλα τα κόμματα της Γερμανίας όπως και όλα τα κόμματα που ανήκουν σε κράτη μέλη της ΕΕ δήλωσαν ξεκάθαρα τη θέση τους δίπλα στην Ουκρανία. Το CDU και το CSU άρχισαν να ανεβαίνουν σταδιακά φέρνοντας τους Σοσιαλδημοκράτες στα ίδια ποσοστά. Η Μέρκελ κατηγορήθηκε από πολλά θεσμικά πρόσωπα για την πολιτική που άσκησε στην Ρωσία. Μάλιστα πρόσφατα ο Σόιμπλε άφησε έντονες αιχμές σε δήλωσή του για την Μέρκελ, αναφέροντας τόσο την κατάρρευση της Γερμανίας όσο και τα τραγικά λάθη του CDU ¹⁵. (Thorsten Faas & Tristan Klingelhöfer, 2022 & Έθνος, 2022)

Είναι φανερό ότι από τη στιγμή που ανέλαβε η Καγκελάριος Μέρκελ τα ηνία της Γερμανίας κατείχε και τα ηνία του CDU. Η συνεχή πολυετή θητεία της καθόρισε την στρατηγική όχι μόνο ενός κόμματος αλλά ενός ολόκληρου κράτους και μάλιστα ενός από τα βασικά κράτη – μέλη της ΕΕ για τη λήψη αποφάσεων. Μια μονοπρόσωπη θα λέγαμε πολιτική εξουσία η οποία κατάφερε να παραμείνει αλώβητη και πραγματικά αήττητη επί 16 χρόνια και μάλιστα εν μέσω των πιο περίπλοκων κρίσεων της σύγχρονης εποχής. Ακόμα και αν κάποιος συμφωνεί ή διαφωνεί με την επιμέρους ιστορία της πολιτικής του CDU και της Μέρκελ σίγουρα δεν μπορεί να μην τη χαρακτηρίσει καινοτόμα.

¹⁵ Σε δήλωσή του τον Νοέμβριο του 2022 ο Βόλφγκανγκ Σόιμπλε φαίνεται ανήσυχος για την παγκόσμια κατάσταση, ενώ θεωρεί ότι το κύρος της Γερμανίας έχει πληγεί. Παράλληλα, παραδέχεται λάθη που έκανε ο ίδιος, αλλά και το κόμμα του (CDU) έναντι της Ρωσίας. Αναγνωρίζει ότι τόσο ο ίδιος όσο και το κόμμα του, αλλά και πολλοί στη Γερμανία « δεν θέλαμε να δούμε » την πραγματικότητα. Ήδη από την εποχή που ήταν υπουργός Εσωτερικών, αναφέρει, θα έπρεπε να είχε αντιληφθεί τι συνέβαινε. Βλ.περισσότερα Έθνος 2022

2.1.3. Δημοκρατικός Συναγερμός

Την χρονική περίοδο της εμφάνισης της οικονομικής κρίσης το 2008 στην παγκόσμια κοινότητα, η Κύπρος εισήχθη στην Ευρωζώνη. Οι πρώτες ενδείξεις για την κυπριακή οικονομική κρίση εμφανίστηκαν το 2010, όταν η Standard and Poor υποβάθμισε την πιστοληπτική ικανότητα της Δημοκρατίας της Κύπρου. Ένα χρόνο μετά, ο Δημήτρης Χριστόφιας, Πρόεδρος τότε της Κυπριακής Δημοκρατίας προερχόμενος από το Ανορθωτικό Κόμμα Εργαζομένων του Λαού, ο οποίος αποτέλεσε και τον μοναδικό Πρόεδρο της Κύπρου από τον κομμουνιστικό χώρο, προσπάθησε να καλύψει τις χρηματοδοτικές ανάγκες του κράτους με εσωτερικές πηγές δανεισμού και τον Ιανουάριο του 2012 με διακρατικό δάνειο από τη Ρωσία ύψους 2,5 δισ. ευρώ. Οι διαπραγματεύσεις όμως για την οικονομική βοήθεια της Κύπρου συνεχίστηκαν μέχρι που παρατάθηκαν καθώς δεν μπορούσε να βρεθεί μια λύση και πλησίαζαν οι προεδρικές εκλογές. Η Κύπρος υποχρεώθηκε σε κούρεμα καταθέσεων για αυτήν την καθυστέρηση. Το 2013 ο κυπριακός λαός εξέλεξε Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας το Νίκο Αναστασιάδη, ο οποίος ήταν Πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού από το 1997. (Χιουρος, 2016) (Zenios, 2016) Οι Κύπριοι έδειξαν ξανά εμπιστοσύνη προς την κεντροδεξιά, θέλοντας να ακολουθήσουν μια ευρωπαϊκή πολιτική στρατηγική για την οικονομία της χώρας. Ο ΔΗ.ΣΥ. με ομιλίες και επαφές με την κοινωνία απέκτησε την εμπιστοσύνη του λαού, γεγονός το οποίο παρακίνησε τα περισσότερα κόμματα να θέσουν στην άκρη τις όποιες διαφωνίες και να συμφωνήσουν με την πολιτική του ΔΗ.ΣΥ. Βέβαια το προεδρικό σύστημα δίνει το πλεονέκτημα στον Πρόεδρο της Κύπρου να αποφασίζει για την πολιτική που θέλει να ακολουθήσει και έπειτα να στρέφεται στο κοινοβούλιο για τα επιμέρους ζητήματα, επομένως ήταν και αυτό ένα επιπλέον κίνητρο. (Anastasatos et al., 2013). Το 2015 σε κοινή συνέντευξη των πολιτικών αρχηγών της Κύπρου, του κυβερνώντος ΔΗΣΥ και του αντιπολιτευόμενου ΑΚΕΛ, ο Αβέρωφ Νεοφύτου, ο οποίος ανέλαβε το 2013 την Προεδρεία του ΔΗ.ΣΥ. τόνισε ότι το 2013 η Κύπρος λόγω των προηγούμενων πολιτικών ήταν υπό οικονομική χρεοκοπία και αναξιόπιστη ενώ το 2015 έχει σταθεροποιηθεί. (Αρχείο Θέσεων ΔΗ.ΣΥ., 2015) Πράγματι, η Κύπρος μέσα σε τρία χρόνια κατάφερε, το 2016, να βγει από τον μνημονιακό κλοιό και να μπει σε τροχιά ανάπτυξης. (Αρχείο Θέσεων ΔΗ.ΣΥ., 2016)

Στον απόηχο της οικονομικής κρίσης και έπειτα από την επιτυχημένη οικονομική πολιτική, ο ΔΗ.ΣΥ. έχει συγκεντρώσει τις δυνάμεις του και έχει πλέον την πλειοψηφική εμπιστοσύνη του κυπριακού λαού. Όπως δείχνει και η παρακάτω δημοσκόπηση, η Κύπρος κρατά στην ιστορία της τον Αναστασιάδη, ως τον Πρόεδρο της Κύπρου, που εν μέσω μια παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης η οποία συνέπεσε με την εισαγωγή της Κύπρου στην Ευρωζώνη, που κατάφερε να βγάλει τη χώρα από τα μνημόνια.

Μεγάλη δημοσκόπηση Προεδρικών Εκλογών 2018

10.10.2017 22:31 Κύπρος
Γιώργος Κανακαλίδης

Πηγή sigmalive.gr

Παράλληλα, ο ΔΗ.ΣΥ. εμπλουτίζει τις δυνατότητες του κόμματος δημιουργώντας νέα ιστοσελίδα, δίνοντας τη δυνατότητα στα μέλη να συμμετέχουν ενεργά στην οργάνωση των εκδηλώσεων και των πολιτικών και εκλογικών δράσεων του ΔΗ.ΣΥ. Μια νέα ψηφιακή δυνατότητα που εκσυγχρονίζει το κεντροδεξιό κόμμα (Συμμετέχω ΔΗ.ΣΥ., Χ.Χ.)

Το Φεβρουάριο του 2018, ο Αναστασιάδης εκλέγεται με το συντριπτικό πλειοψηφικό ποσοστό του 55,99%. Την περίοδο αυτή έχει αρχίσει όμως να ξεσπά η κρίση του προσφυγικού – μεταναστευτικού. Λίγους μήνες αργότερα, τον Οκτώβριο του 2018, ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού Αβέρωφ Νεοφύτου πραγματοποιεί συνάντηση με τον Δημήτρη Αβραμόπουλο, Επίτροπο Μετανάστευσης αναφορικά με τις μεταναστευτικές ροές που πραγματοποιούνται στη Μεσόγειο. Ο ΔΗ.ΣΥ. ήθελε να εξασφαλίσει την ευρωπαϊκή στήριξη προς την Κύπρο σε ενδεχόμενες μεταναστευτικές ροές. (Δήλωση Προέδρου ΔΗ.ΣΥ., 2018) Σχεδόν δύο χρόνια μετά οι μεταναστευτικές ροές στην Κύπρο βρίσκονται υπό έλεγχο. Όμως μια νέα κρίση, αυτή της πανδημίας άλλαξε τα δεδομένα. Ο ΔΗ.ΣΥ. μέσω της κυπριακής κυβέρνησης προωθεί μέσω των ΜΜΕ τόσο τα μέτρα προστασίας όσο και την εκστρατεία εμβολιασμού για τον covid-19, στρατηγική που έχει μεγάλα ποσοστά επιτυχίας στην κυπριακή κοινωνία. Παρά την κρίση της πανδημίας η Κύπρος έλαβε το 2020, περισσότερες από 7,000 αιτήσεις ασύλου κυρίως Σύριων. Ο Υπουργός Εσωτερικών της Κύπρου Νίκος Νουρής, ενημέρωσε τον Περιφερειακό Διευθυντή του Γραφείου του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης (ΔΟΜ) Ola Henriksen, για αυτές τις εξελίξεις με σκοπό την εξεύρεση λύσεων για εθελούσιες επιστροφές και την επανένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στις χώρες καταγωγής τους. (Euronews, 2021)

Ένα χρόνο μετά, η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία εκτός από την ενεργειακή κρίση που δημιουργεί στο σύνολο της ΕΕ, καταγράφει και μεταναστευτικές ροές. Σύμφωνα με τη Frontex από τα 7.005 άτομα περίπου που εισήλθαν παράνομα στην Ανατολική Μεσόγειο, τα 5.100 εισήλθαν παράνομα στην Κύπρο, αριθμός τριπλάσιος σε σχέση με την ίδια περίοδο πέρσι. (Euronews1, 2022) Ο ΔΗ.ΣΥ. αποφασίζει να συστρατευθεί με άλλες ευρωπαϊκές χώρες όπως

η Ιταλία, η Ελλάδα και η Μάλτα καθώς είναι οι χώρες πρώτης υποδοχής στην Ευρώπη. Έτσι και οι τέσσερις χώρες απευθύνονται στην Ε.Ε. για μία νέα ευρωπαϊκή πολιτική στην Μετανάστευση και το Άσυλο. (Euronews2, 2022)

Κατά τη διάρκεια όλων αυτών των κρίσεων, ο ΔΗ.ΣΥ. ήταν η κυβερνητική παράταξη. Από το 2012 που ήταν αντιπολίτευση σε ένα κλίμα έλλειψης εμπιστοσύνης και σταθερότητας, κατάφερε με μια συνεκτική πολιτική στρατηγική να παραμείνει στην εξουσία. Ακολούθησε μια κοινωνική πολιτική, η οποία είχε ως αφετηρία τους Αναστασιάδη και Νεοφύτου αλλά ο τρόπος με τον οποίο επικοινωνήθηκε είχε ως στόχο της γενικότερη εξωστρέφεια της Κύπρου και της ελληνοκυπριακής δημοκρατίας.

Μεθοδολογία

Η παρούσα μελέτη αφορά την επιστημονική έρευνα της διπλωματικής διατριβής με τίτλο «*Η κρίση και η διαχείριση της αλλαγής στα Ευρωπαϊκά κόμματα*». Τα βήματα για τη δημιουργία της συγκεκριμένης έρευνας πραγματοποιήθηκαν με τρόπο ουσιαστικό και διεξοδικό. Σε πρώτο επίπεδο, πραγματοποιήθηκε μια ημισυστηματική έρευνα αναφορικά με το θέμα επιλογής σε πολιτικά κόμματα που ανήκουν στο Ε.Λ.Κ. και συγκεκριμένα στη Νέα Δημοκρατία της Ελλάδας, στη Χριστιανοδημοκρατική Ένωση της Γερμανίας και στο Δημοκρατικό Συναγερμό της Κύπρου. Η επιλογή της συγκεκριμένης μεθόδου πραγματοποιήθηκε με σκοπό να προσεγγιστεί με τη δυνατή μεγαλύτερη ακρίβεια ο τρόπος διαχείρισης και η εξέλιξη των κομμάτων μέσα σε κρίσεις όπως η παγκοσμιοποίηση, η παγκόσμια οικονομική κρίση του 2008, η ψηφιακή εποχή, το προσφυγικό κύμα του 2015, η Covid-19 και η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Η ανάλυση των ευρισκόμενων στοιχείων έγινε με βάση την οργανωτική τους δομή, το εκλογικό και ηγετικό τους προφίλ, αλλά και το ευρύ εσωτερικό και εξωτερικό τους περιβάλλον. Στη συνέχεια, έχοντας ως βάση την προσέγγιση Stra.Tech.Man. πραγματοποιήθηκε ακόμα πιο στοχευμένη έρευνα αναφορικά με τη στρατηγική, την τεχνολογία και το management που ακολούθησαν τα κόμματα καθ' όλη τη διάρκεια των κρίσεων. Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη τη χρονική διάρκεια των είκοσι ετών που εκτυλίχθηκαν οι κρίσεις, κρίθηκε σκόπιμο να τεθούν στοχευμένα ερωτήματα σε τέσσερις διαφορετικούς πολιτικούς με σκοπό να εξαχθούν ακόμα πιο ακριβή συμπεράσματα για τη συγκεκριμένη έρευνα. Ο τρόπος αυτός αφορά ένα μικτό συνδυασμό ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας επισφραγίζοντας την αξιοπιστία κάθε αναγνώστη.

Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε οδήγησε σε ακόμα περισσότερα νέα στοιχεία αλλά και σε μια διαδικασία σύγκρισης των πολιτικών κομμάτων ως προς τον τρόπο διαχείρισης των κρίσεων. Οι ποικίλες απόψεις που προέκυψαν αναδεικνύουν την ανάγκη της συνεχούς διερεύνησης του θέματος, καθώς ένα πολιτικό κόμμα, όπως διαπιστώνεται και από τη συγκεκριμένη εργασία, καλείται να προσαρμοστεί ανάλογα με τα δεδομένα της εποχής και να αναπροσαρμόσει το πολιτικό του πρόγραμμα. Μάλιστα θεωρώ πως όταν πραγματοποιεί κάποιος μία έρευνα σε τρία διαφορετικά πολιτικά κόμματα και εν δυνάμει σε τρεις διαφορετικές χώρες σε χρονικό διάστημα είκοσι ετών οφείλει να λάβει υπόψιν σε μεγάλο βαθμό τις διάφορες απόψεις και κριτικές που ασκούνται, καθώς επίσης και τη μέθοδο που ακολουθεί κάθε κόμμα για να εξασφαλίσει την υπεροχή του τόσο στην επικράτεια όσο και σε διεθνές επίπεδο. Η κατάλληλη αξιολόγηση των στοιχείων αποδεικνύουν την εγκυρότητα και την ακρίβεια της

έρευνας. Η εμπειριστατωμένη συλλογή όλων αυτών των πληροφοριών με οδήγησε στο οργανόγραμμα της εργασίας μου, σε μια δημιουργική παραγωγή λόγου, η οποία αφορά την οργανωτική δομή, το εκλογικό και το ηγετικό προφίλ, αλλά και το ευρύ εξωτερικό περιβάλλον τριών πολιτικών κομμάτων. Μάλιστα, ακριβώς επειδή και τα τρία πολιτικά κόμματα ενώ έχουν την ίδια ιδεολογική αφετηρία αλλά προέρχονται από διαφορετικές χώρες, ο τρόπος προσέγγισης του θέματος ήταν διαφορετικός. Άλλωστε, ο τρόπος που διεκπεραιώνουμε την σκέψη μας είναι και η στρατηγική μας. Όπως είχε πει και ο Σωκράτης : *«Δεν μπορώ να διδάξω σε κανέναν τίποτε. Μπορώ μόνο να τον κάνω να σκέφτεται».*

Συνοψίζοντας, με την παρούσα μεθοδολογία διεξήχθησαν γόνιμα συμπεράσματα αναφορικά με την εξελικτική πορεία του κάθε κόμματος κατά το χρονικό διάστημα που έχει οριστεί. Συμπεράσματα κατά τα οποία διακρίνεται μια συγκεκριμένη στρατηγική, η οποία καταλήγει σε δημιουργικές σκέψεις για την «επόμενη» ημέρα. Κάθε αναγνώστης θα ανακαλύψει μια συλλογιστική πορεία, που θα τον οδηγήσει άμεσα στο συμπέρασμα που ο ίδιος επιθυμεί. Η συγκεκριμένη έρευνα έρχεται να καλύψει σημαντικά κενά της πολιτικής ανάλυσης και να βοηθήσει τόσο τους Διεθνολόγους και τους συμβούλους των κρατών όσο και την ίδια την κοινωνία της κάθε χώρας αναφορικά με το πολιτικό σκηνικό και φυσικά να αυξήσει την εμπιστοσύνη των πολιτών και την ποιότητα της κοινής διαβίωσης μεταξύ των κρατών –μελών. (Snyder, 2019)

Αποτελέσματα

Στην παρούσα εργασία είχαμε την ευκαιρία να ανακαλύψουμε τον τρόπο διαχείρισης τριών ευρωπαϊκών κεντροδεξιών κομμάτων σε διαδοχικές κρίσεις που εκτυλίχθηκαν κατά τη διάρκεια των τελευταίων είκοσι ετών. Από τη βιβλιογραφική επισκόπηση προέκυψαν αρκετά στοιχεία τα οποία οδήγησαν σε γόνιμα συμπεράσματα. Πιο συγκεκριμένα στην ευρωπαϊκή πολιτική σκηνή, το CDU εμφανίζεται να κατέχει τον κυρίαρχο ρόλο. Το γεγονός αυτό, οδηγεί το κόμμα στο επίκεντρο των εξελίξεων, αρχής γενομένης από την οικονομική κρίση του 2008. Για πρώτη φορά στην ευρωπαϊκή πολιτική σκηνή μια γυναίκα πολιτικός, η Άνγκελα Μέρκελ, αναλαμβάνει πρωταγωνιστικό ρόλο καθιστώντας τόσο το CDU όσο και τη Γερμανία βαρόμετρο στην ευρωπαϊκή πολιτική. Η εξέλιξη αυτή είναι άκρως καθοριστική για τη Νέα Δημοκρατία καθώς καλείται να συνεργαστεί στο μέγιστο βαθμό ώστε να μην οδηγηθεί σε χρεοκοπία, καθώς ήταν από τις πρώτες χώρες που υπέστη βαρύ πλήγμα στην οικονομική κρίση. Οι πολιτικές διακυμάνσεις στη χώρα και τα εκλογικά αποτελέσματα δημιουργούν γρήγορα ανακατατάξεις και η χώρα σε μια πάροδο σχεδόν δεκαετίας αντί να ξεπερνά την οικονομική κρίση βρίσκεται σε μια ατέρμονη κρίση όχι μόνο χρηματοοικονομικά αλλά και με γνώμονα την αξιοπιστία της στον ευρωπαϊκό θεσμό. Αντίθετα με το ΔΗΣΥ και κατ' επέκταση την Κύπρο που στην έναρξη ουσιαστικά της κρίσης, η χώρα μπήκε στην Ευρωζώνη. Έχοντας λοιπόν όλα αυτά τα δεδομένα, αντιλαμβανόμαστε ότι αν και τα τρία πολιτικά κόμματα ανήκουν στην ίδια ευρωπαϊκή οικογένεια, η εξέλιξη των κρίσεων στις χώρες εκλογής τους αναδιαμορφώνουν πλήρως τον τρόπο της πολιτικής που θα ακολουθήσουν.

Αξίζει να αναφέρουμε όμως ότι εκτός από την οικονομική κρίση, η οποία αποτελεί και την πρώτη μεγάλη κρίση στην Ευρώπη τη σύγχρονη εποχή, το προσφυγικό κύμα του 2015, η Covid-19 και η εισβολή της Ρωσίας στην

Ουκρανία αποτελούν επίσης κρίσεις οι οποίες έπληξαν σε μεγάλο βαθμό την ευρωπαϊκή κοινότητα. Το προσφυγικό – μεταναστευτικό εμφανίστηκε σε μια δύσκολη περίοδο για την Ελλάδα, καθώς για πρώτη φορά η χώρα είχε αριστερή κυβέρνηση. Το κλίμα αλληλεγγύης που καλλιεργήθηκε μετατράπηκε γρήγορα σε μια ανθρωπιστική κρίση η οποία εργαλειοποιήθηκε από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ με ανεξέλεγκτο τρόπο δίνοντας το κίνητρο στον ελληνικό λαό να εκλέξει και πάλι τη ΝΔ στην κυβέρνηση. Από την άλλη πλευρά η Γερμανία ακολούθησε μια αυστηρή πολιτική αλληλεγγύης θέτοντας όρια και διασφαλίζοντας με μεγάλη διαφορά την ασφάλεια των συνόρων, γεγονός που ακόμα μια φορά έθεσε το CDU ένα βήμα μπροστά στις εξελίξεις. Όσον αφορά το ΔΗΣΥ και την Κύπρο σε μεγάλο βαθμό προσπάθησαν να διαφυλάξουν τα σύνορά τους.

Στην covid-19 και στην εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία τα τρία κόμματα και κατ' επέκταση οι τρεις χώρες εμφανίζουν μια μεγαλύτερη συνοχή και συμφωνία στον τρόπο διαχείρισης των δύσκολων και διαφορετικά βεβαρημένων γεγονότων. Με αυτόν τον τρόπο μπορούμε να διαπιστώσουμε ότι με κοινή διαχείριση και κεντρικό οργανόγραμμα τα κράτη μέλη της ΕΕ μπορούν να δημιουργήσουν ένα οργανωμένο σχέδιο διαχείρισης μια απρόσμενης κρίσης.

Όπως λοιπόν διαπιστώνουμε τα τρία κόμματα – μέλη του ΕΛΚ καλούνται να αντιμετωπίσουν κρίσεις που όχι μόνο θα πλήξουν το κάθε κόμμα οργανωτικά και διοικητικά αλλά θα ταραξούν σε συντριπτικό βαθμό την κοινωνική πραγματικότητα. Η διαχείριση της οικονομικής κρίσης πραγματοποιείται με την επιτήρηση των ευρωπαϊκών θεσμών έχοντας όμως ως βαρόμετρο τα χαρακτηριστικά της κάθε χώρας ξεχωριστά. Αντίθετα με τις επόμενες τρεις πιο μεγάλες κρίσεις όπως το προσφυγικό μεταναστευτικό, η πανδημία και η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία που υπάρχει μια πιο αντικειμενική συλλογική διαχείριση.

Συζήτηση

Για την πλήρη αξιοπιστία και την περαιτέρω διερεύνηση της βιβλιογραφικής ανασκόπησης κρίθηκε γόνιμο να διεξαχθούν ημι-δομημένες συνεντεύξεις προσώπων τα οποίο είναι ενεργά στην πολιτική σκηνή της Ε.Ε. και έχουν άμεση σχέση με τα κόμματα του Ε.Λ.Κ. που ερευνώνται. Στην αρχή τις συνέντευξης έγινε αναφορά για το θέμα της εργασίας καθώς και μια σύντομη περιγραφή του σκοπού της έρευνας. Έπειτα τέθηκαν σε όλα τα πρόσωπα οι ίδιες ερωτήσεις με τη δυνατότητα να προστεθούν κατά τη διάρκεια της συνέντευξης - συζήτησης και επιπλέον ερωτήσεις, παρατηρήσεις και σκέψεις.

Ευρήματα - Συνεντεύξεις

Στην πρώτη ερώτηση : «Πως μετεξελίχθηκαν οργανωτικά τα ευρωπαϊκά κόμματα τα τελευταία 20 χρόνια;»

Τα πολιτικά πρόσωπα αναφέρθηκαν στο γεγονός ότι και τα τρία κόμματα αποτελούν σταθμό στην κεντροδεξιά πολιτική σκηνή και τη διακυβέρνηση της κάθε χώρας. Τα κοινά οργανωτικά τους στοιχεία είναι η νεολαία, τα

κομματικά γραφεία στις περιφέρειες των χωρών, τα γραφεία στο εξωτερικό, η συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση που συνεισφέρει στην προσέλκυση κοινού και μελών. Στις κρίσιμες αλλαγές που υπέστησαν οι χώρες τις οποίες εκπροσωπούσαν κράτησαν σταθερή την ευρωπαϊκή τους ταυτότητα, επιτυγχάνοντας μια σταθερή συνεργασία. Τα τελευταία 20 χρόνια τα κόμματα προσαρμόστηκαν στις κρίσεις που εμφανίστηκαν κυρίως από το 2008 και μετά και κατάφεραν τη νέα δεκαετία να ενσωματώσουν νέα εργαλεία, να οργανώσουν διαφορετικά τα μέλη τους και να προσελκύσουν διαφορετικά τους ψηφοφόρους τους. Η οικονομική κρίση, η επίδραση του ιντερνετ, το μεταναστευτικό-προσφυγικό του '15, η πανδημία covid-19 αλλά και η ενεργειακή κρίση που προήλθε από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία αποτέλεσαν τις κρίσεις που οδήγησαν σε αυτές τις αλλαγές. Παρόλα αυτά μπόρεσαν να διατηρήσουν την αξία τους στην κοινωνία, να παίζουν σημαντικό ρόλο και να είναι πρώτα κόμματα στις χώρες τους. Και ακόμα και αν σε χώρες όπως η Ελλάδα πάρθηκαν αυστηρά μέτρα με τη Γερμανία να αποτελεί βαρόμετρο για το γεγονός αυτό, τα δύο κράτη έχοντας μια καλή συνεργασία με καθοριστικό ρόλο τα δυο κόμματα της κεντροδεξιάς ενισχύθηκε η ευρωπαϊκή συλλογική συνεργασία.

Όμως όπως έγινε αισθητό από τα πρόσωπα που κλήθηκαν για συνέντευξη, στην πορεία των 20 ετών εμφανίστηκαν και ακραίες πολιτικές δυνάμεις. Για παράδειγμα είχαμε ανάπτυξη της άκρας δεξιάς και του εθνικιστικού λόγου αλλά και παράλληλα των πρασίνων κινημάτων.

Στη δεύτερη ερώτηση : «Παγκοσμιοποίηση, παγκόσμια οικονομική κρίση του 2008, ψηφιακή εποχή, το προσφυγικό κύμα του 2015, Covid-19, εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, αποτέλεσαν τις κρίσεις που άλλαξαν πολλές φορές το πολιτικό σκηνικό αλλά και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας ενός κόμματος. Η Νέα Δημοκρατία της Ελλάδας, η Χριστιανοδημοκρατική Ένωση της Γερμανίας και ο Δημοκρατικός Συναγερμός της Κύπρου υπέστησαν σημαντικές αλλαγές. Πως διαχειριστήκαν αυτές τις κρίσεις σε όρους ηγεσίας, προφίλ, εκλογικού σώματος και γενικότερου μετασχηματισμού του εξωτερικού τους περιβάλλοντος;»

Τα πολιτικά πρόσωπα κατά τη διάρκεια της συνέντευξης επεσήμαναν ότι τα πολιτικά κόμματα που ερευνούμε εμφάνισαν φθορά κατά τη διάρκεια των κρίσεων. Μια φθορά που κλήθηκαν να διαχειριστούν και να προβούν σε εσωτερική αναδιοργάνωση χωρίς να δημιουργήσουν κάποιο δίπολο εσωκομματικά. Το ΕΛΚ την περίοδο της οικονομικής κρίσης είχε 22 στις 27 κυβερνήσεις και αρκετούς ευρωβουλευτές στις πιο ηγετικές θέσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Στο ΕΛΚ πρωταγωνιστούσε το CDU λόγω της διαρκούς ηγεσίας της Μέρκελ, με το κόμμα να συγκεντρώνει μεγάλα ποσοστά και τη Γερμανία να θεωρείται το κέντρο λήψης των αποφάσεων, ενώ αντίστοιχα η ΝΔ και ο ΔΗΣΥ άλλαξαν αρκετές ηγεσίες οι οποίες μετέβαλλαν διαρκώς τόσο το εξωτερικό όσο και το εσωτερικό τους περιβάλλον. Σε αντίθεση όμως με τα χρόνια ηγεσίας της Μέρκελ, έπειτα από 16 χρόνια που η ίδια είχε το κόμμα και κατ' επέκταση τη χώρα στα χέρια της, το CDU πλέον αναζητά τη νέα του ταυτότητα, τη συνέχεια του, τη νέα του στρατηγική. Όσον αφορά την έξαρση της περιόδου της προσφυγικής κρίσης του 2015 τα κόμματα της κεντροδεξιάς χρειάστηκε πολλές φορές να συγκρουστούν με τα υπόλοιπα ευρωπαϊκά κόμματα και να θέσουν συγκεκριμένα τη στρατηγική τους στο ζήτημα αυτό. Μάλιστα, αξίζει να αναφέρουμε ότι αυτή η κρίση έφερε συνολικά στο ΕΛΚ σε μια κρίση ταυτότητας, καθώς το προσφυγικό ήταν ένα από τα βασικά debate, μια από τις βασικές αντιπαραθέσεις το 2010-2020 και συνεχίζει μέχρι και σήμερα. Φθάνοντας προς την περίοδο της πανδημίας

και της ενεργειακής κρίσης, η κατάσταση έχει αλλάξει πολύ καθώς πλέον και τα τρία κόμματα έχουν ξεφύγει από τα στενά όρια του ιδεολογικού τους υπόβαθρου και έχουν ενσωματώσει και πολιτικές της σοσιαλδημοκρατίας, προσεγγίζοντας ψηφοφόρους από τις παρυφές της αριστεράς μέχρι και τη δεξιά και εντάσσοντας στελέχη από διάφορες κοινωνικές ομάδες όπως ΛΟΑΤΚΙ+, μονογονεϊκές οικογένειες, ομάδες που υπάρχουν και ως γραμματείες και ως βασικές δομές στα κόμματα αυτά.

Στην τρίτη ερώτηση : «Σύμφωνα με την προσέγγιση *Strat.Tech.Man*, η οποία αφορά τη σύνθεση των διαστάσεων της Στρατηγικής, της Τεχνολογίας και του *Management*, πως πιστεύετε ότι διαμορφώθηκαν οι όροι αυτοί σε κάθε πολιτικό κόμμα;»

Τα πολιτικά πρόσωπα έθεσαν το *Strat.Tech.Man* ως τον πιο βασικό πυρήνα στη λειτουργία ενός κόμματος. Σύμφωνα με τις συνεντεύξεις μας, μια από τις πιο βασικές στρατηγικές των κομμάτων είναι ο τρόπος εκλογής του προεδρείου. Η ΝΔ για παράδειγμα καινοτόμησε με την εκλογή του νέου αρχηγού το 2010 ξανά από τη βάση αξιοποιώντας σημαντικά την τεχνολογία. Ένας ακόμα σημαντικό τρόπος διαχείρισης ήταν η απαγόρευση του δανεισμού του κόμματος και η δυνατότητα χρηματοδότησής του από τον κάθε πολίτη μέσω ηλεκτρονικής διαδικασίας αποσκοπώντας στη διαφάνεια και στην αξιοπιστία. Όλα τα κόμματα που ερευνούμε με την αξιοποίηση του προνομίου της τεχνολογίας δημιούργησαν ένα πιο ανοιχτό μοντέλο προσέγγισης του κόμματος και αυτό δεν είναι άλλο από την δημιουργία της καμπάνιας τους ψηφιακά αλλά και από τη διεξαγωγή συνεδρίου με ψηφιακά μέσα.

Στην τέταρτη ερώτηση : «Υπάρχει κάποιο κόμμα από τα προαναφερόμενα, το οποίο να έχει προβεί σε καινοτομία σε έναν από τους όρους: Στρατηγική, Τεχνολογία, *Management*;»

Σύμφωνα με τις συνεντεύξεις μας καινοτομία μπορεί να είναι και η προσαρμογή της στρατηγικής σε ένα κόμμα. Ο τρόπος με τον οποίο θα λειτουργεί ένα κόμμα, όπως για παράδειγμα τα μέλη τα οποία συμμετέχουν στις δράσεις και τις αποφάσεις του να μην είναι μόνο οργανωμένα στελέχη του κόμματος αλλά και εθελοντές. Η εξέλιξη αυτή σε συνδυασμό με τις σύγχρονες υποδομές που δημιουργεί η ψηφιακή τεχνολογία αναδιαμορφώνει ένα κόμμα, αυξάνοντας σημαντικά το επίπεδο εξωστρέφειας του και προσελκύοντας ολοένα και περισσότερο νέο κοινό.

Στην πέμπτη ερώτηση : «Παρά τις κρίσιμες αλλαγές που υπέστησαν, η κεντρική ιδέα των κεντροδεξιών κομμάτων, στα οποία γίνεται η έρευνα με την παρούσα εργασία, παρέμεινε «αλώβητη»;»

Σύμφωνα με τις συνεντεύξεις μας η κεντρική ιδεολογία των κομμάτων παρέμεινε αλώβητη γιατί είναι πάντοτε επίκαιρη. Η επικρατέστερη άποψη σύμφωνα με τα πολιτικά πρόσωπα είναι ότι δεν αλλάζει η ιδεολογία των κομμάτων, αλλά το πως αυτή επικοινωνείται στους πολίτες. Επομένως πολιτικά δεν μένει αλώβητη καθώς χρειάζεται να αναδιαμορφωθεί σύμφωνα με την επικαιρότητα αλλά να παραμείνει σταθερή σύμφωνα με τις αρχές και τις αξίες του κόμματος. Η οικονομική κρίση και το μεταναστευτικό – προσφυγικό κύμα είναι οι δυο κρίσεις που

αναδιαμόρφωσαν το πολιτικό σκηνικό. Δύο κρίσεις που έπαιξαν καθοριστικό ρόλο για τη σχέση μεταξύ κοινωνίας και πολιτείας. Όσον αφορά τη ΝΔ με τη μεταναστευτική κρίση το κόμμα κατάφερε να παραμένει πολυσυλλεκτικό και να ενώσει φωνές από την δεξιά στο κέντρο με επιτυχία, ενώ το CDU και η Γερμανία έδωσαν χώρο σε ένα κόμμα πιο δεξιό το οποίο ασπάζονταν πολλά από τα μέλη του CDU. Επιπλέον η οικονομική πολιτική που ασκήθηκε από τα κόμματα την περίοδο της κρίσης έθεσε σημαντικά όρια που θα μπορούσαμε να πούμε ότι καθόρισαν την συγκεκριμένη πολιτική ως μια ανελεύθερη οικονομική πολιτική. Παρόλα αυτά δεν μπορούμε να παραλείψουμε το γεγονός ότι οι κεντροδεξιές δυνάμεις είναι αυτές που έδωσαν τη ψήφο εμπιστοσύνης στην Ευρώπη, χωρίς να χάσουν την ευρωπαϊκή τους στρατηγική.

Στην έκτη ερώτηση : «Υπάρχει κάποια αλλαγή η οποία εμφάνισε ζημία στο πολιτικό σύστημα των συγκεκριμένων χωρών; Εάν ναι πως κατάφερε το κάθε ένα από τα τρία πολιτικά κόμματα να κρατήσει την εμπιστοσύνη του με τον πολίτη;»

Σύμφωνα με τις συνεντεύξεις μας μέσα σε αυτήν την 20ετία υπήρξε ζημία στο πολιτικό σύστημα και μεγάλη αλλαγή. Και στις τρεις χώρες επικράτησε η κεντροδεξιά γιατί προσαρμόστηκε καλύτερα στα δεδομένα της εποχής. Σύμφωνα με τους πολιτικούς μας και τα τρία κόμματα κατάφεραν να διατηρήσουν τον πυρήνα της ιδεολογίας τους και παράλληλα να προσαρμόσουν καλές πολιτικές από όλο το πολιτικό σύστημα, αποκτώντας έτσι και την εμπιστοσύνη των πολιτών. Έτσι η CDU μπόρεσε να συγκυβερνήσει με τους δημοκρατικούς και να πάρει μεγάλο μέρος των ψηφοφόρων τους, η ΝΔ να συγκυβερνήσει με το ΠΑΣΟΚ και να πάρει μεγάλο μέρος των ψηφοφόρων του, και αντίστοιχα ο ΔΗΣΥ να παίρνει ψηφοφόρους όχι από την αριστερά αλλά από τα υπόλοιπα κόμματα του κέντρου. Πιο συγκεκριμένα η ΝΔ, υπέστη τη ζημία μετά και την πρώτη δυνατή κρίση, την οικονομική, με την δεινή εκλογική ήττα το 2015. Παρόλα αυτά κατάφερε να διατηρήσει υψηλά ποσοστά, έκανε αλλαγή Προέδρου και στις επόμενες εκλογές, του 2019, έγινε και πάλι Κυβέρνηση. Σε αντίθεση με την κεντροδεξιά στη Γαλλία η οποία έχασε την εκπροσώπηση της. Σύμφωνα με τους ομιλητές μας όμως και εάν θέλουμε με αυτήν την ερώτηση να πάμε ένα βήμα παρακάτω και μακροπρόθεσμα, είναι φανερό ότι υπάρχει μια κρίση ταυτότητας όσον αφορά την πολιτική στην Ελλάδα, καθώς οι πολίτες αμφιταλαντεύονται στο τι θα ψηφίσουν δεδομένου ότι υπάρχει μια κρίση ταυτότητας όσον αφορά τις πολιτικές που ακολουθούν τα κόμματα σε τομείς όπως η οικονομία, η κοινωνία, η μετανάστευση, το περιβάλλον.

Στην έβδομη ερώτηση : «Με βάση τα όσα αναφέρθηκαν, τι πιστεύετε ότι θα έπρεπε να ερευνηθεί σε μια μελλοντική έρευνα;»

Σύμφωνα με τις συνεντεύξεις μας είναι πολύ σημαντικό να ερευνηθεί για την κάθε κρίση στοχευμένα ποια ήταν η αντίδραση του κάθε κόμματος αλλά και των πολιτών που ψήφισαν το κάθε κόμμα, καθώς υπάρχουν έντονες διαφορές σε κάθε μια από τις χώρες που ερευνήσαμε. Ακόμα πιο σημαντικό όμως είναι να ερευνηθεί την ερχόμενη δεκαετία σε ποιο βαθμό θα παίζουν ρόλο οι ιδεολογίες των πολιτικών κομμάτων εφόσον ήδη υπάρχει διεύρυνση των πολιτικών που ακολουθεί το κάθε κόμμα από αυτά που ερευνάμε αλλά και εάν το σύστημα αυτό θα

επηρεάσει και τον τρόπο διακυβέρνησης αναφορικά με το ενδεχόμενο μιας συγκυβέρνησης. Επιπλέον αξίζει να ερευνηθεί τι προσδοκίες έχει ο πολίτης από τα κόμματα για την ερχόμενη εικοσαετία καθώς ο πολίτης με την ψήφο του θα καθορίσει και την εκλογή κάποιου κόμματος, αλλά και τι προσδοκεί το κάθε κόμμα να υποστηρίξει σε όλα τα πεδία ώστε να αποτελεί μια ρεαλιστική λύση.

Συμπεράσματα

Με την παρούσα διπλωματική εργασία είχαμε την ευκαιρία να πραγματοποιήσουμε μια διεξοδική έρευνα αναφορικά με τη στρατηγική, την τεχνολογία και το management που ακολούθησαν τρία κόμματα - μέλη του ΕΛΚ και συγκεκριμένα η Νέα Δημοκρατία, το CDU και ο ΔΗΣΥ για να αντιμετωπίσουν τις κρίσιμες αλλαγές που διαδραματίστηκαν την τελευταία εικοσαετία τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Η έρευνα διεξήχθη μέσω βιβλιογραφικών αναφορών, ηλεκτρονικών πηγών και συνεντεύξεων πολιτικών προσώπων με σκοπό να συλλεχθούν όσο το δυνατόν περισσότερα και αξιόπιστα στοιχεία αλλά και να εξαχθούν σημαντικά και γόνιμα συμπεράσματα.

Και τα τρία πολιτικά κόμματα κατά τη διάρκεια των κρίσεων κατάφεραν να κρατήσουν την ιδεολογική τους βάση και να προσαρμόσουν το πρόγραμμά και την πολιτική τους ανάλογα με τα δεδομένα που διαδραματίζονταν σε κάθε κρίση. Παρά το γεγονός όμως ότι προέρχονται από την ίδια ευρωμάδα και ακολουθούν μια κοινή στρατηγική, η διαχείριση των κρίσεων στις χώρες που εκπροσωπούν εμφανίζει σημαντικές διαφορές. Πιο συγκεκριμένα, το CDU, έχοντας το πλεονέκτημα της αρχηγίας της Καγκελαρίου Μέρκελ, βρίσκεται στο επίκεντρο των εξελίξεων και των αποφάσεων τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Σε μια χρονική περίοδο μάλιστα που το σύνολο των χωρών παραλύουν σταδιακά από τη μεγαλύτερη χρηματοπιστωτική κρίση της σύγχρονης ιστορίας και οι κυβερνήσεις καλούνται να εφαρμόσουν σκληρά αναγκαία μέτρα με αποτέλεσμα να λαμβάνουν εξαιρετικά χαμηλά ποσοστά όσον αφορά την εμπιστοσύνη των πολιτών, στη Γερμανία αποτυπώνεται το αντίθετο. Το CDU όντας στην κυβέρνηση ακολουθεί μια αυστηρή πολιτική λιτότητας στα χρόνια της οικονομικής κρίσης έχοντας στο πλευρό της τους σοσιαλδημοκράτες και καταφέρνει να ισχυροποιήσει σημαντικά τα ποσοστά της και να μείνει στην εξουσία για πολλά χρόνια. Από την άλλη πλευρά, η Κύπρος μπήκε στην Ευρωζώνη στο ξεκίνημα της οικονομικής κρίσης με αποτέλεσμα να ενταχθεί σε μια πιο συνεκτική πολιτική. Η κομμουνιστική κυβέρνηση που ακολούθησε ανέτρεψε γρήγορα την ευρωπαϊκή προοπτική που ήθελε η χώρα να ακολουθήσει και οδήγησε την Κύπρο στη χρεωκοπία. Το πολιτικό σκηνικό όμως γρήγορα επανήλθε με την Κυβέρνηση του ΔΗΣΥ και ξεκίνησε ένα πιο αξιόπιστο σχέδιο. Όσον αφορά την Ελλάδα, η οικονομική κρίση έπληξε τη χώρα σε κάθε τομέα. Αποτέλεσε όχι μόνο μια κρίση χρέους αλλά και μια κοινωνική κρίση από την οποία η χώρα μας, η Ελλάδα κατάφερε να ανακάμψει μόλις πριν ένα χρόνο οριστικά. Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας κατάφερε ειδικά τα τελευταία χρόνια να επαναφέρει την κανονικότητα και την σταθερότητα ξανά στη χώρα μας. Μια διαχείριση που λειτούργησε όχι μόνο για την «απελευθέρωση» της χώρας μας από το μνημονιακό κλοιό αλλά και ως μοχλός προσέλκυσης επενδύσεων και ξένων φορέων αναβαθμίζοντας και πάλι το επίπεδο της χώρας μας και αποκαθιστώντας την εμπιστοσύνη τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.

Κατά την περίοδο της πανδημίας, του προσφυγικού – μεταναστευτικού και του ρωσοουκρανικού πολέμου, η διαχείριση αυτών των κρίσεων ήταν πιο συλλογική και πιο σταθερή. Η ΕΕ και κατά συνέπεια το ΕΛΚ δημιούργησε ένα μηχανισμό στήριξης και αλληλοβοήθειας στα κράτη μέλη της με σκοπό να υπάρχει μια κοινή γραμμή στον τρόπο διαχείρισης αυτών των καταστάσεων. Τα πολιτικά κόμματα είχαν την ευκαιρία να προσαρμόσουν αυτήν την στρατηγική σύμφωνα με τα δεδομένα των χωρών τους, ακολουθώντας μια πολλές φορές αυστηρή αλλά αποτελεσματική πολιτική. Σε αυτές τις κρίσεις διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο ο ψηφιακός μετασχηματισμός ο οποίος έχει μπει πλέον στη καθημερινότητά μας και έχει διευκολύνει τη ζωή μας. Δεδομένου όμως αυτών των κρίσεων και παρά την μέχρι τώρα θετική έκβαση από πλευράς διαχείρισης, οι κρίσεις αυτές έπληξαν σε μεγάλο βαθμό τα κόμματα τόσο από άποψη στελέχωσης όσο και από άποψη δυναμικής. Οι κρίσεις αυτές όπως ήταν εύλογο δημιούργησαν από τα «αντίπαλα» πολιτικά κόμματα δεύτερες φωνές δημιουργώντας σε ορισμένες περιπτώσεις διχαστικό κλίμα.

Επομένως σύμφωνα και με τους πολιτικούς μας η διερεύνηση της κρίσης ταυτότητας των πολιτικών κομμάτων ως απόρροια αυτών των κρίσεων θα μπορούσε σε μια μελλοντική έρευνα να δημιουργήσει νέα δεδομένα στο πολιτικό σκηνικό αλλά και στον τρόπο οργάνωσης των πολιτικών κομμάτων που ερευνούμε.

Η πολιτική είναι ένας χώρος που χρειάζεται καθημερινά και λεπτό προς λεπτό σκέψη, αναδιοργάνωση και νέες ιδέες σύμφωνα με τα δεδομένα που εμφανίζονται στην κοινωνία ώστε να είναι ιδεολογικά σταθερά αλλά και κοινωνικά αποδεκτά στη σύγχρονη εποχή.

Παράρτημα

Στην ενότητα αυτή παρατίθενται αναλυτικά οι απομαγνητοφωνήσεις των συνεντεύξεων των πολιτικών προσώπων καθώς και η μετάφραση στην ελληνική γλώσσα της μιας εξ' αυτών.

Απομαγνητοφώνηση Συνέντευξης

Ιωάννης Σμυρλής

– Γενικός Γραμματέας Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων και Εξωστρέφειας του Υπουργείου Εξωτερικών και Πρόεδρος της Enterprise Greece
Γραμματέας Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Ένωσης της Νέας Δημοκρατίας (Φεβρουάριος 2013 – 2019) και Μέλος της Πολιτικής Επιτροπής της Νέας Δημοκρατίας (2010 – Σήμερα)
Πρόεδρος του ΥΕΡΡ (Νεολαία του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος), μέλος του πολιτικού γραφείου του ΕΛΚ και μέλος της ομάδας Εργασίας Χάραξης Πολιτικής του ΕΛΚ (2007 – 2009) και Αντιπρόεδρος του ΥΕΡΡ και μέλος της Επιτροπής Ανατολικής Ευρώπης του ΕΛΚ (2005 - 2007)

Φ.Μ. : Έχουμε μαζί μας τον κ. Σμυρλή – Γενικό Γραμματέα Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων και Εξωστρέφειας του Υπουργείου Εξωτερικών και Πρόεδρο της Enterprise Greece. Ευχαριστούμε για την αποδοχή της πρόσκλησης για τη

διπλωματική με θέμα η κρίση και η διαχείριση της αλλαγής στα Ευρωπαϊκά κόμματα. Με την εργασία αυτή καλούμαστε να ερευνήσουμε πως μετεξελίχθηκαν οργανωτικά τα κόμματα αυτά που ανήκουν στο χώρο της κεντροδεξιάς. **Μαζί με τον κ. Βλάδο ερευνούμε το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας στην Ελλάδα, την Χριστιανοδημοκρατική ένωση της Γερμανίας και τον Δημοκρατικό Συναγερμό της Κύπρου,** καθώς αν και ανήκουν στο ΕΛΚ έχουν διαπιστωθεί σημαντικές αλλαγές. Οπότε θα θέλαμε να προχωρήσουμε στις ερωτήσεις και να ακούσουμε και τις δικές σας απόψεις πάνω στο θέμα.

πρώτη ερώτηση : «Πως μετεξελίχθηκαν οργανωτικά τα ευρωπαϊκά κόμματα τα τελευταία 20 χρόνια;»

Ι.Σ. : Καταρχάς να πούμε ότι και τα τρία κόμματα αποτελούν κόμματα σταθμούς και στις τρεις χώρες. Η CDU είναι ένα κόμμα που αγγίζει τα 100 χρόνια, πολλών δεκαετιών για να το πω πιο σωστά, η ΝΔ επίσης και ο ΔΗΣΥ επίσης και μάλιστα κόμματα που πρωτοστατούν ως κεντροδεξιά κόμματα στις χώρες τους. Το γεγονός αυτό υποδηλώνει ότι έχουν πολλά κοινά στοιχεία σε διαφορετικά όμως μεγέθη, καθώς η Κύπρος είναι μικρή, η Ελλάδα μεσαία και η Γερμανία μεγάλη χώρα. Τα οργανωτικά τους λοιπόν λόγω της μακράς παράδοσης είχαν και πολλά κοινά στοιχεία. Δηλαδή είχαν συγκεκριμένη δομή με νεολαία, με γραφεία ανά την περιφέρεια της κάθε χώρας, με δομή στο εξωτερικό και συγκεκριμένα με γραφεία στο εξωτερικό, τα οποία μάλιστα επειδή μιλάμε για 20 χρόνια., το 2000 επειδή βρίσκονταν σε μια έξαρση εγγραφής μελών και συλλογής ανθρώπων που συναντιόντουσαν δια ζώσης με άνθιση των τοπικών και νομαρχιακών τους οργανώσεων, με μεγάλες κινητοποιήσεις ανθρώπων, οι οποίες βασιζόντουσαν περισσότερο στη δια ζώσης συνάντηση και ήταν και οργανωμένα με αυτόν τον τρόπο. Άρα λειτουργούσαν με τοπικές, με περιφερειακές, με νομαρχιακές οργανώσεις, με εμπλοκή και με την τοπική αυτοδιοίκηση και τελικά αυτό τη δεκαετία του 2000 είχε και μια μεγάλη διεύρυνση, φθάνοντας να έχουν εκατοντάδες χιλιάδες μέλη και η ΝΔ και η CDU και ο ΔΗΣΥ ένα μεγάλο ποσοστό αντίστοιχα με τον πληθυσμό της Κύπρου. Αυτό κατά τη διάρκεια των ετών αλλάζοντας και η ζωή μας μέσα από το internet με τα social media και με την όλη αλλαγή της καθημερινότητάς μας άρχισε προς το τέλος της δεκαετίας του 2000 να φθίνει, που άρχισαν να μπαίνουν τα ηλεκτρονικά μέσα στη ζωή μας και βέβαια τη δεύτερη δεκαετία φθάνοντας μέχρι το σήμερα έχοντας φθάσει να αλλάξουμε εντελώς την οργανωτική τους δομή καθώς έπρεπε να προσθέσουν νέα εργαλεία, να προσεγγίσουν διαφορετικά τους ψηφοφόρους, να οργανώσουν διαφορετικά τα μέλη τους και να μπορέσουν να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα. Επειδή όμως είναι κόμματα με μακρά παράδοση μπόρεσαν και προσαρμόστηκαν και παρά όλες αυτές τις κρίσεις όλα αυτά τα χρόνια και ειδικά εφόσον μιλάμε από το 2008 μέχρι και σήμερα και τελείωσε η καλή πλευρά της ΕΕ που υπήρχε άνθιση, υπήρχε ανάπτυξη, υπήρχε ευφορία. Παρόλα αυτά μπόρεσαν και να διατηρηθούν και να παίζουν σημαντικό ρόλο και να είναι πρώτα κόμματα στις χώρες τους περνώντας μια κρίση και αυτά και να μπορούν να προσαρμοστούν μετά το 2015 στα νέα δεδομένα και οργανωτικά να μην έχουν την ίδια δομή, με νεολαίες, με τοπικές με νομαρχιακές αλλά οι οποίες δεν δουλεύουν με τον ίδιο τρόπο. Πλέον είναι πιο ιντερνετική προσέγγιση, να είναι διαφορετικές οι καμπάνιες τους, πολύ πιο διαφορετικές και εξελιγμένες γιατί πλέον δεν απευθύνονται σε μια αφίσα, σε ένα φυλλάδιο ή σε μια κεντρική καμπάνια αλλά πάνε σε συγκεκριμένες ηλικιακές ομάδες, φύλα, επαγγέλματα, sectors και έτσι έχουν πάει σε μια εμβάθυνση της πολιτικής που μεταδίδουν λόγω των πολιτικών τους στελεχών.

Στη δεύτερη ερώτηση : «*Παγκοσμιοποίηση, παγκόσμια οικονομική κρίση του 2008, ψηφιακή εποχή, το προσφυγικό κύμα του 2015, Covid-19, εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, αποτέλεσαν τις κρίσεις που άλλαξαν πολλές φορές το πολιτικό σκηνικό αλλά και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας ενός κόμματος. Η Νέα Δημοκρατία της Ελλάδας, η Χριστιανοδημοκρατική Ένωση της Γερμανίας και ο Δημοκρατικός Συναγερμός της Κύπρου υπέστησαν σημαντικές αλλαγές. Πως διαχειριστήκαν αυτές τις κρίσεις σε όρους ηγεσίας, προφίλ, εκλογικού σώματος και γενικότερου μετασχηματισμού του εξωτερικού τους περιβάλλοντος;*»,

Ι.Σ. : Η κάθε κρίση από αυτές που αναφέρετε δεν είχε απαραίτητα την ίδια αντιμετώπιση και ούτε την ίδια επιρροή στις τρεις χώρες άρα αυτό σχετίζεται και με τις αλλαγές που έχουν τα αντίστοιχα κόμματα. Κάνοντας μια πρώτη συνολική προσέγγιση, όσον αφορά την οικονομική κρίση του 2008, επηρέασε και τράνταξε πολύ τα κόμματα διότι ήταν κόμματα που κυβερνούσαν και είχαν και φθορά από αυτήν την κρίση. Επομένως, χρειάστηκε να αναδιοργανωθούν εσωτερικά καθώς έπεφταν τα ποσοστά τους και να πρέπει να κρατηθούν και λόγω της μακράς παράδοσης τους μπόρεσαν να κρατηθούν. Και στις τρεις χώρες υπήρξαν αλλαγές στο πολιτικό σύστημα χωρίς να έχει την ίδια σταθερότητα και τον ίδιο διπολισμό που είχε στο παρελθόν. Με αποτέλεσμα να φτάσουμε στο 2015 με το προσφυγικό κύμα και εκεί επειδή τα κόμματα ανήκουν στην κεντροδεξιά και έχουν πατριωτικές καταβολές χρειάστηκε να συγκρουστούν έντονα σε ευρωπαϊκό επίπεδο με τις υπόλοιπες πολιτικές δυνάμεις. Χρειάστηκε να υπερασπιστούν την ιδιοσυγκρασία τους και ποια είναι η στρατηγική τους και η πολιτική τους απέναντι στο προσφυγικό απέναντι στην ΕΕ και τους ευρωπαϊκούς θεσμούς και πηγαίνοντας στον covid και τη σημερινή κρίση βλέπουμε ότι έχει αλλάξει πάρα πολύ η διαχείριση τους όσον αφορά την προσέγγιση τους στην πολιτική και στα τρία κόμματα διότι έφυγε από την παραδοσιακή λογική ότι η κομματική μου ιδεολογία είναι κεντροδεξιά, προχωρώ με αυτήν και δεν με ενδιαφέρει τι άλλο συμβαίνει άρα έχουν ενσωματώσει πολιτικές της σοσιαλδημοκρατίας έχουν διευρύνει κυβερνητικά αλλά και στελεχιακά το κοινό τους δεν απευθύνονται μόνο σε κεντροδεξιούς ψηφοφόρους αλλά απευθύνονται σε ψηφοφόρους που είναι από τις παρυφές της αριστερά μέχρι τη δεξιά. Έχουν εντάξει στελέχη τα οποία ανήκουν σε κατηγορίες που δεν άγγιζαν στο παρελθόν όπως λοάτκι, μονογονεϊκές οικογένειες, ομάδες που υπάρχουν και ως γραμματείες και ως βασικές δομές στα κόμματα αυτά. Με αποτέλεσμα όχι να αλλοιωθεί η ιδεολογία τους αλλά να κρατήσουν τον πυρήνα της ιδεολογίας τους αλλά να διευρύνουν στις πολιτικές τους τη προσέγγιση που είχαν σε κοινωνικά θέματα.

Φ.Μ. Άρα έχει λειτουργήσει αυτό σαν μια κοινωνική πολιτική.

Ι.Σ. Κοινωνική πολιτική και δομική αλλαγή σε αυτά τα κόμματα διότι πολιτικές οι οποίες ήταν πολύ σημαντικές για αυτά έχουν περάσει σε δεύτερη μοίρα, έχουν κρατήσει την πατριωτική τους συνείδηση, την κεντροδεξιά τους προσέγγιση και τη φιλελεύθερη προσέγγιση όσον αφορά την οικονομία. Στα κοινωνικά θέματα πλέον έχουν πολύ διευρυμένη οπτική και προσαρμόστηκαν στα νέα δεδομένα αγγίζοντας πολύ περισσότερα θέματα και τελικά αλλάζοντας την ίδια τους την ιδιοσυγκρασία. Αυτό συμβαίνει με κόμματα που έχουν μακρά παράδοση και ισχυρές βάσεις στην κοινωνία διότι ο κεντρικός πυρήνας παραμένει ο πυρήνας των κεντροδεξιών ψηφοφόρων που είχαν πάντα. Όμως για να μπορέσουν να διατηρηθούν σε μεγάλα ποσοστά και να μπορέσουν να προσαρμοστούν στα νέα χρειάστηκε να διευρύνουν όχι μόνο τη βάση των ψηφοφόρων τους αλλά να διευρύνουν και το στελεχιακό τους

δυναμικό σε κοινωνικές ομάδες οι οποίες ήταν στην πραγματικότητα όχι αποκλεισμένες αλλά ήταν δύσκολο να μπορέσουν να προσεγγίσουν με τις πολιτικές που είχαν στο παρελθόν.

Στην τρίτη ερώτηση : *«Σύμφωνα με την προσέγγιση *Strat.Tech.Man*, η οποία αφορά τη σύνθεση των διαστάσεων της Στρατηγικής, της Τεχνολογίας και του Management, πως πιστεύετε ότι διαμορφώθηκαν οι όροι αυτοί σε κάθε πολιτικό κόμμα;»*

Ι.Σ. : Η στρατηγική των κομμάτων με την πάροδο των χρόνων έχει πολλά περισσότερα ποιοτικά στοιχεία, πολλά περισσότερα ερεθίσματα λόγω της τεχνολογίας και καλύτερα μετρήσιμα αποτελέσματα των πολιτικών τους, άρα η στρατηγική φτιάχνεται με βάση την τεχνολογία και εκεί ακριβώς προσαρμόζεται και το management στα νέα δεδομένα. Άρα το *Strat.Tech.Man* είναι βασικός πυρήνας στη λειτουργία ενός κόμματος. Δεν υπάρχει πλέον η λογική ενημερώνεται ο κόσμος από τις εφημερίδες και με μια πρωινή συνάντηση ενός πολιτικού αρχηγού έχει όλη την εικόνα της ημέρας, αλλά μιλάμε για 20ωρες προσεγγίσεις. Μέσα σε μια ημέρα μπορεί να αλλάξει η θεματολογία, να προσαρμόσουν τη στρατηγική τους, μπορεί να χρειαστεί να βγάλουν μια καινούρια καμπάνια. Σίγουρα χρειάζεται να χρησιμοποιήσουν πολύ περισσότερο την τεχνολογία στην καθημερινότητά τους με αποτέλεσμα να είναι πολύ πιο σύγχρονοι οι πολιτικοί οργανισμοί.

Στην τέταρτη ερώτηση : *«Υπάρχει κάποιο κόμμα από τα προαναφερόμενα, το οποίο να έχει προβεί σε καινοτομία σε έναν από τους όρους: Στρατηγική, Τεχνολογία, Management;»*

Ι.Σ. : Για τα παραδοσιακά καινοτομία είναι να προσαρμόζεις την στρατηγική σου. Σίγουρα τεχνολογικά, το ότι έχουν φτάσει να λειτουργούν με όρους management και τεχνολογικής προσέγγισης είναι μια τεράστια καινοτομία. Και σε παραδοσιακούς οργανισμούς οι οποίοι δουλεύουν με μια παραδοσιακή ομάδα ανθρώπων οι οποίοι εργάζονται σε έναν οργανισμό και οι υπόλοιποι είναι εθελοντές. Άρα το να μπορείς να περάσεις τέτοιες καινοτομίες, τέτοιου είδους καμπάνιες, να μπορέσεις να προσαρμοστείς ώστε να προσεγγίσεις το κοινό είναι μια καινοτομία από μόνη της για έναν πολιτικό οργανισμό που θα πρέπει να συνδυάσει την στρατηγική του και την τεχνολογία σε ανθρώπους που είναι 15 χρονών μέχρι 105 χρονών. Καταλάβετε επομένως πόσο καινοτόμο είναι και πόσο δύσκολο είναι να το ακολουθήσουν και τα άλλα μικρότερα κόμματα που δεν έχουν την ίδια βάση, το να μπορέσεις να λειτουργείς με σύγχρονους όρους management ένα παραδοσιακό πολιτικό οργανισμό.

Στην πέμπτη ερώτηση : *«Παρά τις κρίσιμες αλλαγές που υπέστησαν, η κεντρική ιδέα των κεντροδεξιών κομμάτων, στα οποία γίνεται η έρευνα με την παρούσα εργασία, παρέμεινε «αλώβητη»;»*

Ι.Σ. : Η κεντρική ιδεολογία κομμάτων δεν αλλάζει ποτέ γιατί παραμένει επίκαιρη. Δεν αλλάζει η ιδεολογία των κομμάτων, αλλά το πως αυτή επικοινωνείται στους πολίτες. Η κεντροδεξιά ιδεολογία είναι επίκαιρη το 2000, το 2010, το 2020. Προσαρμόζει τις πολιτικές τις στα δεδομένα της εποχής. Παραμένει αλώβητη και είναι σταθερή. Διευρύνει με κοινωνικά θέματα, τις πολιτικές της οι οποίες όμως δεν επηρεάζουν τον πυρήνα της ιδεολογίας της. Παραμένει ο ίδιος.

Στην έκτη ερώτηση : «Υπάρχει κάποια αλλαγή η οποία εμφάνισε ζημιά στο πολιτικό σύστημα των συγκεκριμένων χωρών; Εάν ναι πως κατάφερε το κάθε ένα από τα τρία πολιτικά κόμματα να κρατήσει την εμπιστοσύνη του με τον πολίτη;»

Ι.Σ. : Σε αυτήν την 20ετία και ειδικά από το 2008 και μετά όπου ήρθαν πολύ πιο δύσκολα χρόνια και στις 3 χώρες, υπήρξε ζημιά στο πολιτικό σύστημα και μεγάλη αλλαγή. Και στις 3 χώρες το πολιτικό σύστημα έπαψε να είναι διπολικό διότι υπήρχε η πολιτική του κεντροδεξιού πόλου και του κεντροαριστερού. Και στις 3 χώρες επικράτησε ο κεντροδεξιός πόλος γιατί προσαρμόστηκε καλύτερα στα δεδομένα της εποχής. Κατάφεραν να διατηρήσουν τον πυρήνα της ιδεολογίας τους αλλά να προσαρμοστούν και να υιοθετήσουν καλές πολιτικές από όλο το πολιτικό σύστημα, άρα δεν είχαν παρωπίδες, αυτό είναι και το μυστικό που τα κράτησε ζωντανά. Έτσι η CDU μπόρεσε να συγκυβερνήσει με τους δημοκρατικούς και τελικά να πάρει μεγάλο μέρος των ψηφοφόρων τους, η ΝΔ να συγκυβερνήσει με το ΠΑΣΟΚ και να πάρει μεγάλο μέρος των ψηφοφόρων του, και αντίστοιχα ο ΔΗΣΥ να παίρνει ψηφοφόρους όχι από την αριστερά αλλά από τα υπόλοιπα κόμματα του κέντρου, άλλους ψηφοφόρους οι οποίοι ανήκουν σε αυτά τα κόμματα, εντάχθηκαν εξολοκλήρου σε αυτά τα κόμματα και νιώθουν πλέον ότι μπορούν να φιλοξενοούνται σε αυτό. Οπότε η πολιτική ζημιά του συστήματος ναι μεν τα επηρέασε και τα συμπίεσε λίγο αλλά λόγω της παράδοσης τους και της ευελιξίας τους μπόρεσαν να κρατηθούν και να αποτελούν και πάλι τους μεγάλους πόλους στο κάθε πολιτικό σύστημα.

Στην έβδομη ερώτηση : «Με βάση τα όσα αναφέρθηκαν, τι πιστεύετε ότι θα έπρεπε να ερευνηθεί σε μια μελλοντική έρευνα;»

Ι.Σ. : Είναι πολύ σημαντικό να ερευνηθεί το κατά πόσο στη δεκαετία που ακολουθεί θα μπορέσουν να παίξουν τον ίδιο ρόλο οι ιδεολογίες εφόσον μιλάμε για διεύρυνση των πολιτικών και αν θα αλλοιωθούν οι ξεκάθαρες ιδεολογίες που υπάρχουν στο πολιτικό σύστημα και από την άλλη κατά πόσο τα πολιτικά συστήματα θα επηρεαστούν για να έχουν περισσότερες συγκυβερνήσεις, συνεργασίες ή όχι. Στη Γερμανία είναι πολύ πιο ώριμο το σύστημα σε αυτό.

ΦΜ.: Υπάρχει διαφορά σε σχέση με την Ελλάδα ή από την Κύπρο. Η Ελλάδα είναι πολύ πιο μπροστά ή συμβαδίζουν;

Ι.Σ. : Δε συμβαδίζουν, η Γερμανία είναι πολύ πιο μπροστά καθώς έχει παράδοση συνεργασιών, ακόμα και στο διπολικό της σύστημα αν και με πολύ αυστηρούς όρους. Όμως βλέποντας οι άλλες πλευρές ότι μπαίνουν ως δεύτερος ή τρίτος πόλος σε μια κυβέρνηση, αυτόματα στις επόμενες εκλογές καταποντίζονται, αυτό αλλάζει τα δεδομένα στη Γερμανία που είναι πολύ πιο μπροστά και κάνει πιο δύσπιστο το συγκυβερνήτη. Στην Ελλάδα, όπου το σύστημα δεν είναι συνηθισμένο σε συνεργασίες είναι πιο δύσκολο να γίνει, όμως μπορεί τα δεδομένα να μας αναγκάσουν και να χρειαστεί μεγάλη προσαρμογή του πολιτικού συστήματος για να έχει σταθερές κυβερνήσεις. Αυτή τη στιγμή αυτό που ισχύει για την Ελλάδα είναι ότι αφού δεν έγινε την προηγούμενη δεκαετία και δεν μπόρεσε να ευδοκιμήσει το σύστημα θα παραμείνει ως έχει. Στην Κύπρο με το προεδρικό σύστημα πρέπει πάντα να υπάρχει ένας Πρόεδρος που να έχει τη στήριξη ενός κόμματος αλλά εδώ μπορεί να έχει και ενός δεύτερου. Αλλά

το σύστημά τους το οποίο έχει διαφορετικές κοινοβουλευτικές εκλογές τους αναγκάζει να συνεργάζονται πάντα και τώρα και πολλά χρόνια τώρα σε επίπεδο κοινοβουλευτικού ελέγχου και ψήφισης νομοσχεδίου, άρα υπάρχει ένα μεικτό σύστημα.

Άρα η Ελλάδα είναι των άκρων αλλά η Κύπρος λόγω διαφορετικού συστήματος έχει συνεργασίες οι οποίες όμως δεν επηρεάζουν τον Αρχηγό του Κράτους, τον Πρόεδρο.

Απομαγνητοφώνηση Συνέντευξης

Κωνσταντίνος Κυρανάκης

–Βουλευτής Β3' Νοτίου Τομέα Αθηνών, Γραμματέας της Βουλής, πρώην αναπληρωτής εκπρόσωπος τύπου ΝΔ, πρώην Πρόεδρος της Νεολαίας του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος (YEPP) για δύο συνεχόμενες θητείες (2013-2017), Συμμετείχε στην καμπάνια του Jean-Claude Juncker, για την προεδρία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το 2014, Το 2014 συμμετείχε στο ευρωψηφοδέλτιο, Μέλος του International Republican Institute, Συνιδρυτής της πρωτοβουλίας BrainGain, για την επιστροφή της γενιάς του brain drain στην Ελλάδα.

πρώτη ερώτηση : *«Πως μετεξελίχθηκαν οργανωτικά τα ευρωπαϊκά κόμματα τα τελευταία 20 χρόνια;»*

Κ.Κ.: Η νέα δημοκρατία από το 2000 μέχρι και σήμερα, τα τελευταία 22 χρόνια δηλαδή, έχει αλλάξει 4 αρχηγούς, έχει υπάρξει 3 φορές στην κυβέρνηση και η βασική οργανωτική αλλαγή την οποία είδαμε να συμβαίνει στο τέλος της δεκαετίας 2000 δηλ. το 2009 ήταν να εκλέγεται ο πρόεδρος του κόμματος από τη βάση, από τα μέλη. Μέχρι τότε η εκλογή του γινόταν από το συνέδριο ήταν μια πιο κλειστή εκλογή δηλαδή η οποία αφορούσε λιγότερους ανθρώπους και η εκλογή του Αντώνη Σαμαρά το 2009 και του Κυριάκου Μητσοτάκη το 2016 -τέλη '15 '16- έγιναν από τη βάση με πολύ μεγάλη συμμετοχή κατά το οποίο οργανωτικά άλλαξε προτεραιότητες του κόμματος της νέας δημοκρατίας διότι πλέον τα μέλη, όλοι οι άνθρωποι δηλαδή οι οποίοι έρχονταν σε εκλογές για να ψηφίζουν για να συμμετέχουν στην εκλογή αρχηγού είχαν πλέον έναν πολύ συγκεκριμένο και ενεργό ρόλο. χαίρομαι λοιπόν που έγινε προσπάθεια και το 2009 αλλά και το 2016 να συνεχιστεί αυτή η συμμετοχή των μελών μέσα από διευρυμένες διαδικασίες και μετά την εκλογή αρχηγού δηλαδή έγιναν περισσότερες γραμματείες περισσότερα όργανα περισσότερες συνεδριάσεις περισσότερες ομάδες εργασίας ώστε τα μέλη και όσοι ήθελαν να είναι ενεργοί στο κόμμα της νέας δημοκρατίας μετά από αυτήν την οργανωτική αλλαγή να έχουν την ευκαιρία τους και μάλιστα το '16 ως αποτέλεσμα θα μπορούσε να πει κανείς της κοινωνικής ανάγκης για περισσότερη συμμετοχή των απλών ανθρώπων άνοιξε μια διαδικασία που λεγόταν μητρώο πολιτικών στελεχών ώστε να μπορούν να μπουνε απλοί άνθρωποι οι οποίοι δεν είχαν μέχρι τότε επαφή καθόλου με πολιτικό κόμμα, δεν είχαμε λάβει στο βιογραφικό τους καμία συμμετοχή σε πολιτικό κόμμα, να μπορούν να δηλώσουν ενδιαφέρον ότι θέλουν να είναι υποψήφιοι στις εθνικές και αυτοδιοικητικές εκλογές και αυτή είναι μια σημαντική αλλαγή. Τώρα σε επίπεδο οργάνωσης ένα πολύ μεγάλο κομμάτι είναι η επικοινωνία και η επικοινωνία έχει αλλάξει άρδην τα τελευταία 20 χρόνια σε όλες τις χώρες όχι μόνο στην Ελλάδα προφανώς στις αρχές του 2000 δεν υπήρχαν social media. Σήμερα οι εκλογές που έρχονται θα έχουν κατά βάση λίγο μεγαλύτερο το μεγαλύτερο κομμάτι του προϋπολογισμού του κόμματος νέας

δημοκρατίας για τις εκλογές θα δαπανηθεί -σχεδόν το μεγαλύτερο - θα δαπανηθεί στα social media. αυτό είναι τεράστια, γιγαντιαία οργανωτική αλλαγή στον τρόπο που ξοδεύει τον προϋπολογισμό δηλαδή σε εκλογές που έγιναν 2000 2004 ένα πολύ μεγάλο κομμάτι ήταν οι outdoor διαφημίσεις ήταν οι αφίσες στο δρόμο ήταν τα λεγόμενα billboards ήταν πράγματα τα οποία απαγορεύτηκαν αργότερα τα κόμματα αναγκάστηκαν να μπου σε άλλες πλατφόρμες και ψηφιακές το ίδιο και οι υποψήφιοι θα βλέπουμε μια τεράστια μετακίνηση των οργανωτικών ζητημάτων και των δαπανών υποψηφίων της νέας δημοκρατίας και του κόμματος βέβαια προς τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και συνολικά του ίντερνετ.

Στη δεύτερη ερώτηση : *«Παγκοσμιοποίηση, παγκόσμια οικονομική κρίση του 2008, ψηφιακή εποχή, το προσφυγικό κύμα του 2015, Covid-19, εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, αποτέλεσαν τις κρίσεις που άλλαξαν πολλές φορές το πολιτικό σκηνικό αλλά και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας ενός κόμματος. Η Νέα Δημοκρατία της Ελλάδας, η Χριστιανοδημοκρατική Ένωση της Γερμανίας και ο Δημοκρατικός Συναγερμός της Κύπρου υπέστησαν σημαντικές αλλαγές. Πως διαχειριστήκαν αυτές τις κρίσεις σε όρους ηγεσίας, προφίλ, εκλογικού σώματος και γενικότερου μετασχηματισμού του εξωτερικού τους περιβάλλοντος;»*

Κ.Κ.: Καταρχάς την παγκοσμιοποίηση δεν τη θεωρώ κρίση γιατί είναι μια πολύ γενική έννοια την εκλαμβάνει κανείς με πολύ διαφορετικούς όρους. Μπορεί να πει ότι η παγκοσμιοποίηση έχει φέρει τεράστιες δυνατότητες ας πούμε στο επίπεδο εμπορίου και αυτό έχει ανοίξει αγορές έχει δημιουργήσει οικονομική ανάπτυξη. Στη Γερμανία για παράδειγμα η παγκοσμιοποίηση είχε τεράστια οφέλη γιατί κατάφερε τη γερμανική βιομηχανία να την κάνει πολύ πιο προσιτή σε χώρες που ούτε καν θα μπορούσαν να τη προσεγγίσουν πριν λίγα χρόνια. Με την εκκίνηση και τη γιγάντωση οικονομικής κρίσης τα κεντροδεξιά κόμματα στην Ευρώπη εκείνη την εποχή ήταν κυρίαρχα, δηλαδή 2009 10 11 12. Η Νέα Δημοκρατία ήταν ίσως από τα ελάχιστα κομμάτια κεντροδεξιά που δεν ήταν σε κυβέρνηση εκείνη την εποχή. Το ΕΛΚ είχε 22 στις 27 κυβερνήσεις και άρα λοιπόν ήταν η κυρίαρχη μακράν πολιτική δύναμη. Είχε τον πρώτο της Κομισιόν, τον Πρόεδρο του κοινοβουλίου, όλους τους σημαντικούς αξιωματούχους της ΕΕ. Αυτό όμως στην πορεία της δεκαετίας του 2010 έως το 2020 άλλαξε δραματικά φτάσαμε το 2020 το ΕΛΚ να έχει 4 πρωθυπουργούς από 22, από 7 στους 4 και να είναι η μειοψηφία ουσιαστικά στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Και αυτό γιατί όλες οι κρίσεις που αναφέρετε άλλαξαν τη ρητορική όλων των κομμάτων. Δημιούργησαν νέα κόμματα, δημιούργησαν νέες ατζέντες. Εγώ θα δώσω μια πολύ μεγάλη κρίση και το μεταναστευτικό το οποίο έχει επηρεάσει δραματικά την Ευρώπη το 2017-2020. Το προσφυγικό κύμα είναι η πιο πολιτικοποιημένη κρίση από όλες αυτές, διότι αφείρεσε εκλογική επιρροή από τα κεντροδεξιά κόμματα, δημιούργησε πολύ μεγάλες πολύ μεγάλες αντιδράσεις του κόσμου στην αδράνεια των κομμάτων αυτών των συστημικών λεγομένων κομμάτων να πείσουν για τις πολιτικές τους και δημιούργησε μονοθεματικά κόμματα κυρίως στην ακροδεξιά τα οποία μπήκαν στα κοινοβούλια, κάποια μπήκαν και σε κυβερνήσεις και εξανάγκασαν πάρα πολλά κομμάτια της κεντροδεξιάς και το CDU και τη νέα δημοκρατία ίσως λιγότερο τον δημοκρατικό συναγερμό αλλά και πολλά άλλα κόμματα στην Ευρώπη όπως το γαλλικό συντηρητικό κόμμα του Σαρκοζί άλλοτε, το party popular, και πολλά άλλα να έχουμε μια κρίση ταυτότητας διότι είχαν απέναντί τους κόμματα τα οποία είχαν ακροδεξιά χαρακτηριστικά. Και αυτό έφερε άλλα κόμματα πιο κοντά στην πολιτική ενσωμάτωσης και είδαμε ας πούμε στο ανώτατο επίπεδο και να αξιοποιούν ακόμα ας πούμε και μετανάστες ή αλλοδαπούς μέσα στις μοναδικές δομές τους για να μπορέσουν να έρθουν πιο

κοντά ως πούμε σε αυτήν τη μία προσέγγιση αυτού του προβλήματος και άλλα κομμάτια τα οποία τράβηξαν μια πολύ πιο αυστηρή πολιτική εναντίον της ενσωμάτωσης και υπέρ της προστασίας των συνόρων, η οποία έφερε συνολικά το ΕΛΚ σε μια κρίση ταυτότητας, δηλ. το προσφυγικό ήταν ένα από τα βασικά debate, μια από τις βασικές αντιπαραθέσεις το 2010-2020 και συνεχίζει βέβαια και σήμερα. Ο covid προφανώς έφερε τεράστιες οργανωτικές αλλαγές, ως προς τον τρόπο που λειτουργούσε η οικονομία συνολικά αλλά και τα κόμματα τα οποία εξαναγκάστηκαν να δουλέψουν εξ αποστάσεως. Πράγμα αφύσικο για ένα κόμμα ειδικά για όσους είχαν να διεξάγουν εκλογές. Η Νέα Δημοκρατία δεν είχε εκλογές στο διάστημα του covid και για την Ελλάδα θεωρώ ότι η κρίση του covid-19 ήταν μια τεράστια ευκαιρία για να μπορέσει η Ελλάδα να κάνει ένα restart διότι η οικονομική κρίση η οποία για την Ελλάδα τελείωνε ουσιαστικά στις αρχές του covid τερματίστηκε σε επίπεδο δημοσιονομικών δεδομένων διότι όλοι οι όροι πρωτογενών πλεονασμάτων περί πολιτικής χρημάτων περί οικονομικών δημοσιονομικών υποχρεώσεων και άλλων. Το 2020 ήταν μια χρονιά επανεκκίνησης των χωρών της ευρωζώνης. Άρα λοιπόν για την Ελλάδα, αν αφαιρέσει κανείς το πολύ δυσάρεστο κομμάτι των θανάτων που ισχύει για άλλες χώρες είχαμε τεράστια ευκαιρία η Ελλάδα να ξαναχτίσει την οικονομία της από την αρχή σε στέρεες βάσεις χωρίς να έχει το στραγγαλισμό των δημοσιονομικών δεδομένων που τους επέβαλε η Ευρωπαϊκή Ένωση. Άρα λοιπόν για τη νέα δημοκρατία ήταν μια πολύ σημαντική θετική κατά τη γνώμη μου αλλαγή την περίοδο του covid συν του ότι επιτάχυνε την ψηφιοποίηση και σε επίπεδο υπουργείων του κόμματος αλλά και συνολικά στην κυβέρνηση ταύτισε την ψηφιακή επανάσταση σε επίπεδο κοινωνίας με την ατζέντα της νέας δημοκρατίας δηλαδή αν η ΝΔ ταυτίστηκε με το λεγόμενο ψηφιακό κράτος το οποίο στα επόμενα χρόνια θα φανεί πόσο θετικό είναι - ήδη φαίνεται - και άρα ο covid 19 κάπως έτσι επηρέασε τη νέα δημοκρατία. Σε ό,τι αφορά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία θα μείνω μόνο στην προφανή οικονομική επιρροή που έχει σε όλα τα κράτη η κεντροδεξιά και στην Ελλάδα και στην Ευρώπη έχει ένα πολύ μεγάλο πρόβλημα ταυτότητας αυτή τη στιγμή διότι και με τον covid 19 και με την ενεργειακή κρίση η οποία προκύπτει από τον πόλεμο αναγκάζεται να πάει σε πολιτικές στις οποίες δεν πιστεύει. Ποιες είναι αυτές; Είναι η μόνιμη επιδοματική πολιτική, η μόνιμη στήριξη από το κράτος κάποιων κοινωνικών και επαγγελματικών ομάδων, η αφύσικη λειτουργία της αγοράς ενέργειας και συνολικά των αγορών, οι οποίες επηρεάζονται από την κρίση με αποτέλεσμα να μην μπορεί να είναι πειστική ως προς την απελευθέρωση αυτών των οικονομικών πολιτικών και γενικώς η απελευθερωμένη αγορά δεν είναι μια δημοφιλής έννοια τα τελευταία 4 5 χρόνια ακριβώς διότι φάνηκε πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος του κράτους σε περίοδο τέτοιων κρίσεων. Θεωρώ λοιπόν ότι από δω και πέρα μιας και μιλάμε για όρους ηγεσίας προφίλ και εκλογικού σώματος και η οικονομική διαχείριση που έχουμε επιλέξει, θα οδηγήσει σε πολύ μεγάλη κρίση ταυτότητας και τη νέα δημοκρατία διότι έχει μπερδευτεί το εκλογικό σώμα με την έννοια του τι πολιτικές να επιλέξει στις επόμενες εκλογές, δεν ξέρει αν ψηφίζοντας κεντροδεξιά ή κεντροαριστερά επιλέγει μια οικονομικά φιλελεύθερη χώρα ή μια χώρα γεμάτη ως πούμε εξαρτημένη από επιδοματικές πολιτικές.

Στην τρίτη ερώτηση : «Σύμφωνα με την προσέγγιση *Strat.Tech.Man*, η οποία αφορά τη σύνθεση των διαστάσεων της Στρατηγικής, της Τεχνολογίας και του *Management*, πως πιστεύετε ότι διαμορφώθηκαν οι όροι αυτοί σε κάθε πολιτικό κόμμα;»

Η νέα δημοκρατία προσπάθησε να καινοτομήσει μετά την εκλογή στο 2010 ξανά από τη βάση του νέου αρχηγού, προσπαθεί να αξιοποιήσει την τεχνολογία και για να κάνει micro funding, να χρηματοδοτηθεί από πολλούς, να χρηματοδοτηθεί από τα μέλη με μικρά ποσά και με διαφάνεια κάτι το οποίο προφανώς είναι πιο πετυχημένο όταν υπάρχει μια προσδοκία από τον κόσμο υπάρχει ένα κύμα δημοφιλίας υπάρχει ο ενθουσιασμός της αρχής ενός νέου εγχειρήματος και σιγά σιγά πέφτει. Άρα λοιπόν αυτό είναι ένα βασικό challenge του πώς μπορεί σε επίπεδο management και τεχνολογίας να δημιουργήσουν ένα sustainable μοντέλο χρηματοδότησης που δεν θα εξαρτάται από τον ενθουσιασμό της αρχής, ένα κομμάτι είναι αυτό. Το δεύτερο είναι το λεγόμενο management των υποψηφίων, γιατί κακά τα ψέματα οι υποψήφιοι φέρνουν σε μεγάλο βαθμό τα εκλογικά αποτελέσματα. Είναι διαφορετικό να τρέχει ένας άνθρωπος σε όλη την Ελλάδα και διαφορετικό να τρέχουν 450. Άρα λοιπόν σε νομίζω ότι αυτό που άλλαξε και είδαμε μια προσπάθεια να γίνεται στη νέα δημοκρατία είναι το λεγόμενο μητρώο πολιτικών στελεχών το οποίο ξεκίνησε με πιο ουσιώδες, με πιο αισιόδοξες προοπτικές, δεν ευοδώθηκαν αρκετά στην πορεία κι αυτό διότι είναι μια αλλαγή η οποία χρειάζεται χρόνο, μια αλλαγή που χρειάζεται αλλαγή γενιάς και ενδεχομένως πάντως έκανε την προσπάθεια της να το καταφέρει. Επίσης απαγόρευσε εκ νέου τον δανεισμό του κόμματος το οποίο σε επίπεδο μάντζμεντ είναι μια σημαντική αλλαγή άρα λοιπόν πρέπει να βρει κι άλλους τρόπους χρηματοδότησης. Σε επίπεδο τεχνολογίας στο τελευταίο συνέδριο το 2022 αποφασίστηκε ο ψηφιακός μετασχηματισμός του κόμματος το οποίο σημαίνει ότι σε 10 χρόνια ενδεχομένως να έχουμε ένα πλήρως ψηφιοποιημένο κόμμα σε επίπεδο διαδικασιών ή καθημερινότητας, διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού κλπ.

Στην τέταρτη ερώτηση : *«Υπάρχει κάποιο κόμμα από τα προαναφερόμενα, το οποίο να έχει προβεί σε καινοτομία σε έναν από τους όρους: Στρατηγική, Τεχνολογία, Management;» (κοινή απάντηση με 5η)*

Στην πέμπτη ερώτηση : *«Παρά τις κρίσιμες αλλαγές που υπέστησαν, η κεντρική ιδέα των κεντροδεξιών κομμάτων, στα οποία γίνεται η έρευνα με την παρούσα εργασία, παρέμεινε «αλώβητη»;»*,

Κ.Κ.: Πολιτικά θεωρώ ότι όχι δεν έμεινε αλώβητη για τους 2 βασικούς λόγους που αναφέραμε πριν. Την προσφυγική κρίση η οποία διαχώρισε το πολιτικό σκηνικό και άλλα είναι ασαφές πλέον τι πιστεύουν για τα κεντροδεξιά κόμματα οι πολίτες και αν όλα έχουν μια ενιαία πολιτική ταυτότητα για παράδειγμα και το CDU στη Γερμανία έδωσε χώρο σε ένα πιο δεξιό κόμμα, το οποίο κράτησε μια άλλη γραμμή στο μεταναστευτικό την οποία όπως ασπάζονται πάρα πολλά μέλη του CDU. Άρα λοιπόν είδαμε έναν μετασχηματισμό στη Γερμανία και στην Ισπανία και στη Γαλλία. Στη ΝΔ όχι τόσο γιατί κατάφερε να παραμένει πολυσυλλεκτικό κόμμα και να ενώσει φωνές από την δεξιά στο κέντρο με επιτυχία. Το δεύτερο κομμάτι είναι η οικονομική πολιτική που ακολουθείται έχουμε φύγει πλέον τα τελευταία 4 χρόνια και είμαστε σε μια μη προσωρινή κατάσταση δηλαδή έχουμε φύγει από την διαχείριση κρίσης διότι μια κατάσταση όπου διαχειρίζεται για 3 4 χρόνια παύει να είναι προσωρινή και παύει να είναι διαχείριση κρίσης. Είναι μια μόνιμη πολιτική επιλογή. Οι οικονομικές πολιτικές για τη διαδρομή των κομμάτων που είναι στην κυβέρνηση χαρακτηρίζονται σε μεγάλο βαθμό από ανελεύθερες οικονομικές πολιτικές δηλαδή τις επαγγελματικές άρα λοιπόν δεν έμεινε αλώβητη. Συν του ότι και βλέπουμε και σε κοινωνικό επίπεδο σε κοινωνικές πολιτικές αρκετές αλλαγές όπως για παράδειγμα η ΛΟΑΤΚΙ ατζέντα την οποία βλέπουμε να υιοθετείται εν μέρει από κεντροδεξιά κόμματα.

Στην έκτη ερώτηση : «Υπάρχει κάποια αλλαγή η οποία εμφάνισε ζημιά στο πολιτικό σύστημα των συγκεκριμένων χωρών; Εάν ναι πως κατάφερε το κάθε ένα από τα τρία πολιτικά κόμματα να κρατήσει την εμπιστοσύνη του με τον πολίτη;»

Κ.Κ.: Εμφάνισε ζημιά και νομίζω ότι η μεγαλύτερη ζημιά αν θέλουμε να πάμε και ένα βήμα παρακάτω συνολικά στο πολιτικό σύστημα με την εμφάνιση νέων μονοθεματικών είτε στα δεξιά είτε στα αριστερά είναι ότι πλέον δεν είναι σαφείς οι επιλογές που έχει ο κόσμος στο πολιτικό σύστημα. Δεν είναι σαφείς οι διαφορετικές γραμμές σε σύγκριση με παλιότερα για να μπορεί ο κόσμος να επιλέξει αν θέλει τη μια πολιτική ή την άλλη. Να θέλει μια πολιτική ας πούμε σε οικονομικό επίπεδο, σε κοινωνικό επίπεδο, σε επίπεδο μεταναστευτικού, προστασίας του περιβάλλοντος; Όλα αυτά δεν είναι σαφή γιατί υπάρχει αυτή η κρίση ταυτότητας η οποία ενισχύεται κάθε φορά που κάνουμε συγκυριακή διαχείριση κρίσεων άρα θεωρώ ότι έχει γίνει ζημιά στο πολιτικό σύστημα συνολικά ανεξαρτήτως του τι θέση έχει λάβει ο καθένας. Δημοκρατία έχουμε και ο καθένας το κάθε κόμμα μπορεί να λαμβάνει τη θέση που πιστεύει. Μακροπρόθεσμα όμως αυτό θα κάνει ζημιά και θα δημιουργήσει τεκτονικές αλλαγές στους πολιτικούς χώρους θα έχουμε δηλαδή διαφορετικές ονοματοδοσίες στο τι σημαίνει δεξιά, αριστερά και λοιπά.

Αν αυτό επηρεάζει και την εμπιστοσύνη, ναι την επηρεάζει την εμπιστοσύνη. Η ασάφεια και η αοριστία έχει επηρεάσει την εμπιστοσύνη άρα λοιπόν θεωρώ ότι το βασικό που μπορεί να κάνει το κάθε κόμμα και σε μεγάλο βαθμό πιστεύω το κάνει η νέα δημοκρατία είναι να χτίσει εμπιστοσύνη μέσω της αξιοπιστίας. Δηλαδή ανεξαρτήτως της ιδεολογίας που κατατάσσει μια πολιτική αν υποσχεθείς α να υλοποιήσεις α. Και επειδή πολύς κόσμος το βασικό που θέτει ας πούμε ως κριτήριο εμπιστοσύνης προς έναν υποψήφιο προς ένα πολιτικό κόμμα είναι η αξιοπιστία του θεωρώ ότι ανεξαρτήτως εφαρμοζόμενων οικονομικών πολιτικών από τη στιγμή που υπόσχεται κάτι πρέπει να το υλοποιήσει και σε αυτό νομίζω ότι η νέα δημοκρατία τα τελευταία χρόνια έχει χτίσει σημαντικό πολιτικό κεφάλαιο. Επιστημονικά μιλώντας και όχι πολιτικά αν πάρει κανείς τις βασικές προεκλογικές υποσχέσεις, οι οποίες ήταν οι ναυαρχίδες στις οποίες πήρε λαϊκή εντολή να κυβερνήσει πάνω από το 60% τις έχει υλοποιήσει και αυτό είναι μια πολύ σημαντική αλλαγή σε σχέση με παλιότερα.

Στην έβδομη ερώτηση : «Με βάση τα όσα αναφέρθηκαν, τι πιστεύετε ότι θα έπρεπε να ερευνηθεί σε μια μελλοντική έρευνα;»

Κ.Κ.: Επέμεινα πολύ σε αυτή τη συνέντευξη και νομίζω ότι έχει νόημα να ερευνηθεί περαιτέρω αυτή η κρίση ταυτότητας και η αλλαγή σε επίπεδο επιλεγμένων πολιτικών που εφαρμόζονται. Κατά πόσο αυτές αν γυρνούσαμε το χρόνο πίσω θα είχαν διαφορετικό αποτέλεσμα, θα ήταν πιο συστρατευμένες με την ιδεολογία και την πολιτική ταυτότητα που είχαν τα κόμματα αυτά στις αρχές του 2010 ας πούμε ή του 2000 δηλαδή το πρώτο μισό αυτής της εικοσαετίας που ερευνούμε. Θεωρώ όμως ότι σε μεγάλο βαθμό αντικείμενο έρευνας πρέπει να είναι τι προσδοκίες έχει ο πολίτης από τα κόμματα της εικοσαετίας που έρχεται δηλαδή αν όλα αυτά που συζητάμε και είναι αντικείμενο έρευνας στην παρούσα συζήτηση ανταποκρίνονται και στις ανάγκες για τον πολίτη και τον ψηφοφόρο. Γιατί χωρίς ψηφοφόρους δεν υπάρχουν κόμματα και τα κόμματα υπάρχουν για να εκφράζουν αυτούς. Θεωρώ ότι

είναι εντελώς άλλες οι προσδοκίες που είχε ο ψηφοφόρος του 2000-2020 και προφανώς θα δούμε κάτι πολύ διαφορετικό μέχρι το 2030. Άρα προτείνω να ερευνηθεί αυτό σε μια μελλοντική έρευνα.

Απομαγνητοφώνηση Συνέντευξης

Marian Went

–Μέλος της Bundestag στις γερμανικές ομοσπονδιακές εκλογές του 2013, εκπροσωπώντας τη Βόρεια Σαξονία. Μέλος της Επιτροπής Αναφορών και της Επιτροπής Εσωτερικών Υποθέσεων. Από το 2018 ήταν επίσης μέλος της Επιτροπής Ελέγχου Ακουστικής Επιτήρησης Ιδιωτικής Κατοικίας. Εισηγητής της κοινοβουλευτικής του ομάδας για τον πολιτικό εξτρεμισμό και την ασπίδα προστασίας της ιδιωτικής ζωής ΕΕ-ΗΠΑ. Μέλος της Γερμανοϊταλικής Κοινοβουλευτικής Ομάδας Φιλίας, της Γερμανικής Κοινοβουλευτικής Ομάδας Φιλίας για τις Σχέσεις με τα Κράτη της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και του Κοινοβουλευτικού Κύκλου Φίλων Βερολίνου-Ταϊπέι.

The first question is how the European parties have responded so far to the

21st century crises? Was there a homogeneous reaction or were there any

diverging reactions, answers, or independent political behavior in order to deal

with specific problems such as Globalization, the global financial crisis of 2008,

the digital age, the refugee wave of 2015, Covid-19, and Russia's invasion of

Ukraine? The EPP was generally disciplined or there was a kind of freedom

among its members in their political choices?

M.V.: I would say especially the COVID-19 crisis has brought the European states more closer together. In the first days and weeks of the COVID-19 crisis, on february and on the beginning of March we saw individual and just state-based decisions by the Member States, closing borders, taking decisions. In the question of healthcare, any question of fighting pandemic in the economic questions if we work together. This mood with the idea came to mind after no occurrence, especially in Germany. We don't get we don't get lorry drivers from Poland, we don't get our material from Italy, we don't get our stuff everywhere from Europe. So they have noticed that all the European states are so much interconnected. Due to the COVID-19 crisis where everything was closed right now, but everyone came to the came to the end and said OK, you know, we have to cooperate and we have to open the border and we have to leave it open. So I think in generally the COVID-19 prices brought the European parties together and especially in BP and if I may add, we have seen in the deep in this especially in this city family. But there has been an idea to be very strong and very focused on the treaties and European treaties, says. Everyone has to take responsibility for their own budget. There is no possibility for a bailout. That's why we had these huge debates about the question of the Greek state debt crisis from 10 to 12 to 14, remember? And we had a huge debate, and we had a huge reactions in

Germany. We implemented laws that the Bundestag has to vote over every trunk, over every transfer which has to be given, which has been given to Greece at the time. And that the COVID-19 question came out and the question, OK, how can we build up a European recovery fund? Paid recovery. Repaid by by common debts. There was no question like this, like we had a progression of Greek debt crisis or Spain or Portugal at the time, the ESM, European Stability, Stability Mechanism. So there has been a change in the thinking, not just in the European level in general, also in the EPP and especially in my party in the city, would that we need common European solution. And that means partly. And concrete also. A common. European debt, where every country is responsible, not for the depth of the other, but to take, to give the European Commission and the European Union responsibility to take on that, to pay a recovery fund and every country guarantees the amount of money which he's representing SGP to European Union. This has been, this has been a new thinking and a new idea, and this is maybe a new step in the 21st century of corporation in European Union.

Μετάφραση

Θα έλεγα ότι ειδικά η κρίση του COVID-19 έχει φέρει τα ευρωπαϊκά κράτη πιο κοντά μεταξύ τους. Τις πρώτες μέρες και εβδομάδες της κρίσης COVID-19, τον Φεβρουάριο και στις αρχές Μαρτίου είδαμε μεμονωμένες και δίκαιες κρατικές αποφάσεις από τα κράτη μέλη, κλείσιμο συνόρων, λήψη μέτρων. Στο ζήτημα της υγειονομικής περίθαλψης, σε οποιοδήποτε ζήτημα καταπολέμησης της πανδημίας στα οικονομικά ζητήματα αν συνεργαστούμε μπορούμε να διαχειριστούμε την κρίση. Σε αυτό το πλαίσιο κινηθήκαμε, ειδικά στη Γερμανία. Δεν παίρνουμε οδηγούς φορτηγών από την Πολωνία, δεν παίρνουμε το υλικό μας από την Ιταλία, δεν παίρνουμε τα πράγματά μας από οπουδήποτε στην Ευρώπη. Παρατήρησαν λοιπόν ότι όλα τα ευρωπαϊκά κράτη είναι τόσο πολύ διασυνδεδεμένα. Λόγω της κρίσης του COVID-19, όλα ήταν κλειστά, αλλά όλοι έφτασαν στο τέλος και είπαν OK, ξέρετε, πρέπει να συνεργαστούμε και πρέπει να ανοίξουμε τα σύνορα και πρέπει να τα αφήσουμε ανοιχτά. Πιστεύω λοιπόν ότι ο COVID-19 έφερε κοντά τα ευρωπαϊκά κόμματα και ειδικά στο ΕΛΚ και αν μπορώ να προσθέσω, το έχουμε δει βαθιά σε αυτό ειδικά σε αυτήν την οικογένεια της πόλης. Αλλά υπήρξε μια ιδέα να είμαστε πολύ ισχυροί και πολύ επικεντρωμένοι στις συνθήκες και συγκεκριμένα στις ευρωπαϊκές συνθήκες. Ο καθένας πρέπει να αναλάβει την ευθύνη του προϋπολογισμού του. Δεν υπάρχει δυνατότητα διάσωσης. Γι' αυτό είχαμε αυτές τις τεράστιες συζητήσεις για το ζήτημα της κρίσης του ελληνικού κρατικού χρέους από τις 10 έως τις 12 έως τις 14, θυμάστε; Και είχαμε μια τεράστια συζήτηση, και είχαμε τεράστιες αντιδράσεις στη Γερμανία. Εφαρμόσαμε νόμους που πρέπει να ψηφίσει η Bundestag για κάθε απόφαση, για κάθε μεταφορά που πρέπει να δοθεί, που είχε δοθεί στην Ελλάδα τότε. Και που ήρθε η ερώτηση για τον COVID-19 και η ερώτηση, εντάξει, πώς μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα ευρωπαϊκό ταμείο ανάκαμψης; Πληρωμένη απάντηση. Εξοφλούνται από κοινά χρέη. Δεν υπήρχε θέμα σαν αυτό, σαν να είχαμε μια εξέλιξη της ελληνικής κρίσης χρέους ή της Ισπανίας ή της Πορτογαλίας εκείνη την εποχή, του ESM, της Ευρωπαϊκής Σταθερότητας, του Μηχανισμού Σταθερότητας. Επομένως, υπήρξε μια αλλαγή στη σκέψη, όχι μόνο σε ευρωπαϊκό επίπεδο γενικά, επίσης στο ΕΚ και ειδικά στο κόμμα μου, εάν χρειαζόμαστε κοινή ευρωπαϊκή λύση. Και αυτό σημαίνει εν μέρει ένα κοινό. Ευρωπαϊκό χρέος, όπου κάθε χώρα είναι υπεύθυνη, όχι για το βάθος της άλλης, αλλά για να αναλάβει, να δώσει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στην Ευρωπαϊκή Ένωση την ευθύνη να το αναλάβουν, να πληρώσει ένα ταμείο ανάκαμψης και κάθε

χώρα να εγγυάται το χρηματικό ποσό που εκπροσωπεί το SGP στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό ήταν μια νέα σκέψη και μια νέα ιδέα, και αυτό είναι ίσως ένα νέο βήμα στον 21ο αιώνα της εταιρικής σχέσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

The second question is Globalization, the global financial crisis of 2008, the digital age, the refugee wave of 2015, Covid-19, and Russia's invasion of Ukraine, were the crises that changed the political scene many times and the way a party is organized and operated. How did EPP manage these crises regarding leadership, the decision making, the profile, the electorate, and more general transformation of their external environment?

M.V.: did the main problem is that the EPP ask a question what are we for myself I think there's not answered if he prepares Christian democratic oriented party if it's a left is the center right movement it is more an organizational platform of 45 different varieties of the member states and it is from my perspective now hard to find really common position on different fields I think there is no better maybe one current position with EPP against Russia but now we come to China we have a common position on the question of China we have a community position regarding China buys part of our critical infrastructure I think there is a little difference between. I'm afraid and did you Germany even maybe the in France and now keep in mind that maybe or but it's probably has been member. So there's huge range of EPP and still we haven't focused and positioned ourselves what we are thinking about maybe what to do with Italy the biggest center right parties in Italy legally turning on this infertility are not in EPP but parts of the league are parts of the Christian democratic. And set the right wing views to what two of them and business now what we have expect from metro expect that maybe the upcoming elections is a good point to really identify composition to really talk about the common idea because the difference is to be Green Party or the Social Democratic Party. We don't have a so common idea we are just more they came from corporation healers to cooperation between Christian democratic and central right-wing parties in Europe energy welcome the next position but then we're struggling a little bit maybe OK. the domain problem that's the question the Epp is what we are. The Christian democratic party left sent right movement is more organization platform we have different positions in different fields. We have a common position about some statements but we have different states between nea demokratia, cdu, party popular in France the biggest central in European upcoming elections is a really good point. We talk about the common idea. The social democratic parties do not have common ideas or became with corporation to right and left, freedom of people, Cristian identity party and the corporation for better EU to identify positions between parties immigration, finance, energy.

Μετάφραση

μήπως το κύριο πρόβλημα είναι ότι το ΕΛΚ κάνει μια ερώτηση τι κόμμα είμαστε, νομίζω ότι δεν έχει απαντηθεί εάν προετοιμάζει το χριστιανοδημοκρατικό κόμμα αν είναι αριστερό με κεντροδεξιό κίνημα, ή αν είναι περισσότερο μια οργανωτική πλατφόρμα 45 διαφορετικών μελών και είναι από την άποψή μου τώρα δύσκολο να βρεθεί πραγματικά κοινή θέση σε διαφορετικά πεδία, νομίζω ότι δεν υπάρχει καλύτερη, ίσως μία τρέχουσα θέση με το ΕΛΚ εναντίον της Ρωσίας. Αλλά τώρα ερχόμαστε στην Κίνα, έχουμε μια κοινή θέση για το ζήτημα της Κίνας, έχουμε μια θέση της κοινότητας σχετικά με το γεγονός ότι η Κίνα αγοράζει μέρος της κρίσιμης υποδομής μας. Νομίζω ότι υπάρχει μια μικρή διαφορά. Ακόμα δεν έχουμε επικεντρωθεί και δεν έχουμε τοποθετηθεί τι σκεφτόμαστε ή τι να κάνουμε με την Ιταλία τα μεγαλύτερα κεντροδεξιά κόμματα στην Ιταλία. Αυτό που περιμένουμε στις επερχόμενες εκλογές είναι ένα καλό σημείο για να προσδιορίσουμε πραγματικά την κοινή ιδέα, επειδή η διαφορά είναι να είστε Πράσινο Κόμμα ή Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα, δεν έχουμε τόσο κοινή ιδέα, απλώς προήλθαν από τη συνεργασία μεταξύ χριστιανοδημοκρατικών και κεντροδεξιών κόμματος.

Τα σοσιαλδημοκρατικά κόμματα δεν έχουν κοινές ιδέες ή έγιναν στην πορεία δεξιά και αριστερά, προσδιορίζοντας τις ιδέες τους στην ελευθερία των ανθρώπων, στο κόμμα χριστιανικής ταυτότητας αλλά ακόμα περισσότερο να προσδιορίσουν τις θέσεις μεταξύ των κομμάτων σχετικά με τη μετανάστευση, την οικονομία, την ενέργεια.

Let's turn now to CDU,

➤ according to a new scientific approach, the evolution of political organizations

is evaluated according to their strategy, technology, and management., what

is your opinion concerning the CDU in this regard?

M.V.: it's it was known opposition and after 16 years of Angela Merkel we have to revive, or we have to reinvent ourselves to fight. we talk about what we looked at the party how can we organize the party very more efficiently how could we develop our campaigning our questions how we work and finding more in a digital way OK question really facing about and now talk about because we haven't talked about before because if we just repeal we're the party have to transfer that's the only goal we have keep the shirt from it but we don't have we don't have to translate more so we have to use and we are still on we develop new strategy with putting in the questions of digitalization technology and the new program and the new idea how to rerun the party and therefore we have new Commission.

After 16 years with Angela Merkel we have to organize the party, we have to develop our campaign, we develop new strategy, new program, new ideas.

Μετάφραση

Μετά από 16 χρόνια Άνγκελα Μέρκελ ή πρέπει να αναβιώσουμε ή πρέπει να επανεφεύρουμε τους εαυτούς μας για να πολεμήσουμε. Μιλάμε για το πώς μπορούμε να οργανώσουμε το κόμμα πολύ πιο αποτελεσματικά. Πώς θα

μπορούσαμε να το αναπτύξουμε, να κάνουμε εκστρατείες για τις ερωτήσεις μας, για το πώς δουλεύουμε και να βρίσκουμε περισσότερα με ψηφιακό τρόπο. Πρέπει να χρησιμοποιήσουμε όσα εφόδια έχουμε και να συνεχίσουμε, να αναπτύσσουμε νέα στρατηγική με την τοποθέτηση των ερωτημάτων της τεχνολογίας ψηφιοποίησης και του νέου προγράμματος.

Μετά από 16 χρόνια με την Angela Merkel, πρέπει να οργανώσουμε το κόμμα, πρέπει να αναπτύξουμε την εκστρατεία μας, να αναπτύξουμε νέα στρατηγική, νέο πρόγραμμα, νέες ιδέες.

➤ *Was there any kind of "surprise" or innovative strategy at the CDU in the 21st*

century?

M.V.:

For lunch trying to phrase the challenges without any ideological ideas to say OK we need energy how can we get it OK it's to find some way we want to protect our planet we have to reduce the number of emissions OK let's work on it with a very practical way so I would expect my party to have a realistic and pragmatic position on all the fields in the daily life this also worked what do people expect and work every time the people have voted for the city or because they have a realistic and many solutions for concrete daily life program throughout the ideologically without I'll just focus just on one position or one point it should have different possibilities in mind and this is a strategy which we should go on there to keep out threat to be a party of freedom, Christian democratic party, we tried to face the challenges, ideological challenges and to find some way to protect, to be realistic and pragmatic position all the fields. The people vote CDU because it's realistic and pragmatic solution.

μετάφραση

Προσπαθώντας να διατυπώσουμε τις προκλήσεις χωρίς ιδεολογικές παρωπίδες χρειαζόμαστε ενέργεια για το πώς μπορούμε να βρούμε κάποιον τρόπο να προστατεύσουμε τον πλανήτη μας, όπως για το ότι πρέπει να μειώσουμε τον αριθμό των εκπομπών. Πρέπει να δουλέψουμε με πολύ πρακτικό τρόπο. Οπότε θα περίμενα από το κόμμα μου να έχει μια ρεαλιστική θέση σε όλα τα πεδία της καθημερινής ζωής. πολλές λύσεις για συγκεκριμένο πρόγραμμα καθημερινής ζωής χωρίς να επικεντρωθούμε μόνο σε μια θέση ή ένα σημείο που θα πρέπει να έχει διαφορετικές δυνατότητες στο μυαλό και αυτή είναι μια στρατηγική που πρέπει να συνεχίσουμε για να κρατήσουμε μακριά την απειλή και να είμαστε το κόμμα της ελευθερίας, να αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις, τις ιδεολογικές προκλήσεις και να είμαστε ρεαλιστές και πραγματιστές ώστε να τοποθετούμαστε σε όλα τα πεδία. Ο λαός ψηφίζει CDU επειδή είναι ρεαλιστική λύση.

Απομαγνητοφώνηση Συνέντευξης

Μιλτιάδης Βαρβιτσιώτης

– Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών Ελλάδας με αρμοδιότητα τα Ευρωπαϊκά θέματα της χώρας από το 2019 έως σήμερα, βουλευτής στην Περιφέρεια της Β' Αθηνών από το 2000 έως σήμερα, (2003) Υπεύθυνος τομέα Ναυτιλίας Νέας Δημοκρατίας, (2005) Υπεύθυνος τομέα Ανάπτυξης Νέας Δημοκρατίας, (2006) Αναπληρωτής κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος Νέας Δημοκρατίας, (2008) Πρόεδρος της Διαρκούς Επιτροπής Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων της Βουλής, (2009) Υφυπουργός Εξωτερικών με αρμοδιότητα την οικονομική διπλωματία και την αναπτυξιακή βοήθεια, (2013) Υπουργός Ναυτιλίας και Αιγαίου, (2018) Αντιπρόεδρος του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του Συμβουλίου της Ευρώπης

πρώτη ερώτηση : *«Πως μετεξελίχθηκαν οργανωτικά τα ευρωπαϊκά κόμματα τα τελευταία 20 χρόνια;»*

Μ.Β.: Τα τελευταία 20 χρόνια διαρραγήκανε τα παραδοσιακά κόμματα και έχουν μπει νέες πολιτικές μονάδες όπως το Renew ένα κόμμα που καλύπτει ένα χώρο των φιλελευθέρων, κεντρώων, μεταρρυθμιστών στην Ευρώπη έχει ακουμπήσει στις παρυφές της σοσιαλδημοκρατίας και της κεντροδεξιάς, της παραδοσιακής κεντροδεξιάς. Έχουμε μια ανάπτυξη της άκρας δεξιάς και του εθνικιστικού λόγου και παράλληλα έχουμε μια ανάπτυξη των πρασίνων κινημάτων. Έχουν αλλάξει τα ίδια τα κόμματα. Στο εσωτερικό οργανωτικό τους πλαίσιο δεν ξέρω πόσο έχουν αλλάξει με εξαίρεση τις ιντερνετικές καμπάνιες και τα social media.

Φ.Μ.: Έχει ενισχυθεί η εξωστρέφεια τους.

Μ.Β.: Είναι η εξέλιξη της τεχνολογίας. Πριν από 20 χρόνια ήσουν της μόδας να έχεις ιστοσελίδα. Πριν 10 χρόνια και λίγο παραπάνω ξεκινήσαμε να έχουμε την παρουσία μας στο Facebook. Και τώρα τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν υποκαταστήσει σχεδόν όλα τα μέσα. Είναι πρώτα σε μορφή πολιτικής παρέμβασης από ένα έντυπο ή τηλεοπτικό μέσο.

Στη δεύτερη ερώτηση : *«Παγκοσμιοποίηση, παγκόσμια οικονομική κρίση του 2008, ψηφιακή εποχή, το προσφυγικό κύμα του 2015, Covid-19, εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, αποτέλεσαν τις κρίσεις που άλλαξαν πολλές φορές το πολιτικό σκηνικό αλλά και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας ενός κόμματος. Η Νέα Δημοκρατία της Ελλάδας, η Χριστιανοδημοκρατική Ένωση της Γερμανίας και ο Δημοκρατικός Συναγερμός της Κύπρου υπέστησαν σημαντικές αλλαγές. Πως διαχειριστήκαν αυτές τις κρίσεις σε όρους ηγεσίας, προφίλ, εκλογικού σώματος και γενικότερου μετασχηματισμού του εξωτερικού τους περιβάλλοντος;»*

Μ.Β.: Δεν υπήρχε κάποιος συγκεκριμένος τρόπος διαχείρισης. Όσον αφορά το ΕΛΚ, με εξαίρεση την εισβολή στην Ουκρανία όλα τα άλλα τα διαχειρίστηκε το CDU όντας στην εξουσία με ένα συγκεκριμένο τρόπο, με τη Μέρκελ, με μία δογματική αντίληψη. Με ένα έντονο στοιχείο πραγματισμού. Εμείς αλλάξαμε 3-4 ηγεσίες σε αυτές τις κρίσεις. Σε κάποιες από αυτές υπεστήκαμε πολύ σοβαρές απώλειες όπως η οικονομική κρίση και άλλες όπως η διαχείριση του covid-19 που μας έδωσε πολύ σημαντικό δημοσκοπικό προβάδισμα. Άρα δεν υπάρχει ένα pattern πάνω σε

αυτά τα πράγματα. Άρα από όλες αυτές τις κρίσεις, μια θεωρώ ότι είναι πιο σημαντική γιατί θέτει ένα κάθετο τρόπο ορισμού του πολιτικού σκηνικού, το θέμα του προσφυγικού. Αυτό είναι ένα devise edition μέσα στην ΕΕ, στις κοινωνίες και στα κόμματα. Τελικά τα κεντροδεξιά κόμματα καταλήξαν να στηρίζουν την πιο σκληρή αντιμετώπιση του προσφυγικού γιατί είδαν ότι όσο νερώνουν το κρασί τους προς το δόγμα ασφάλειας και σκληρών συνόρων, όπου ουσιαστικά ενισχύουν την κεντροδεξιά και υπηρετούν το αφήγημα της κεντροαριστεράς.

Στην τρίτη ερώτηση : *«Σύμφωνα με την προσέγγιση Stra.Tech.Man, η οποία αφορά τη σύνθεση των διαστάσεων της Στρατηγικής, της Τεχνολογίας και του Management, πως πιστεύετε ότι διαμορφώθηκαν οι όροι αυτοί σε κάθε πολιτικό κόμμα;»*

Στην τέταρτη ερώτηση : *«Υπάρχει κάποιο κόμμα από τα προαναφερόμενα, το οποίο να έχει προβεί σε καινοτομία σε έναν από τους όρους: Στρατηγική, Τεχνολογία, Management;»*

Στην πέμπτη ερώτηση : *«Παρά τις κρίσιμες αλλαγές που υπέστησαν, η κεντρική ιδέα των κεντροδεξιών κομμάτων, στα οποία γίνεται η έρευνα με την παρούσα εργασία, παρέμεινε «αλώβητη»;»*,

Μ.Β.: Προετάχθη το εθνικό από το ευρωπαϊκό διακύβευμα. Δηλαδή το εθνικό κίνημα είναι πιο ισχυρό από το ευρωπαϊκό. Μη ξεχνάμε ότι οι κεντροδεξιές δυνάμεις είναι αυτές που έδωσαν τη ψήφο εμπιστοσύνης στην Ευρώπη, χωρίς να χάσουν την ευρωπαϊκή τους στρατηγική.

Στην έκτη ερώτηση : *«Υπάρχει κάποια αλλαγή η οποία εμφάνισε ζημία στο πολιτικό σύστημα των συγκεκριμένων χωρών; Εάν ναι πως κατάφερε το κάθε ένα από τα τρία πολιτικά κόμματα να κρατήσει την εμπιστοσύνη του με τον πολίτη;»*

Μ.Β.: Και τα τρία υπέστησαν ζημία. Όσον αφορά τη ΝΔ, υπέστη τη ζημία με την δεινή εκλογική ήττα το 2015. Μέσα στον εκλογικό κύκλο κινήθηκαν και το γεγονός ότι δεν κατέρρευσαν είναι το σημαντικό. Όπως συνέβη με την κεντροδεξιά στη Γαλλία η οποία έχασε την εκπροσώπηση της. Νομίζω ότι οι βαθύτερες πολιτικές ρίζες της κεντροδεξιάς στο εκλογικό σώμα είναι αυτές που διατήρησαν τον πυρήνα γιατί ταυτίζονται με τις ανάγκες του μέσου πολίτη.

Στην έβδομη ερώτηση : *«Με βάση τα όσα αναφέρθηκαν, τι πιστεύετε ότι θα έπρεπε να ερευνηθεί σε μια μελλοντική έρευνα;»*

Μ.Β.: Πολύ πιο στοχευμένη, τουλάχιστον προς ένα γεγονός, καθώς είναι διαφορετική η εισβολή στην Ουκρανία, διαφορετικός ο covid-19, διαφορετικό το προσφυγικό κύμα του '15 που ακόμα βασανίζει, όπως και η οικονομική κρίση που έζησε η Ελλάδα και η Κύπρος αλλά δεν έζησε η Γερμανία.

Βιβλιογραφικές αναφορές - Πηγές

- *Aktuelles*. CDU Deutschlands. (n.d.). Retrieved November 8, 2022, from <https://www.cdu.de/aktuelles>
- *Christlich Demokratische union deutschlands*. Christlich Demokratische Union Deutschlands. (n.d.). Retrieved November 8, 2022, from <https://www.cdu.de/ueber-uns/geschichte-der-cdu>
- Chyrkov, O. (2022). The Concept of Ethnocultural Development of Ukrainian Society (1991—2022) in the Context of the Escalation of the Russian-Ukrainian War. *Ukrainian Studies*, 2(83), 8–25. [https://doi.org/10.30840/2413-7065.2\(83\).2022.261174](https://doi.org/10.30840/2413-7065.2(83).2022.261174)
- CNN business (2018). ανακτήθηκε 13 Νοεμβρίου 2021, από <https://edition.cnn.com/2018/09/30/investing/bear-stearns-2008-crisis-jimmy-cayne/index.html>
- CNN Greece, 2017, Νέα δημοσκόπηση: 17 μονάδες η διαφορά ΝΔ-ΣΥΡΙΖΑ <https://www.cnn.gr/politiki/story/71722/nea-dimoskopisi-17-monades-i-diafora-nd-syriza>
- COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN COUNCIL (2008). COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES. Brussels. Available at: https://ec.europa.eu/economy_finance/publications/pages/publication13504_en.pdf
- dmtrisl. (2019, May 21). *Παπαχελάς Φάκελοι Πως Φτάσαμε στο μνημόνιο [μέρος 3]*. YouTube. Retrieved November 28, 2022, from <https://www.youtube.com/watch?v=9KsVyEcvPco>
- Dr. Md Kamrul Hasan, M.M. Abdullah Al Mamun Sony and Dr. Tuhin Roy (November 2021), *Imagining the post – pandemic future: covid-19, social change and society 5.0*, Conference: The Sixth Annual Conference on Social Research in Bangladesh Retrieved November 5, 2022, from https://www.researchgate.net/publication/355959988_Imagining_the_post-pandemic_future_Covid-19_social_change_and_Society_50
- Euronews 2021, Κύπρος: Περισσότερες από 7,000 αιτήσεις ασύλου μέσα στο 2020, ανακτήθηκε 2 Οκτωβρίου από <https://gr.euronews.com/2021/02/04/kypros-perissoteres-apo-7000-aitiseis-asyλου-mesa-sto-2020-prosfyges-metanastes-eu>
- Euronews1 2022, Κύπρος: Ανακοινώθηκε δέσμη μέτρων για την αναχαίτιση των μεταναστευτικών ροών, ανακτήθηκε 2 Οκτωβρίου από <https://gr.euronews.com/2022/04/19/kypros-anakoinothike-desmh-metron-gia-thn-anaxaitish-ton-metanasteytikon-roon>
- Euronews2 2022, Ελλάδα, Ιταλία, Μάλτα, Κύπρος ορθώνουν ανάστημα για το Μεταναστευτικό: Ως εδώ, πάρτε μέτρα, διαμηνύουν στην ΕΕ, ανακτήθηκε 10 Οκτωβρίου από <https://www.skai.gr/news/politics/metanasteytiko-ti-anaferei-i-koini-dilosi-elladas-italias-maltas-kyprou>
- European Commission, Official Website. European Commission - European Commission. (n.d.). Retrieved November 29, 2022, from https://ec.europa.eu/info/index_en
- Federal Reserve History (χ.χ.). ανακτήθηκε 13 Νοεμβρίου 2021, από <https://www.federalreservehistory.org/people/alan-greenspan>

- Financial assistance to Greece. Economy and Finance. (n.d.). Retrieved October 26, 2022, from https://economy-finance.ec.europa.eu/eu-financial-assistance/euro-area-countries/financial-assistance-greece_en
- Gisela Müller-Brandeck-Bocquet, 2022, How Chancellor Angela Merkel Shaped Europe, In book: Germany and the European Union University of Würzburg 7-13
- how can theories of institutional design and everyday innovation ... (n.d.). Retrieved November 9, 2022, from https://www.researchgate.net/publication/320182864_How_Can_Theories_of_Institutional_Design_and_Everyday_Innovation_Reveal_Agency_for_Change_in_Refugee_Communities
- *How the EU responds to crises and builds resilience*. Consilium. (2022, November 17). Retrieved November 8, 2022, from <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-crisis-response-resilience/>
- Katarina Hercegova (2022), European energy crisis and the war in Ukraine. Conference: International Seminar on the EU Energy Security At: Prague. Retrieved November 5, 2022, from https://www.researchgate.net/publication/364339717_European_energy_crisis_and_the_war_in_Ukraine
- Kutlay, M. (2011). Stopping ‘Blame Game’, Revealing the Euro Zone’s Design Faults: Complex Interdependence within the Nation-State Framework. *Review of International Law and Politics*, 7(27), pp. 87–111.
- Labropoulou, E. (2019, July 7). *Greek elections: Victory for New Democracy Party signals end of left-wing populism*. CNN. Retrieved November 24, 2022, from <https://edition.cnn.com/2019/07/07/europe/greece-elections-new-democracy-intl/index.html>
- Mann, S. (2011). Editorial: Why should sectors matter? *Sectors Matter!*, 1–4. https://doi.org/10.1007/978-3-642-18126-9_1
- Meissner, K. L., & Schoeller, M. G. (2020). Rising despite the polycrisis? The European Parliament’s strategies of self-empowerment after Lisbon. *The European Union Beyond the Polycrisis?*, 113–131. <https://doi.org/10.1201/9781003002215-7>
- Newsroom. (n.d.). ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ: Η κρίση απαιτεί στιβαρή ηγεσία και υπευθυνότητα. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ. Retrieved November 13, 2022, from <https://www.kathimerini.gr/politics/359545/kostas-karamanlis-i-krisi-apaitei-stivari-igesia-kai-ypeythynotita/>
- *Our history*. EPP Group in the European Parliament. (n.d.). Retrieved November 3, 2022, from <https://www.eppgroup.eu/about-us/history>
- Politico 2022, ανακτήθηκε 16 Οκτωβρίου 2022, από [POLITICO Poll of Polls — German polls, trends and election news for Germany – POLITICO](#)
- *Press room | news | european Parliament*. (n.d.). Retrieved November 3, 2022, from <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room>
- Saviotti, P. P., & Pyka, A. (2004). Economic development by the creation of new sectors. *Journal of Evolutionary Economics*, 14(1), 1–35. <https://doi.org/10.1007/s00191-003-0179-3>

- Sebastian Dullien & Ulrike Guérot, 2012, The long shadow of ordoliberalism: Germany's approach to the euro crisis
Sebastian Dullien and Ulrike Guérot
https://www.researchgate.net/publication/265275180_The_Long_Shadow_of_Ordoliberalism_Germany%27s_Approach_to_the_Euro_Crisis
- Snyder, H. (2019) "Literature review as a research methodology: An overview and guidelines," *Journal of Business Research*, 104, pp. 333–339. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2019.07.039>.
- Stefan Wurster (2022), Introduction to the Special Issue: The First Year of the COVID-19 Pandemic in Germany, *German Politics*, DOI: <https://doi.org/10.1080/09644008.2022.2103544>
- The crisis of Europe - JSTOR. (n.d.). Retrieved November 4, 2022, from <https://www.jstor.org/stable/pdf/41720856.pdf>
- The Greek crisis in the media: Stereotyping in the International Press. (n.d.). Retrieved September 28, 2022, from https://www.researchgate.net/publication/290225567_The_Greek_crisis_in_the_media_Stereotyping_in_the_international_press, HSBC (2012). Greek Crisis-Four scenarios for the Eurozone.
- *The political groups of the European Parliament*. (n.d.). Retrieved October 2, 2022, from <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/en/organisation-and-rules/organisation/political-groups>
- Thorsten Faas & Tristan Klingelhöfer, 2022, German politics at the traffic light: new beginnings in the election of 2021, *West European Politics*, 45:7, 1506-1521, DOI: <https://doi.org/10.1080/01402382.2022.2045783>
- To cite this article: Isabelle Hertner (2022) Germany as 'a country of integration'? The CDU/CSU's policies and discourses on immigration during Angela Merkel's Chancellorship, *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 48:2, 461-481, <https://doi.org/10.1080/1369183X.2020.1853908>
- Todd, W. F. (2013). The problem of excess reserves, then and now. *SSRN Electronic Journal*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.2263444>
- Vlado, C. (2021, March 26). The str. tech. man scorecard. *SSRN*. Retrieved November 12, 2022, from https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3792861
- Vlado, C., & Chatzinikolaou, D. (1970, January 1). Crisis and entrepreneurship in Greece: Present, past and evolving trends: Semantic scholar. undefined. Retrieved November 20, 2022, from <https://www.semanticscholar.org/paper/Crisis-and-Entrepreneurship-in-Greece%3A-Present%2C-and-Vlados-Chatzinikolaou/35442ab8638a60454a5bf8afe2767adb4ef7d5e5>
- Vlado, C., Koronis, E., & Chatzinikolaou, D. (2021). Entrepreneurship and crisis in Greece from a neoschumpeterian perspective: A suggestion to stimulate the development process at the local level. *Research in World Economy*, 12(2), 1. <https://doi.org/10.5430/rwe.v12n2p1>
- Xiouros C., (2016), 'Handling of the Laiki Bank ELA and the Cyprus Bail-In Package', in Michaelides A., and Orphanides A. (eds.), *The Cyprus Bail-in: Policy lessons from the Cyprus Economic Crisis*, Chapter 3, pp. 33-102, Imperial College Press.

- YouTube. (2017, June 12). Πως Φτασαμε Στο Μνημονιο #1: Το Τέλος Της Κυβέρνησης καραμανλή. YouTube. Retrieved November 28, 2022, from <https://www.youtube.com/watch?v=s2EGkCQaQbs>
- YouTube. (2017, June 14). Πως Φτασαμε Στο Μνημονιο #2: Λεφτά Υπάρχουν. YouTube. Retrieved November 28, 2022, from https://www.youtube.com/watch?v=oHChqwI4_Aw
- Zenios S. A., (2016), 'Self-Fulfilling Prophecies in the Cyprus Crisis: ELA, PIMCO, and Delays,' in Michaelides A., and Orphanides A. (eds.), The Cyprus Bailin: Policy lessons from the Cyprus Economic Crisis, Chapter 2, pp. 9-31, Imperial College Press.
- Αρχείο Θέσεων ΔΗ.ΣΥ., 2015, Κοινή συνέντευξη Αβέρωφ Νεοφύτου & Άντρου Κυπριανού, ανακτήθηκε 9 Νοεμβρίου από <http://old.disy.org.cy/%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CE%AE-%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%AD%CE%BD%CF%84%CE%B5%CF%85%CE%BE%CE%B7-%CE%B1%CE%B2%CE%AD%CF%81%CF%89%CF%86-%CE%BD%CE%B5%CE%BF%CF%86%CF%8D%CF%84%CE%BF%CF%85-and-%CE%AC%CE%BD%CF%84%CF%81%CE%BF%CF%85-%CE%BA%CF%85%CF%80%CF%81%CE%B9%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CF%8D.html>
- Αρχείο Θέσεων ΔΗ.ΣΥ., 2016, 1ος απεξαρτημένος Προϋπολογισμός από την τρόικα, ανακτήθηκε 9 Νοεμβρίου από <http://old.disy.org.cy/1%CE%BF%CF%82-%CE%B1%CF%80%CE%B5%CE%BE%CE%B1%CF%81%CF%84%CE%B7%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%BF%CF%82-%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%8B%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82-%CE%B1%CF%80%CF%8C-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CF%84%CF%81%CF%8C%CE%B9%CE%BA%CE%B1.html>
- Βλάδος, Χ. (2017), Παγκόσμια κρίση, καινοτομία και διαχείριση αλλαγής, Η οπτική Stra.Tech.Man.. Κριτική
- Δήλωση Προέδρου ΔΗ.ΣΥ. 2018, Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ: Ευχαριστώ θερμά τον κ. Αβραμόπουλο για τη διαβεβαίωση ότι η ΕΕ θα είναι δίπλα μας σε ενδεχόμενες ροές προσφύγων, ανακτήθηκε από <https://archive.disy.org.cy/dimokratikos-sinagermos/5222-a-v-ofu-ou-uxap-o-pm-ov-k-abpam-ou-o-y-a-n-ab-ba-w-n-n-oa-va-a-mac-v-x-m-v-c-po-c-po-f-ywv>
- Διακήρυξη αρχών 4 Ιουλίου 1976. (n.d.). ανακτήθηκε 13 Οκτωβρίου 2022. από <https://www.disy.org.cy/images/diakirixiarxwn.pdf>
- Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας (2020). ανακτήθηκε 13 Οκτωβρίου 2022. από <https://eody.gov.gr/epidimies-kai-symvanta-ston-kosmo-proliptika-metra-gia-toys-taxidiotes-20-ianovarioy-2020/?print=print>
- Έθνος, 2022. Αυτοκριτική Σόιμπλε: Κάναμε λάθη με τη Ρωσία – Αιχμές κατά Μέρκελ, αλλά και ανησυχία για την παγκόσμια κατάσταση, 18 Νοεμβρίου 2022, ανακτήθηκε από <https://www.ethnos.gr/World/article/233354/aytokritikhsoimplekanamelathmethrosiaaixmeskatamerkelallakaianhsyxiagiathnpagkosmiakatastash>

- Έκθεση για την Ελληνική Οικονομία. (n.d.). Retrieved November 23, 2022, from http://iobe.gr/docs/economy/ECO_Q1_2020_PRE_GR.pdf
- Επιφυλακτικοί έναντι του ΣΥΡΙΖΑ Γερμανοί οικονομολόγοι. ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ. (2022, October 30). Retrieved November 29, 2022, from <https://www.naftemporiki.gr/finance/63710/epifylaktikoi-enanti-tou-syriza-germanoi-oikonomologoi/>
- Η Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ – ΑΝΕΛ γκρέμισε την αγορά εργασίας. Νέα Δημοκρατία. (2018, October 12). Retrieved November 9, 2022, from <https://nd.gr/deltia-tipou/i-kyvernisi-syriza-anel-gkremise-tin-agora-ergasias>
- Ιδρυτική Διακήρυξη ΝΔ. 11 Οκτωβρίου 2022. ανακτήθηκε από <https://nd.gr/idrytiki-diakiryxi>
- Ιστορία. (n.d.). ανακτήθηκε 13 Οκτωβρίου 2022, από <https://www.disy.org.cy/o-disy/istoria>
- Καταστατικό Νέας Δημοκρατίας, 2022, 11 Οκτωβρίου 2022, ανακτήθηκε από <https://neadimokratia.net/files/katastatiko.pdf>
- Ομιλία στο ετήσιο συνέδριο του Ελληνο-Αμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου. YouTube. (2017, December 5). Retrieved November 1, 2022, from <https://youtu.be/22jQSwI3wsU>
- Ομιλία του προέδρου της Νέας Δημοκρατίας κ. Κυριάκου Μητσοτάκη στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του Κόμματος. Νέα Δημοκρατία. (2018, October 12). Retrieved November 13, 2022, from <https://nd.gr/nea/omilia-toy-proedroy-tis-neas-dimokratias-k-kyriakoy-mitsotaki-stin-koinovouleytiki-omada-toy-0>
- Πάνος Καζάκος, χ.χ., Η οικονομική κρίση και πολιτικό σύστημα- οι Βραχυχρόνιες και μακροχρόνιες πολιτικές επιπτώσεις της κρίσης και της οικονομικής προσαρμογής <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/sas/article/view/10294/10404>
- Παύλου, Α. (2021, September 7). ΕΛΣΤΑΤ - Εκτίναξη 16,2% για την ελληνική οικονομία το β' τρίμηνο. Οικονομικός Ταχυδρόμος - ot.gr. ανακτήθηκε 10 Οκτωβρίου από <https://www.ot.gr/2021/09/07/oikonomia/elstat-alma-162-gia-tin-elliniki-oikonomia-to-v-trimino/>
- Συμμετέχω ΔΗ.ΣΥ., χ.χ., ανακτήθηκε 2 Νοεμβρίου από <https://www.disy.org.cy/symmetexo>